

**Pore moich wierszy po naszymu o
Cieszyńskij Ziym, o ludzkim
żywobyciu, o miłości, radości,
ciyrpiyniu a o śmierci.**

Tómek Sochacki

www.gwaracieszynska.com

facebook: cieszynsko rzecz po naszymu

1. Dożynki na Rudniku (Tómek Sochacki)

Dzisiaj dożynki, na dziedzinie świąnto,
Choć je to ros w roku, to każdy pamięta,
Obili, reż, skłudzóno, słóma sie presuje,
Esze trzeja zaorać, płóg gazda rychtuje.

Chned bydzie jesiń, liści bydóm spadować,
Ale esze Pón Bóczkowi trzeja za chlyb podziynkować,
Bo latoś była posucha, a deszcza było mało,
Ale jakby cudym ze zymie powyrosła.

Gazda z gaździnóm chlyb niesóm, kołoczym czynstujóm,
Baby w szumnych wałaskach na wozy włazujóm,
Chłopi też w ancugach za wozami krocóm,
Dzisiaj na Rudniku padze, tóż sie kapke zmoczóm.

Kiery kaj mo traktór abo jaki sprzynta,
Maszkami to przistroił jak na jaki świąnta,
Dzioluchy na scynie tańcujóm, chłopcy už śpiywajóm,
Gazda pod parazolym, chłopóm polywajóm.

Coby sie darziło siedlocy se winszujóm,
Muzyka zagrała, gazda z gaździnóm tańcujóm,
Choć grzmi a fórt padze woda s czornego nieba,
Żodnymu to nie wadzi, bo deszcza przeca trzeba.

Muzyka bydzie do nocy, po dziedzinie ramplować,
Coroz wiyncyj por idzie na deski tańcować,
Zaś za rok w inkszej dziedzinie sie pospołu spotkómy,
Zaś zrobiymy gazde a gaździnóm ze słómy.

Terazy trzeja zorka zasioć a potym ich wahować,
Coby było za co za rok Pón Bóczkowi dziynkować.
Bo gazda zymie orze, a obili zasieje,
Ale Pón Bóczek z nieba go wodóm podleje,

Dzisiaj sie už z latym pómału żegnómy,
Za rok zaś dziynkować bydymy za plóny.

2. Ku jesiyni

Liści pómału ze strómów spadujóm,
A ponikierzi už pod balachóm chajcujóm,
Eszcze niby je lato, a už czuć jesiyn,
Oto niedowno był moj, a už je wrzesiyn.

Ziymioki wykopane, lebioda spolóno,
Rzepa wytargano, do corka skludzóno,
Nitki babigo lata wszyndzi lotajóm,
Jak wiater powieje, to chned sie targajóm.

Kupa je latoś jabłek, wszyndzi po dziedzinach,
Ujec z nimi jeździli kansik do Cieszyna,
Czas stracóny, a yny bynzina wypolóno,
Baba nasrano, a robota nie zrobióno.

Ciotka zaś yny łorzechy fórt trzasko,
Bo se už chned chce kupić nowe żelosko,
Kapusta už wytargano, už jóm gazda krónžo,
Gadzino jóm okrowo, už ledwo nadónžo.

Bo śpychać sie trzeja, żodne czakani,
Už jutro przidzie ujec s ciotkóm na deptani,
Bydóm solić, deptać, ciść na siłę do beczki,
Wypijóm przy tym gazda z ujcym dwie flaszeczki.

Potym jóm trzeja na kóniec kamiyniym przywalić,
Bydzie dobro babraczka, gazda bydóm chwolić,
Marekwia, éwikła, jabka, gruszki, pietruzieli
To wszecko bydzie gazda kopcowoł po niedzieli.

Trowa je eszcze zielóno, kury jóm zbiyrajóm,
Bo wiedzóm, że w zimie nic nie nadziubajóm,
Czas je fórt piękny, ale kokot śpiywo na ziymi,
Starzik prawióm, że už chned pogoda sie zmiyni.

Kukurzica eszcze stoi, a kolby sól zdrzałe,
Ale po tej suszy co była latoś, zorka sól małe,
Jak październik przyndzie a listopad za miedzóm,
To chned bydzie zima, starzik to dobrze wiedzóm...

3. Ojczyzna (Tómek Sochacki)

Je tako chałupa pod lasym, kany miedza sie zielyni,
Brzimy tańcujóm na wietrze, obili złotym sie miyni,
Matka z Łojcym przy dwirzach dycki na mie czakajóm,
A Starka ze Starzikiym fórt mie spóminajóm.

Tam my se z kamratami w lesie w balón grali,
A za synka na gospodarce, Łojcóm pómogali,
Tu mie Matka do Pón Bóczka rzykać nauczyla,
A każdóm niedzielim, do kościoła kludziła.

W To miejsce kaj sie człowiek ros kiejsi ulógnie,
To go fórt tam jakosi siła, fest jak kóniami ciógnie,
Je tako dziedzina, kany kościół zza strómów zaglóno,
A zómek nad stawym fórt sie we wodzie przeglóno.

Chałupy na dwóch kopcach sie na siebie dziwajóm,
A dymby starucne ze sobóm wyrzóndzajóm,
Je aji taki miasto nad Olzóm, starucne,
Szumne je, znane, choć ni ma wielkucne.

Piastowie tam kiejsi na zómku rzóndzili,
Potym Habsburgowie, a jak sie wytracili,
To my Polocy o wolność pospołu walczyli,

Je tako Ziymia s kopcami a gorami.
Małymi rzyczkami, stawami, jeziorami,
Tam wszyscy naszóm rzecz łód małego znajóm
A paniczki przepiekne wałaszk oblykajóm,

Je ta naszo Ojczyzna, szumno bioło - czyrwióno.
Krwióm naszych bohaterów, przes wieki kropióno,
Tu wszyscy żyjemy, kochómy, umiyrómy,
Kiejsi sie zajś pospołu kansi spotkómy,

To je naszo kochano Polska, piekno, umynczóno,
A w naszych bioło - czyrwiónych sercach je niezwyaiynzóno!

4. Godni Świynta (Tómek Sochacki)

Uż Mikołoj do chałupy przes kumin wjechał,
Po cichu prezynnta dzieckóm w miechu niechoł,
Ty, co były przeciwne loszkrabiny dostały,
A diobły jch po rzici różgami śmigaly.

Wiesiołe Godni Świynta do dwiyrzi uż klupajóm, Po
chałupach szumne ozdoby a światełka migajóm,
Śniega uż przes noc kapke napadało, Ale na bałwana
fórt go je za mało.

Wczora eszce był, dzisio go uż ni ma,
Mómy terazy wiosne, lebo je zima?
Starzik fórt spómino, jak to kiejsi było,
Na Wilijym śniega dycki nawaliło.

Dziecka s kopca na miechach wartko sie spuszczały,
Łod rana do wieczora w śniegu sie koltaly,
Tacik se obuł bótki, do lasa zaś idzie,
Jak co roku strómek zaś do nas tu przidzie.

Trzeja go pięknie przistrojić szumnymi bómbkami,
Aniołami, lańcuchym aji bómbónami,
Wczas rano dziecka na roraty chodzóm s lampiónami,
Rzykajóm coby Aniołek prziszol s prezynntami...

We Wilijym wczas rano wszecy postowali,
Mama sóm w kuchyni, a Tacik w masztali,
Wszecy cosi robióm, warzóm a schraniajóm,
Żodyn sie nie wadzi, raczy sie mijajóm.

Bo przeca jako dzisio, taki cały rok,
Tóz dowejmy pozór na każdy nasz krok...
Wieczór jak piyrso gwiozdka na niebie zamigo,
To wszecy uż wiedzóm, Wilija sie zbliżo.

Tacik s Mamóm rzykajóm, Starzik skłodo rynce
S Biblije czyto o Jezusie, Maryji, stajynce,
Po Wiliji opłatkiym sie wszyjscy łómiymy,
Zdrowio, szczynścio każdymu s serca winszujymy.

Kolyndnicy, pasztuszkowie po chałupach uż chodzóm,
Bómbónami, ciastkami jich ludzie nagrodzóm,
A óni winszujóm coby sie darziło,
Mnorziło, coby szczynści w każdej chałupie było,
Wszyckim Wóm też życzym Bożej Opatrzności,
Szczynścio, zdrowio, i kupa wzajemnej miłości,
Wiesiołych Godnich Świónt!!!

5. Jor (Tómek Sochacki)

**Słónko wylazło, kocur sie grzeje,
wiatr lekućko po gymbie už wieje,
Śniega už ni ma, ale może przisć,
Zima už to wi, kany se mo isć.**

**Dziecka marzannym do rzyki wciepały,
Potym jóm spolily, cosi zaśpiywały,
Gazda sie na pole podziwoł a prawi:
Dzisiaj sie załorze, jutro sie uprawi.**

**Traktor trzeja zapolić, namazać maszyny,
Narychtować zorka przed siocim muszymy,
Cosi sie zasieje, tako wola Nieba,
bez łobilo nie bydzie w magacyńie chleba.**

**Na strómach szumne kwiotki, na bioło sie miyniom,
krety a nornice už kopióm pod ziymiom,
Gaździno ty zymnioki co zbyły po zimie,
Przebiyro a postyrko už hneda do zymie.**

**Jak bydzie miała wołki rowno nacióngnióne, przes
pole, tam pod kopcym godnie pognojóne, Wszecko
bydzie rosło, szumnie bez uroku, Jako każdej
wiosny, jak łóńskigo roku.**

**Na miedzy hanej na kopcu zielyni sie trowa,
Koza chwostym zamiato, raduje sie krowa,
Už majóm dość fórt tego ze stodoły siana,
Możne jich gazda wykludzi jutro s rana.**

**Kwuczka siedzie na wajcach, kokot sie raduje,
Fórt pieje na pnioku, bo jor ganc už czuje,
Starka se siedli na ławce pod ścianóm,
Podziwali sie na plac a se rozmyślajóm.**

**Wiele jeszcze roków przed nimi zastało,
Bo życi długi za nimi, a siły už mało,
Dziwo sie na zogóny, jako tam siejóm a sadzóm,
Niech róbióm pokił majóm siły, pokił poradzóm.**

**Spómniała se stareczka, co kiejsi usłyszała,
Co jeja matka prawila, kiej na zogónach kopała:
"Kómu sie nie lyni, tymu sie zielyni"**

**Toż kopejcie, siyjcie na zogónach sodźcie,
Chłopi do gospody terazy nie chodźcie,
Bo trzeja sie potropić, na gróńcie ros w roku,
Cobyście na jesiyni wołali: "bes uroku!"**

6. Na Świyntego Jóna (Tómek Sochacki)

Hej Ty Kupało, Hej ty Świynty Jónie,
Gwiozdki na niebie už sóm rościóngnióne,
Dzioluchy cały dziyń wióneckzi se wily,
Na brzegu jeziora, se jich postawiły,

Chłapcy noszóm drzewo, w stus go ukłodajóm,
To bydzie sobótka, tak to nazywajóm,
Kole północy na miedzy, przy starych pieśniczkach,
Bydóm skokać, tańcować a grać na hósliczkach,

Yny roz do roka, tako nocka krótko,
Tóz świyć a gorej do rana, ty naszo sobótka,
Dzioluchy nad wode idóm, świyczki zapolajóm,
Do każdego wiónka po jednej styrkajóm,

Potym na wode ty wiónki jedyn za drugim puszczajóm,
Starodowne pieśniczki, se przy tym śpiywajóm,
Tak stare, że sóm starsze aji od stareczki,
Kiero też kiejsi puszczała do rzyki wióneckzi,

Wióneckzi se plynóm, świyczkami migajóm,
Chłapcy na drugim brzegu už jich wyglónajóm,
Jak przyplynóm bliży, chycóm każdy jedyn,
Potym se posiadajóm w rzyndzie nad brzegiym,

A bydóm wyrzónczać jedyn přes drugigo,
Kiery dzisio chycił wiónka szumniejszego,
Ta dziolucha co go uwila, bydze jego babóm,
A do ślubu przesumnóm kolasóm pojadam,

Kiejsi hań downij we świynto Kupały,
Syncy a dzioluchy pospołu sie kómpali,
S tych hańdownych czasów, pieśniczki zastały,
Jasny ogiyń sobótki, ceremóniał cały,

Dzisio Świyntego Jóna nad wodami świyncóm,
Ale w słowiańskich czasach fórt błóndzóm pamiyncióm,
To co było hań downij sie nieśmi zakozać,
A nowym pokolynióm wszecko to przekozać,

Hej Ty Kupało, Hej Ty Świynty Jónie,
Czuwejcie nad młodymi, wióneckek už płynie,
Sobótka gore, starucne pieśniczki už słyhać,
Bydymy tóm noc świyntojańskóm, zaś długo pamiyntać...

7. Hyc (Tómek Sochacki)

Uż tydziń nas słónko fest po gymbach grzeje,
Pón Bóczek hajcuje, hyc sie s nieba leje,
Yny siedlocy muszóm robić łód rana,
Czas je dobry do suszynio a ruszanio siana,

Gazda sie uwijo, proch leci do łoczy,
A trzeja sie śpiychać bo sie hanej mroczy,
Choć siano deszcz popadze, to mu nic nie bydzie,
Jak je na ostropecu, to choć burza przidzie,

Bydzie lepszy smakować naszym krówkóm w zimie,
Bo lato a gor jesiyń dycki warto minie,
W taki hycy bezmala piż trzeja łapczywie,
Tóż gazda wycióngnół chłopóm po piwie,

Mo go dycki schowane we szpajsce we wodzie,
Gaździno nas nie widzi bo je na zogrodzie,
Tóż esze po jednym, bo dochtór prawil gazdowi,
Że sie mo pić w hycy aji do trzech litrów wody,

Piwo to ni ma woda, ale lepszy smakuje,
Jak sie człowiek urobi, a rónk už nie czuje,
Jedni narzykajóm, na takóm duchote,
Wlazujóm do wody, srajóm na robote,

Inksi muszóm robić, choć słónko przigrzywo,
Chwała Bogu, że tej roboty na polu ubywo,
Gazda sie dziwo, a ściyro pot s czola,
Je rod bo zaś siana bydzie cało stodoła,

Straszno je posucha, zymia je spieczóno,
Gaździno idzie s pola, strasznie urobióno,
Jarziny a łobili wody potrzebujóm,
Co wieczór gaździnej sie fórt lutujóm,

Óna jich podlywo, piastuje, a pleje,
Kapusta, marekwia sie do nij fórt śmieje,
Naroz zagrzmiało, fest sie zablyskało,
Na suchóm zymeczke, wody nakapało,

Uż padze deszcz, na kiery gaździnki czekały,
Každy dziyń co wieczór o niego rzykały,
Raduje sie kapusta, raduje pietruzieli,
Pójdóm do polywki, kiejsi przy niedzieli...

8. O strómach w Cieszynie, kiere zawadzały... (Tómek Sochacki)

Kole cesty w Cieszynie strómy se stoły,
Żodnego ze siykiyrkóm, s pilóm sie nie boły,
Sadzóne były eszcze kiejsi za Austryje,
Niejednóm przeżyły w mieście sumeryje.

Dycki na wiosne liści zielóne puszczały,
Ptoki a zwierzynka rade sie w nich chowały,
S wieczora ty strómy rzóndziły miyndzy sobóm,
Jako ludzie żyjóm, co fajnego robióm,

Spóminały se aji ty chańdowne czasy,
Kiej w starucnym Cieszynie szumne były lasy,
Potym nieskorziz strómy zaczli bulać,
Po miedzach bez lasów wiater zaczón hulać,

Potym se tam ludzie chałupy postawiali,
Ale ciynia nie było, fórt na slónko mamrali,
Bo kaj ni ma strómów, w lecie jak je hyc,
Tak ni ma czym dychać, luftu nic a nic,
Ty strómy kole cesty w Cieszynie niechali,

Damfule a wagóny po torach popuszczali,
Całe roki sie ty strómy na cugi dziwały,
Rosły se po cichu i nie zawadzały,
Smyrały wagóny listkami zielónymi,
I myślały, że to sie nigdy nie zmiyni,

Prziszol jakisi chytry, metry porachowół,
S kimsikej przerzóndził, cosi poczachrowół,
I ogłosił w becyrku starostowi nieskorziz,
Że ty strómy zawadzajóm szefóm kolejorzi,

Przeżyły strómy Austryje, Niymców a naloty,
Nie przeżyły obyczajnej ludzkij gupoty,
Terazy Cieszynioki w hyc sie bydóm smażyć,
A pod parazolami o strómach fórt marzić...

9. Żniwa (Tómeck Sochacki)

Syrpiyń to je dycki taki miesiń w każdym roku,
Kiej gazda wyndzie na pole a prawi: "Bez uroku!"
Bo se weźnie do rynki obilo zorka małe,
Spruguje, a chned wi, że óny už sóm zdrzałe,

Dzisiaj kómbajn wielkucny wymłóci we dwie godziny,
To co kiejsi robili ludzie s calutkij dziedzi,
Hań downij sie nejprzód łobili kosami zesiykło,
Potym snopki we słóme sie szumnie oblykło,

Snopki se na polu dziyń, abo dwa postóły,
Potym sie jich skludziło do gumna stodoły,
Chłopi s gazdóm cepami po tych snopkach walili,
Aż pod słómóm uwidzieli, to cynne łobili,

Ty zorka gazda do burdaka pómału se dowół,
A burdak jich wioł, fukoł, tajlowół, pucowół,
S niego zorka łobilo sie chytało do miecha,
Dło gazdy to už była fest wielko uciecha,

Bo už wiedziół, że ty zorka do młyna zawiezie,
A s młyna mółkym na chlyb a na buchty przywiezie,
Gaździno zaś je rada, świycóm sie ji oczy,
Na niedzielym napieczy cały plech kołoczy,

Słómy s młócyńio trzeja było do sómsieka dać,
Bydom miały w zimie zwierzynka na czym spać,
Było kiejsi przy żniwach tej roboty nie mało,
Czasym to aji dwa tydnie do kupy wszecko trwało,

Ale ludzie pospołu se pómału robili,
Przy tym se drzistali, fulali, rzóndzili,
Dzisiaj kómbajn przijedzie poburczy a porampluje,
Łobili wywieje, potajluje, a słómy wypłuje,

Potym presa przijedzie, eszce niż sie ściymni,
A wyciepie powiőnzane kostki na ściyrni,
Terazy cepy wiszóm w Izbie Regiőnalnej na ścianie,
A burdaki stojóm w zogródce, szumnie pomalowane,

Yny czasym wieczór se spóminajóm, ty żniwa hań downe,
Jaki sie przy nich śpiywało pieśniczki starodowne,
Jaki to było świynto, bo Pónbóczek s nieba,
Dowół człowiekowi zorka do pieczyńio chleba.

10. Kóńczyce Małe (Tómek Sochacki)

**Je tako dziedzina na Cieszyńskij Ziym, Kiero sie kopcami,
strómami a stawami miyni, W tych stawach rośnie tatarczok,
pływajóm kaczyce, Ta dziedzina sie nazywo Małe Kóńczyce,**

**Tam żech sie wychowoł, do szkoły chodzowoł,
S kamratami na kołach a po lesie wywodzoł,
Miyszkolech w tej czynści przeszumnej dziedziny,
Kaj były same miedze, lasy a wysoki brzimy,**

**Tak żech to zapamiyntoł, tak to było kiesi,
Ta czynść Małych Kóńczyc nazywo sie Podlesi,
Było tukej kiejsi poru wielkich siedloków,
Mieli całe szlogi łobilo a zymnioków,**

**W postrzodku dziedziny szumny zómek se stoi,
Je to dwór obrónny, tóż niczego sie nie boji,
Kiejsi zapuszczóny, zmazany, odropany,
Terazy hyrnie stoi bo je obrychtowany,**

**Tam sie ros za czas paniczki s KGW schodzajóm,
Dycki cosi uwarzóm, rychtujóm, wyrzóndzajóm,
Szumne tam pieśniczki Małokóńczanie śpiywajóm,
Na każdym kónkursie nagrody wygrywajóm,**

**Małe Kóńczaneczki też tam śpiywajóm a tańcujóm,
Na imprezach a kóncertach szumnie wystympujóm,
Sóm tu w Małych Kóńczyc sportowcy, pszczelorz, flintkorze,
Každy robi to co umi, co mo rod a wiela może,**

**Kole zómku je stow wielkucny a na nim most s drzewa,
Most je dobry bo stawu obchodząc nie trzeba,
Sóm jednako tacy, co radzi szpacyrujóm,
Abo na kołach radzi po Kóńczycach rajzujóm,**

**A tukej je kaj rajzować, szpacyrować, chodźć,
Jak už nie bydziecie wiedzieć co ze sobóm srobić,
Zóndźcie do sołtyski, óna Wóm doradzi,
Ta Wóm wymyśli zajynci, że bydziecie radzi,**

Kónsek łód zómku, je kościół szumny, zadrzewióny,
Kole kościoła je kierchów strómami zaciynióny,
Spióm se na nim Małokónczanio, co hań downij pomrzili,
Co w Małych Kónczyc żyli, balandrowali, robili,

Przes dziedzine rzyczka se pómału rzynie,
Tukej płynie miedzóm, tam sie kapkym swinie,
Nazywo sie Piotrówka, a choć je tako mało, Jak
wyleje to starość majóm Małokónczanio,

W postrzodku dziedziny je wielko dolina,
Za Palowym Kopcym chned je Kolónija,
Pod nim Zogrodniki, a dali za miedzóm,
Sóm wielkucne stawy, utopce tam siedzóm,

Po drugij strónie Kónczyc, kaj chałup je niewieli,
Też je kupa stawów, to je Saradela,
Wyżyj na kopieczku chałupa je na chałupie,
Tam je Karolinka, ludzie miyszkajóm w kupie,

Sóm też w Małych Kónczyc gryfni fojermóni,
By było kupa nieszczynść, coby nie łóni,
Zómek, stawy, dobrzi ludzie, trzi kopce a dolina,
To sóm Małe Kónczyce, tako przeszumno dziedzina...

11. Hażlach (Tómek Sochacki)

Kicoł se zajónczek po Cieszyńskij Ziymy,
Dziwoł sie jak trowka wszyndy sie zielyni,
Za Cieszynym w lesie chwilkym sie zastawił,
Kwiatki se powónioł, a uszy postawił,

Tyn las to je Parchowczok, brzózkami malowany,
Za nim Parszywo Kympka a Czuchów schowany,
Dokoła lasy, kopieczki a głymboki jamy,
Bliży je Fukala, potym Podbrzezówka,
A przy Wielkich Kóńczycach chowie sie Odnóżka,

Uż wieczór, trzeja sie wrócić na spadek do mamy,
Zajónczek s mamóm w jamie siedzi uż schowany,
Trzeja se dować pozór, bo jutro je wielki gón,
Flintkorze, panowie przijadóm ze wszystkich świata strón,

Zaś bydóm szwandrosić jak uwidzóm ty zajyncze jamy,
Hasloch, lebo Hasen loch, sprógujcie, jynzyk połómany,
Potym siedlocy zacznóm tak mówić jak ci panowie,
Hasloch, potym Hażlach, tak jim zustanie uż w głowie,

Siedloków tu dycki było kupa, łorali doły głymboki,
Chowali krowy, babucie, kury, a białe trusioki,
Sóm tukej dwa kościoły, dwie wiary kole siebie,
Choć wierzóm inakszy, możne sie spotkajóm w niebie,

Fojta mómy młodego, zrynczny s niego synek,
Buduje tak, że w Hażlachu bydzie isto rynek,
W Cyntrum je szkoła, kónzum a boisko,
Ci co tu miyszkajóm wszyndzi majóm blisko,

Ku Zamarskóm je Górski, a choć gór tam ni ma,
Je tam kopiec a za nim wielkucno dolina,
Przes Hażlach idzie cesta, Karnowiec sie nazywo,
Przed nim na Kopcu kokot, na gróncie sie odzywo,

Pod kopcym sól modre stawy, ryby na nich skokajóm,
Pod Szybóm, na Czarne Doły lekućko skryncajóm,
W tych dołach nad stawami utopce snoci siedzóm,
W nocy ludzi straszóm, w dziyń siedzóm pod miedzóm,

**Przyndziecie przes Babilón, krajuszkiym, chodnikiym,
Tam je pore chałup, sóm už ganc Pod Rudnikiym, Jak
przyjedziecie do tej naszej dziedziny, Nie wyjedziecie bez
kołocza a godnej gościny,**

**Paniczki s KGW Wóm dycki cosi dobrego uwarzóm,
Jako pod blachóm chajcować, fojermóni ukožóm,
Cobyście wiedzieli, jako ogiyn po lasach rozpolać,
Kany zwónić po pómac, a jako sie ratować,**

**Sóm w Hażachu sportowcy, flintkorze, pszczelorze,
Siedlok Wóm ukože jako sie traktorym łorze,
Bo ludzie tukej sóm tacy, robocie rozumióm,
Sóm mechanicy, co s autami wszecko robić umióm,**

**Je tukej lakiernik, kiery auta strziko,
Sóm aji kamiyniorze, srobióm pómnik starzikóm,
Najlepszy se siednyć na koło, Hażlach objechać,
A pómału, wóniać luft, ale sie nie śpiychać,**

**Jak czego nie wycie, kaj co je, baji tam za miedzóm,
Spytejcie sie w Urzyndzie, wszecko Wóm powiedzóm,
Zajónczek kiery kicoł, Kicok sie nazywo,
Už terazy spi s mamóm, už sie nie odzywo,**

**Wszecko Wóm powyrzónczoł o Hażlachu, kany miyszko,
Terazy do nas przyjedźcie, oglóndniecie wszystko...**

12. Odpust (Tómek Sochacki)

Dzisiaj w Hażlachu je łopust, słónečno niedziela,
Rzykajóm ludzie na klynczkach, do Świyntego Bartłómieja,
Apostoł to był odważny, za wiarym go zabili,
Za to że wyznał Jezusa, ze skóry go odrzili,

Na placu przed kościołym budy nastawiane,
W nich kupić idzie balóny, bawidła malowane,
Ciastka rostomajte, kokoski, s orzechami,
Autka, lalki, pluszoki, flinty s nabojami,

S kierych potym chłopczyska po dziedzinie strzylajóm,
Jak gaździnóm nasrajóm, po rzici nachytajóm,
Sóm tam aji serca, s piernika wypiykane,
Lukrym sól na nich słowa miłości napisane,

Kupujóm jich chłopcy, galankóm, a chłopci paniczkóm,
Ujcowie ciotkóm, a aji starzicy stareczkóm,
Babski drzist też czasym pod budami sprzedujóm,
Paniczki a dziecka se po nim palce oblizujóm,

Po kościele dziecka do Łojców na łobiod idóm,
Sóm radzi, że wnuki a wnuczki dzisiaj jich nawszczywióm,
Mama polywke s nuglami do talyrzi už nalywajóm,
Foter ze synkiym sztamperle gorzolkóm napelniajóm,

Pijóm se tóm łopustówke, nim gaździno do pojeść,
Miała być jedna półka, a už jich wypili sześć,
Na drugi Mama fajne miynso nóm srobiła,
Wczora szumnego kokota wziyna a zabiła,

Po łobiedzie Łojcowie s dzieckami wyrzón dzajóm,
A dziecka bawidelkami sie pięknie bawulkajóm,
Mama upiykli kołocz s posypkóm ze syrym a s makiym,
Ku kawie to je nejlepsze, wszyscy jedzóm ze smakiym,

Mama ze synowóm s dzieckami po miedzy spacyrujóm,
Tata ze synkiym pod trześnióm przy piwie przesiadujóm,
Po połedniu mecz grajóm, trzeja sie podziwać,
Jako ta nasza Victoria poradzi wygrywać,

Potym pójdymy na muzyke se kapke potaćcować,
Do wieczora bydymy zwyrtać, skokać, balandrować,
Zaś łopust, za nami, paradny, malowany,
Yny kokot jakisi siedzi zastarany...

13. Kopaczki

Zaś prziszeł wrzesiń, słonko je coros słabsze,
Przes dziyń ganc fest grzeje, a wieczór wartko gaśnie,
Ze zymnioków, kiere w moju gaździno posadziła,
Urosły szumne becoki, drobnioczków snoci tam nima,

Ty zymnioki se cicho spióm pod suchymi zielinami,
Eszcze nie wiedzóm, że jich gazda zjy na łobiod ze szpyrkami,
Gaździno s nich srobi stryki, fusate gałuszki, żebroczke,
Dzieckóm frytki, a starzikowi s kapusty babraczke,

Nejprzód sie trzeja ku nim dostać, zieliny wykosić,
Kopaczke namazać, miechów wyncyj nanosić,
Na miedze poskludzómy zieliny ze zymnioków,
Jak jich nieskorzi spolymy, pojymy se pieczoków,

Tacik traktorek namazoł, rope do niego lejóm,
Baby lecóm s koszami, a chłopi sie śmiejóm,
Bo wiedzóm, że jak gazda s kopaczkóm wyjadóm,
To flaszke kansik schowie, po cichu przed babóm,

Prziczepe trzeja przywiyżć, bo baby na zogónach czakajóm,
Gazda poloł po jednym, a už chłopi jóm targajóm,
Kopaczka narychtowano, do wołka przistawiono,
Traktorek czorny dym puścił, gaździno kapke zdziwióno,

Bo miasto becoków, yny same drobnioczki do luftu leciały,
Baby sie po nich zegły a wszyscy do kosza wciepały,
Ale se swoji pomyślały, że gazda mało gnoja nakidoł,
Bo sie na swojóm babe na zogrodzie a na zogónie fórt dziwoł,

W postrzodku wołka jednako szumne zymnioki už lecóm,
Dziecka jich posbiyrajóm, do kosza mamie prziniesóm,
Pełne, ciyżńki kosze chłopi na prziczepe sujóm,
Kopaczka sie wartko zwyrto, paniczki przedreptujóm,

Bo wólek cały skopany, a zymnioków ni ma,
Starka narzykajóm, że jim je ganc zima,
Starko stóncie se na zaczóntku kaj sie zaczyno kopać,
Nasbiyrocie becoków, a przestaniecie wynotwiać,

Prziczepa už je pełno, jadymy do piwnice,
Zymnioków nóm styknie aspón do Grómnice,
Nim sie łostatni zymnioki do corka skulały, To
paniczki piynć miechów eszcze nasbiyrały,

Gazda chłopóm polywo, gaździno niesóm swaczyne,
Starka už dreptać ni mogóm, siedli se na zymie,
Dziecka ciepióm pecyny tam hanej na miedze,
Gazda traktorkiym pómału s przyczepóm se jedzie,

Postawi jóm na zymnioczysku, powłóczy zymeczke,
Na pokopkach sie nasbiyro becoków kapeczke,
Potym se ty zymnioki gazda potajluje,
Drobnioczki a skrymbioki do kosza powciepuje,

Spióm se zymnioczki w corku, a po cichu czakajóm,
Aż jich gaździno na łobiod kiejsi zawołajóm,
Dobre bydóm ku miynsie, abo ku kapuście,
Na Godni Świynta, Wilije abo w miynsopuście,

Kopoczki bydóm zajś na rok, wszyscy sie radujóm,
Aji starka, choć rewme w nodze už fest czujóm...

14. Jesiynno jablónka (Tómek Sochacki)

Jablónka na jaro przesumnie nóm zakwitła,
Pierzinkóm s biółych kwiotuszków sie oblykła,
Potym naros s dnia na dziyń wiater zaczón fukać,
Zaczły, biole płatki s tych kwiotków wszyndzi fruwać.

Jablónka sie okryła na zielóno, liści ji przibyło,
Miyndzy liściami sie godnie małych pónczków porobiło,
S każdego jabuszko urosło, szumne, czyrwióno - zielóno,
Ale liści sie robióm, jakisi blade, biydne, pomarszczóno.

To znaczy, że sie lato kónczy a jesiyn zaczyno,
Coros czynścij na jabuszka poglóndo naszo gaździno,
Óna už wiy, co bydzie s nich robić w kuchni,
Yny jich trzeja strzepać, a posbiyrać ze ziymi.

Ponikiere jabuszka sie schowióm za liściami do trowy,
Bydóm se myśleć, że sie o nich gaździnka nie dowiy,
Ale latoś owoców je mało, tóż gazdowie trowe macajóm,
Chytrym jabkóm a liścióm sie ofikać nie dajóm.

Każde je dobre aji to małe, a kapke obite,
Za siebie wyciepujóm, yny ty fest sgnite,
Už wszystkie jabka sóm strzepane, procnie posbiyrane,
W miechach, we skrzinkach w koszach, w amprach potajlowane.

Ty nejzielyńsze idóm do corka, s marekwióm do piwnice,
Bydóm dozdrzywać w chlódku, wydzierzóm do Grómnice,
Ty szumne gaździno chned pokrónżo na małe flostereczki,
Na bóntramie jich powiesi, a bydóm s nich pieczki.

Srobi jich dycki wiyncej, nakrónżo do forotu,
Bo warzi s nich w zimie ros za czas wielki garniec kómpotu,
Sóm aji jabuszka maluczki, kiere gazda do chlywa chowie,
Bydzie jich dowół zwierzyntóm, babucióm, kozie a krowie.

Ty co sóm, czyrwióne, zdrzałe, czakajóm w kuchni,
Aż jich gaździno wciepie s masłym do brutfaniji,
Bydóm w nij na blasze bulkać, baba bydzie rada,
Dziecka też, bo už wónio po całej chałupie marmulada.

Bydóm jóm jeść pełnóm gymbóm, a warzechy lizać,
Mama jóm nie nadónży na talyrze nakłodać,
Upiecze przy niedzieli na plechu zawijok s jabkami,
Zjy go ku kawie starzik pospołu ze starymi ciotkami.

S jablónki liści pómału zaczynajóm lecieć,
Eszcze sie ji ziywło, cosi chciała powiedzieć,
Ale už isto spi, a blynśnióm sie ji ty biole kwiotuszki,
Listki zielóno, a za nimi jabuszka schowane taki małe, maluczki...

15. Pamiynci Hrabiny "Tónki" Dobrej Pani s Wielkich Kónczyc (Tómek Sochacki)

Roku Pańskigo tysiόνc osimset siedymdziesióntego drugigo,
We Wiydniu, w familiji Eugeniusza bogatego hrabigo,
Co Larysz sie pisol, a ludzie wszyndzi moc go szanowali,
Urodziła sie Gabriela, kieróm nieskorzi Von Thun mianowali.

Jak eszcze była mało, to Matka a Foter hned poumiyrali,
Ale w testamyncie kónczycki szumny zómek ji niechali,
Trzinost roków u Ujca Franciszka Deyma miyszkała,
Aż sie za hrabigo Feliksa von Thun und Hohensztajna wydała,

Odkónd na kónczyckim zómku s całóm służbóm zamiyszkała,
To wszystkim ludzióm dokoła, radziła a godnie pómogala,
Baji paniczkóm w Czyrwiόνym Krzizu grejcary dowala,
A aji szpital dlo dziecek w Cieszynie ufundowała,

Bo samotne matki a dziecka przelógrómnie wspiyrała,
Przychodnie jim srobiła, a czasym sama opatrowala,
Ale dycki pómogala wiyncej sercym, jako grejcarami,
Tym co robiła, bo ludzi kochala, wspiyrała dobrymi słowami,

Choć była Rakuszankóm, to Polske też w sercu nosila,
Legióny Piłsudskigo, a majora Hallera podporziła,
Dzieckóm na Świynta dycki bómbóny a owoce dowala,
Borokóm a głódnym nigdy jodła nie żalowała.

Ludzie na hrabine zaczęli mówić Dobro Pani, Bo wiedzieli, co
dlo nich robi, tóż jóm szanowali, Po wojnie żyła skrómnie, w
Cieszynie, zómku už ni miała, Ale fórt jako mógła ludzióm
aspóń dobrym słowym pómogala,

Jak umrzila, to jóm na kierchów tysiόνce odkludzały,
Isto wszystkie strómy we Wielkich Kónczyc plakały,
Dzisio sie na nas s tego pómnika zaś dziwo,
A jeja dobroć, skrómnóść a miłóść, dycki bydzie żywo...

16. Così o deptaniu kapusty (Tómek Sochacki)

Jak sie už pokóńczóm po dziedzinach łodpusty,
To chytajóm sie ludzie deptanio kapusty,
Szumne sie latoś po zogónach głowy kulajóm,
Godnie tego bydzie jak jich pokrónżajóm.

A eszcze nie tak downo flancki gaździno sadszila,
Rowno w rzóndku, zymeczkóm jak pierzinóm przikryła,
Cale lato sie na nich potym s łokna dziwała,
Pleła, podlywała a sarnioki przeganiała.

Terazy pospołu s gazdóm jich ze zymie targajóm,
Starka ze starzikiym jim kapke pómogajóm,
Korzyńska tym kapustóm nożym obrzezujóm,
Suche liści obiyrajóm, na miedze odciepujóm,

Liści zeżere krowa Gwiazdula, abo staro koza,
Nie śmi sie na gospodarce nic a nic zmarnować,
Starzik ze starkóm głowy do waszkuchni kulajóm,
Tacik noże na krónżani s piwnice wycióngajóm,

To co sie nakrónżo, chned do cychy wciepujóm,
Starzik ze starkóm co chwile kapuste prugujóm,
Muszóm wiedzieć jako je, sucho abo zoftowito,
Jako ś nióm bydzie szmakować zymniok a jelito,

Tacik szłapy porzóndnie umyli, do drzywka wlazujóm,
Mama pokrónżanóm kapuste pod nogi mu wciepujóm,
Depce jóm jakby tańcowoł, dokoła sie toczy,
Aż sie mu w głowie zawraco, a przewraco oczy,

Starzik co chwile kapke soli po łyżce do drzywka sujóm,
Starka kapuste s cychy bieróm, pod szłapy wciepujóm,
Uż strziko woda, Tacik se musi spocznyć, bo mu serce wali,
Ujec gorzołke wycióngnył po jednym s Tatóm se dali,

Jak už Starka całóm kapuste do drzywka pociśli,
To Starzik wielkucny kamiyn ze szopki prziniśli,
Dali go na wyrch, drzywko dymbowym deklým przikryli,
Potym go do piwnice zanióśli, w chlódku postavili.

Bydzie sie kapusta kiścić, pómału ze solóm przegryzać,
Zóndzie sie gaździno na nióm ros za czas podziwać,
Jak už bydzie kwaśno, to ś ni srobi babraczke,
S sjelitami jóm gazda zjy, chned po zabijaczce,

Jak dziecka bydóm gryźć chroboki, kapuśniónki sie napijóm,
Ani jedyn sie nie lostanie, wszystki warto zginóm,
Gaździno uwarzi kwaśniónki, kiero tak wszystkim szmakuje,
Że po brodach sie kidze, a gazda aji talyrz wylizuje,

Kany je drzywko s kapustóm, tam głodu nie bydzie,
Aji jak biyda do dwyrzi zakłupie a do chałupy przidzie,
Choć nie bydzie miynsa, szpyrek, stryków s wyrzoscami,
Zjymy kapuste ze szmakiym, aji s zymniokami...

17. Cieszyńsko Rota (Tómek Sochacki podla Roty Maryji Konopnickij)

Nie ciepnym ziymi skiyl nasz ród,
Nie dóm poždorać mowy,
Ślónski my naród, ślónski ród,
Z ksióńżónt my sóm piastowych,
Wróg nas nie bydzie tropił už,
- Pónbóczku dopómóż, Pónbóczku dopómóż!

Do krwie ostatni, kapki z żył,
Ducha bydymy brónić,
Bić sie bydymy wiela sił,
Coby chałup naszych chrónić,
Za próg nie puszczym Niymca už,
- Pónbóczku dopómóż, Pónbóczku dopómóż!

Nie dómy se też w gymbe pluć,
Dziecka bydymy chrónić,
Bydymy sie jak piosek suć,
Starzików wiare brónić,
Miyszko na rogu ducho už,
- Pónbóczku dopómóż, Pónbóczku dopómóż!

18. Grziby (Tómek Sochacki)

Jesiyń listki na strómach szumnie pozłociła,
Kapke rychlij sie latoś na dziedzinie zjawila,
Lasym przeszła, wiatrym fukła, deszczym pokropila,
Tak dreptała, gónila, że grziby pobudziła.

Piyrsze szampiónki na miedzy zaczęły s trowy wystować,
Chciały sie przed rannim slónkiym kansik w liściach schować,
Ale jich slónko ciepłym prómykiym po czopkach polechtało,
Uż sie jim nigdzi uciekać ani chować nie chciało.

Potym prawoczki sie miyndzy liściami obudziły,
Że jich było osim na kupie, tóż rzeczy sie chyciły,
Jedyn przes drugigo przelokropnie sie zbywały,
Kiery s nich je nejwiynkszy, a kiery zaś je mały.

Kapke nieskorzi na skraju lasa wylazły spod brzozy maśloki,
Jako każdego roku sie starajóm, że jich oblezóm ślimoki,
A że jich żodyn nie zebiere, bo bydóm robaczywe,
Przed chrobokami sie schowióm za wielkucnóm pokrziwe.

Pod staróm lyskóm dumnie stojóm dwa szumne kozoki,
Wyglóndajóm jakby lasu wachowały, taki gryfne wojoki,
Nie bojóm sie pierónów, wiatru, deszczu, żodnej sumeryje,
Przeganiajóm chroboki, muchy, mory a inksze bestyje.

Pod dymbym, w postrzodku lasa urós polok czyrwióny,
Choć je młody a wielkucny, uż kapke pomarszczóny,
S paprotkóm fórt pospołu sie na strómy dziwajóm,
S kierej stróny przilecóm szpoki, a bez obdziubajóm.

Gymbónie na starym buku se w rzóndku posiadały,
Jako je pora roku, uż isto ganc zapómniały,
Bo całe lato spały, mchami sie przykryły,
Dziepro jak jesiyn chłódkiy fukła, cosi przerzóndziły.

Pobudziła jesiyn aji w lesie rostomajte gadziory,
Miyndzy nimi nejszumniejsze sóm dycki muchomory,
S sinoli, ze zajónczków sie śmiejóm, bo mogóm balandrować,
Nie muszóm sie przed grzibiorzami, nigdzi w liściach chować.

Grzibiorze uż paprotki a krzoki roschylajóm,
Do polywki a do wajecznicze grzibków chledajóm,
Latoś jich je godnie, w kupkach pod strómami siedzóm,
Gazda a gaździno też uż o nich wiedzóm.

Gazda chned rano stanął, do lasa warto poszeł,
Prawoków, maśloków gaździnej prziniós sztyry kosze,
Óna jich pokraje na kónski, na nitki styrczy jegłami,
Bydóm sie pómału suszyć, pospołu s pieczkami.

Reszte grzibów pokroła, s masłym nasmażyła,
Potym jich do szklónek wraziła, wyrzeczki zakrynciła,
Warzyła ty szklónki dwie godziny we wielkucnym garcu,
Bydzie s nich wajecznicze smażyć eszcze aji w marcu.

W lesie grzibów uż ni ma, yny gadziory zastały,
S muchomorym wiesiołym sie kapke zastarały,
Bo jich grzibiorze nie chcieli, przekroczyli, poszli dali,
Wszystki inksze grziby po lasach wysbiyrali.

Jesiyń jich przitulila, rosóm namazała,
Coby sie nie starały, je dlo nich jak mama,
Na rok zaś przidzie, grziby po lesie pobudzi,
Gazde a grzibiorzi ku nim wczas rano przikludzi.

19. Stepy Akermański (Tómek Sochacki) podla Adama Mickiewicza

Wpłynól zech na wielkucny suchy, prózny plac oceanu,
Drabiniok wloz w zielóne a jako płeć brodzi,
W postrzodku fali miedz, kiere hócżóm, w postrzodku kwiotków powodzi,
Mijóm koralowe ostrowy burzanu.

Uż émok sie robi, nigdzi ni ma cesty, nigdzi kurhanu;
Dziwóm sie do nieba, gwiozd hledóm, kiere kludzóm łodzie; Tam hanej sie blysczy
chmora - tam rani stowo na wschodzie; To blysczy Dniestr, to zaświycila lampa
Akermanu.

Stańmy! - fest je cicho! - słyszym jak lecóm żurawie,
Kierych by nie doleciały żrynice sokoła;
Słyszym, kany sie myntel kolybie na trowie,

Kany god kielskóm piersióm pomacuje ziolo,
Jak je tak cicho - to fest ucho nastawióm ciekawie,
Że słyszolbych głos s Litwy. - jadymy, żodyn nie woło.

20. Łuskaczki (Tómek Sochacki)

Wszystki jarziny skludzóne, prózne už je pole,
Zustały na nim yny suche bażoki a na nich fazole,
We strónczkach wiesioło tańcujóm kie jich wiater poruszy,
Krawału kapke robióm, tóż jich gaździno usłysz.

Óna jich už słyszała, ale eszcze na polu niechała,
Ze szopki drzewianym tragaczym chned rano wyjechała,
Chciała, coby ty strónczki na słóncu sie eszcze wygrzoły,
Nim jich pospołu s gazdóm poskludzo do stodoły.

Jak už były na boisku, gaździno sie uradowała,
Chned gaździnki s poru chałup do siebie poskludzała,
Gazda se myśłoł, że už jich latoś pozwala na szkubaczki,
A óna we waszkuchni, se chciała srobić łuskaczki.

Chłopu hned przikozala, coby w kaczycy zahajcowoł,
Hrube kónski drzewa pod blache powciepowoł,
Choć je październik, a słónko przes dziyń przigrzywo,
To wieczór sie už człowiek pierzinóm przikrywo.

Baby dostały po stolku, fazole ze strónczków łuskajóm,
Przeogrómnie se przy tym pospołu o wszystkim wyrzóndzajóm,
Że oto Michoł s Karłym, a Zofija s Hankóm cosi porobili, A
stary Jozef Kokot zza lasa oto w pióntek umrzili.

Były miyndzy nimi dwie fest pogniwane gaździny,
Kiejsi sie o cosi szkubły, bes żodnej przyczyny,
Od słowa do słowa, cosi ze sobóm po roku przerzóndziły,
Dobrze sie jim zaś ze sobóm fulało, tóż sie pogodziły.

Gazda fazole nosi, kapke sie na baby gniywo,
Bo jim tej roboty, kruca nic a nic nie ubywo,
Prziniós ze szpajski flaszke latośni warzónki,
Każdej paniczce naloł po wiynksze pół szklónki.

Terazy už ty fazole tak wartko gaździnki łuskajóm,
Że gazda jich nosić do waszkuchnie už nie postarczajóm,
Fazoli sóm pełne garce, už strónczki nie szczyrkajóm, Pół
biydy, bo paniczki už ani siły w palcach nie majóm.

Gazda fazole do płóciennych miyszków eszce dzisio wsujóm,
Postawi jich przy kafloku, zorka sie nie popsujóm,
Namocz jich gaździno w garcu, w pióntek jich uwarzi,
Bydóm jich jeść wszyscy w chałupie, wiela gdo poradzi.

Pomaści to gaździno szpyrkami, s patelnie jich ciepnie,
Pokrónżo do tego cebule, wónio to przepieknie,
Do gorka maślónki każdymu ze żbónka naleje,
A chned sie wszystkim przy stole gymbulka zaśmieje.

Potym w sobotym w chałupie bydzie kapke smerdzieć,
Bo starzik ze starkóm zacznóm s tych fazoli pierdzieć,
Bydzie trzeja yny izby kapke wyluftować,
A na talyrz kapke miyni fazolków nakłodać.

Ros za czas uwarzi gaździno garniec fazolónki,
Bo gazda fórt ni może jodać na łobiod bulczónki,
Jak zjy w połednie kopiaty talyrz s wielim krajiczkiym chleba,
To mu už nic wyncyj do wieczora pojodać nie trzeba.

Było dzisio wiesioło, gaździnki fazole łuskały,
Cosi warzónki wypily, kapke se zaś pofulały,
Trzeja fazole zaś na jor w zogródce posadzić,
Coby na rok sie mógły gaździnki, zaś o cosi powadzić.

21. Rostomiłe Rechtorki a Rechtorzi (Tómek Sochacki)

Rechtorzi a rechtorki, dzisio je Wasze swiynto,
Wiydźcie, o tym, że o Was cało dziedzina pamiynto,
Idymy do Was ze sercem s kwiotkami, pukietami, bómbónami,
Coby podziynkować, że sie tropicie s tymi naszymi dzieckami.

Uczycie jich, jako sie czyto a pisze, piyrszych liter,
Plusów, minusów a rostomajtych miyńszych a wiynkszych cyfer,
Uż ponikierzi wiedzóm co to je Madagaskar,
Kany w Polsce sóm dziedziny, a kany sóm miasta.

Uczycie ty nasze dziecka o lwach, o krokodylach,
O tym co mómy w postrzodku, o kościach, o żyłach,
Co sie stanie jak sie kwas s wodóm smiyszo we szklónce,
A czemu czónsteczki masła pływajóm w maślónce.

Na gimnastyce dziecka gónióm, w lajdy, we fusbál grajóm,
Ćwiczóm nogi a rynce, po madracach sie fórt kulajóm,
Historyje Polski a Świata po kapce odkrywajóm,
Kaj co kiej było, za kogo, s rechtorym rosprawiajóm.

Polski jynzyk poznawajóm, poetów, s ksióńżek bohaterów,
Coby pisać listy a opowiadania, bez żodnych felerów,
Uczóm sie aji szprechać, spikać, po inkszymu fanzolić,
Bo jak chcóm iść do świata, to sie muszóm s jynzyków szkolić.

A eszcze im o Bogu wyrzóndzocie, jako majóm rzykać,
Jako być dobrym człowiekiym, Bibliję słusznje czytać,
Uczycie ich życio, przes nauke, a świata poznowani,
Choć my Fotrowie a Wy Rechtorzi wyicie, że kupa eszcze przed nami.

Rysujóm dziecka obrozki a malujóm na drzewie,
Szumne, kwiotki, ludzi ptoki, a słónko na niebie,
Taktujóm, nut sie uczóm, a na fletach grajóm,
We szkolnym chórze przeszumne pieśniczki śpiywajóm.

Za to, że tym naszym dzieckóm wszystko piszecie na tablicy, Aji
wtynczas, kiej sóm przeciwnie, jako diobły w kukurzicy, Że ich
kludzicie przes wiedze, ksióńżki, ministerstwa systymy, My Mamy a
Tatowie Wóm ze serca dziynkujemy!

22. Złoto jesień (Tómek Sochacki)

Jesień liści na strómach złotym pomalowała,
Dymba, buka ani brzozy sie o to nie spytała,
Bo strómy spały, a ani o tym nic nie wiedziały,
Że pyndzłym, jich w nocy słóžki jesieni malowały.

Piyrszy sie obudził starucny dómb, kiery mo sztyrysta roków,
Ziywnył, gałynzie cicho poprostowoł, coby nie wylynkać ptoków,
Eszcze było szaro, bo sólńko dziepro za kopcym stowało,
Ale to jesienne malowani sie mu łógrómnie spodobało.

Choć je starucny, bo eszcze Sobieskiego dobrze pamiynto,
To każde jesienne malowani dło niego je jako świynto,
Bo zaczyno starność, a ptoki sie o niego starajóm,
Baji dziyncioły chroboki, s postrzodka mu wycióngajóm.

Potym sie brzóske w postrzodku lasa jedna po drugij pobudziły,
Listki pooglónały, kiero mo szumniesze, przy tym sie powadziły,
Bo sie zbywały kiero mo jich wiyncyj, a kiero je barży bioło,
Ale jak żółte liści po sobie uwidziały, chned jim było wiesioło.

Yny Świyrki a sosny cały rok jegły zielóne na sobie majóm,
Jesień jich nie pomaluje, óny už na zime czakajóm,
Kiej przidóm Godni Świynta, śniegiym zawieje do piwnice,
Bydóm stoć w izbie prziozdobióne isto aż do Grómnice.

Brzimy jegły pómału śpiepujóm, s wysoka spoglónajóm,
Wiatru a deszczowi sie jako wojocy opiyrajóm,
Eszcze kapke a przidzie zima s biolóm pierzinóm,
Kieróm sie aż do wiosny do spanio owinóm.

Pozłociła jesień aji listki na buku wielkucnym,
Na kopieczku se sól stoi a je kapke smutny,
Bo mu kamratów latoś, na drzewo gazdowie porzazali,
Ale za to młode buczki do zymi chned postyrkali.

Kapke se eszcze jesień po lesie poszpacyrowała,
Kupa strómów na czyrwióno a złoto pomalowała,
Miynióm sie w oczach, w sólńku błyszczóm, liściami ruszajóm, O
starodownich czasach se s jesienióm pospołu wyrzón dzajóm.

23. Sto dwacet piynć roków Hażlaskij Szkoły (Tómek Sochacki)

Na kopcu przy cysarskij ceście kole kościoła,
Stoji se ta naszo hyrno, hażlasko szkoła,
Bolko, Leszko a Cieszko tej szkole patrónujóm,
S wielkucnej ściany przy dwiyrzach, dziecek wypatrujóm.

Wiyncyj jak sto roków tymu jóm tukej postavili,
Rechtorów posganiáli, dziecka do ławek posadzili,
Było to rowno, sto dwacet piynć roków tymu,
Tóz terazy to chcemy przypómnieć po kapce każdymu.

Gdo tukej dzisio prziszol na to szkoły swiynto,
Jejóm ciekawóm historyje, na isto zapamiynto,
Choć powstała kiejsi hań downij eszce za Austryje,
To sie w nij po polsku uczyły, dwie generacyje.

Po piyrszej światowej wojnie, jak Rakuszan už nie było,
To dziepro szkoła była polsko a wszystko sie smiyniło,
Ale chybiało rechtorów, ksióńzek a dziecek było moc,
Tóz Hażlaszanio co mieli to dali, coby szkole pomóc.

Na dziedzinie fórt dziecek co rok przibywało,
Tóz sie hażlaskóm szkole kapke rozbudowało,
Za Starej Polski dziecka uczyło tukej dwacet rechtorów,
A kierowało szkołóm po sobie dwóch dyrektorów.

Jak prziszli Nymcy, to polskich rechtorów ze szkoły przegónili,
Swojich se tukej przignali, kierzi yny po obcymu szwandrosili,
Pod kóniec okupacyji, szpital se tukej srobili,
W kierym swoich wojoków, co prziszli s fróntu lyczili.

Choć frónt był blisko, a altyleryj fórt strzylała,
To hażlasko szkoła sie dziyni Bogu cało ostała,
Ale nie było stołków, ławek, szafy były rozwalóne,
Tabule, półki poniszczone a okna wyszklóne.

Choć ludzie po wojnie mieli biyde, niewiela jim zustało,
To zaś do szkoły szli pómogać Ci dobrzi Hażlaszanio,
Rechtorzi chned sie naszli, dziecka zaś uczyli,
S serca wiedze dowali, a tóm szkołóm żyli.

Smiyniały sie ksióńżki, ludzie, rozmajite programy,
Ale dziecka a rectorzi w sercach fórt byli tacy sami,
Ze ścian hażlaski szkoły, idóm w świat dali sie uczyć,
Coby wiedze, kieróm tukej zdobyli, poszyrzać a jóm ćwiczyć.

Rechtorzi, dochtorzi, fojtowie, malyrze, mechanicy,
Pamiyntajóm, że jich tu rector pytał nieros przy tablicy,
Po wyncyj jak stu rokach, mómy rectorki szykowne,
Rectorów zryncnych, a aji dwie dyrektorki zaradne.

Gor jedna Pani Agnieszka, fórt cosi nowego zganio,
Po nocach ani nie spi, w dziyń chodzi niewyspano,
Ale majóm dziecka nowe technologije, szkołe odnowiólnóm,
I jako to dycki bywo, jedni chwolóm inksi krytykujóm.

Ale idymy do przodku, pospołu s naszymi dzieckami,
Kludzimy jich s rectorami przes życi małymi kroczkami,
Wszyscy sie uczymy nie dlo szkoły, ale dlo naszego życia,
A życi nas zaś nauczy nowych wiecy, miłości a współczucio.

Stoji se ta hażlasko szkoła, na kopce sie dziwo,
Ta historyja o nij je szumno, długo a prowdziwo,
Przidóm po nas rectorzi, dziecka, a Fortowie,
Niech ta szkoła swojóm historyje sama jim opowiy...

24. Dzisiaj wspomniemy tych co umarli... (Tomek Sochacki)

**Eszcze lónskiego roku tukej pospołu s nami byli,
Tu na tym stolku siedzieli ze wszystkimi rzóndzili,
Fórt sie śmioli, rynkami machali, po zogródce chodzili,
Gowiydź odbywali, pod blache przikłodali, czasym sie wadzili.**

**Na nic nie narzykali, nigdzi jich nie dziubało,
Do dochtora chodzili, yny jak už fest bolało,
Tak se obo, w jednej izbeczce pomalutku żyli,
Aż sie naroz s dnia na dziyń po cichu wytracili.**

**Żodnymu nic nie prawili, że kansikej idóm,
Kany, s kim abo po co, a ło kierej przidóm,
Do legiera jako co wieczór se obo polygali,
Rynce słożyli, porzykali, oczy pozawiyrali.**

**Rano jak nie stanyli, to w chałupie wszyscy płakali,
A po dziedzinie sie o nich ludzie fórt yny pytali,
Bo dycki rano do magacynu, po chlyb chodzowali,
Gazety, kónszczek wórsztu a masło kupowali.**

**Na pogrzebie za trówłom szła calutko dziedzina,
Farorz, przociele, bliższo a dalszo familija,
Jak trówłom przisuli ziymióm, zakryli pukietami,
To dziepro wszyscy se wszymli, że ich už ni ma s nami.**

**Fórt na grób ludzie chodzili, kwiotki przynoszali,
Umrzitych spóminali a świeczki zapolali,
Ale potym coros miyni kwiotków przibywało,
Coros miyni ludzi świeczki na grobie zapolało.**

Bydóm mijać roki, a świat sie ganc smiyni,
Ci co stoli nad grobym, už spać bydóm w zyiym,
Na starucnym kierchowie urosnóm biołe lilije,
Kaźdo s nich kogosik spómino, a dło niego żyje.

Bo ludzie na tyn kierchów už nic nie przynoszajóm,
Tóż aspón ty lilije ros do roka przeszumnie zakwitajóm,
A strómy czasym zaszumióm, umrzitych spóminajóm,
Óny wszystko wiedzóm, o wszystkich pamiyntajóm.

Śpiychejmy sie kochać ludzi, tak warto sie ze świata sbiyrómy,
Żywot idzie wartko, wczora my sie rodzili, dzisio umiyrómy,
Tóż pokił żyjemy, a nie yny łod świynta,
Zapolmy przocielóm świyczke, muszemy jich pamiyntać.

Przi grobie stóncie, chwile porzykejcie,
Na stare zdjynci sie dobrze podziejcie,
Starke, Starzika, Matke a Fotra se pospóminejcie,
W pamiyntci jich noście, dzieckóm o nich wyrzóndzejcie.

Inakszy bydóm o nich szumieć strómy, bo óny pamiyntajóm,
O tych wszystkich, kierych ludzie jakosik zapominajóm,
Jak w sercu jich noszemy, tych kierych už ni ma s nami,
Mogymy o nich powyrzóndzać pospołu ze strómami...

25. Wielkokónczycki pielgrzim (Tómek Sochacki)

Szoł pielgrzim pieszo na pónć po Cieszyńskij Ziym,
Bo chciol porzykać w wielkucnym kościele do Świyntej Maryji,
Dreptol pómału ros miedzóm a potym cestóm s kamiyni,
Oglóndol jako sie tyn świat kole niego dokoła fórt miyni.

Mioł na sobie długóm jakle, do samiucćkij ziymi,
Utkali mu jóm Górole s Istebnej, poprzednij jesiyni,
Przes pleco mioł taszke przeciepanóm, w nij chlyb schowany,
Kónsek szpyrki, cebule a wórszt głymboko wciepany.

Na nogach stare stargane bótki, rzymiyczkiym swiόνzane,
Na pónć trzi razy do roka chodziły, tóż były umazane,
Włosy a brode mioł długóm, tóż dziecka sie go boły,
Jak go widziały to dycki warto uciekały do stodoły.

Ale ludzie go szanowali, bo wiedzieli że idzie porzykać,
Nie do aryndy, chlastać piwo, ani sie po świecie posmykać,
Dowali mu po chodniku jodło, pytali jako je we wielkim świecie,
Wyrzóndził jim, kany był, co widziol, zbytek czas prziniesie.

Jak ros szel łod Cieszyna, to trefił do jednej dziedziny,
Tak oto s cysarskij cesty zeszel bes żodnej przyczyny,
Chciało sie mu napić wody, przy lesie zdrzódło uwiđziol,
Na starej ławce se siednył, w rzyce nogi poobmywoł.

Ta dziedzina Wielki Kónczyce, sie snoci nazywała,
Na kopcu a w wielkucnej dolinie sie kiejsi schowała,
Pielgrzim sie wody napił, do żbónka se na ceste naloł,
Bótki sie mu ganc rospruły, tóż sie kapke zastaroł.

Za rzykóm gazda s pachółkami siano na wóz nakłodali,
Był hyc, a pić sie jim chciało, tóż sie fest śpiychali,
Uwiđzieli starzika s brodóm, co wodóm rynce obmywoł,
Tóż wziyni żbónki, a ón jim chłódnjej wody ponalywoł.

Dziwo sie gazda, bo tukej nigdy kole rzyki zdrzódła nie było,
We Wielkich Kónczyc miyszko łod dziecka, tóż go to zadziwiło,
Ale ta woda wystrzikła, jak pielgrzim cestóm s kopca schodził,
Coby sie mioł czego napić, Pón Bóczek mu rzykani nagrodził.

Potym už dycki przes Kónczyce tyn starzik chodziwoł,
Jak był przy zdrzódle, to ludzióm dobrej wody nalywoł,
Terazy tam stoi drzewiany pielgrzim a woda fórt tam ciecze,
Každy mu, kiery tam po nióm przidzie, zdrowi, urode prziniesie.

26. 35 років zespołu Małokóńczanie (Tómek Sochacki)

Dzisiaj je pyndzialek, godziny už szóstóm wybily,
Gazdowie poodbywali, gaździnki se w chałupie porobiły,
Tóż na zómek w Małych Kóńczyc wartko przijechali,
Jak szli na wyrch do salki, nowóm pieśniczke śpiywali.

Trzicet piyné roków tymu Marysia Grim jich tukej pozwała,
A organiste Staszka Kanie pięknie popytała,
Coby jich uczył śpiywać szumne pieśniczki po naszymu,
Wałaszi, suknie, bótki a jakle kosała poszyć každyu.

Uczyli sie nowych pieśniczek, babów a chłopów przibywało,
Zaczli po kónkursach jeździć, fajnie sie jim pospołu śpiywało,
Na półce pore dyplómów a nagród kapke už stoło,
Tóż tym tupłym Małokóńczanie se śpiywali wiesioło.

Śpiywali na próbach, ale aji dóma jak fazole luskali,
Kiej kapuste deptali, a jak w radiju piyrzi szkubali,
Pozywali jich do szkoły, na festyny, na rostomajte świynta,
Długo jich cieszyński pieśniczki bydóm tam pamiyntać.

Jak dwacet roków tymu Ule Wierzgón na kierowniczkę wybrali,
To potym sie dziepro Małokóńczanio na całóm Polske rozjechali,
Na półce dyplómów, pucharów a nagród už żodyn nie rachuje,
A Ulka nowe pieśniczki fórt ze starych śpiywników spisuje.

Je też poru, kierzi pospołu s Małokóńczanami śpiywali,
Ale tego jubileuszu dzisiaj už sie nie doczekali,
Terazy sie isto s nieba tu na nas wszyscy dziwajóm,
A szumnie Pón Bóczkowi tam na wyrchu śpiywajóm.

Eszcze kupa przed Wami, rajzy, kónkursy śpiywanio,
Godnie eszcze je pieśniczek starucnych do wychledanio,
Życzymy Wóm zdrowio, bo jak óno bydzie,
To wszystko inksze samo s czasym kiejsi przidzie.

Na tyn jubileusz, niech Wóm Pón Bóczek błogosławi,
A kierownicza pół litra dobrej warzónki postawi,
Śpiywejcie eszcze długi roki Małokóńczanie rostomili,
Cobyście szumnym śpiywym wszystkich dokoła cieszyli.

Małokóńczanie, kierych už ni ma miyndzy nami:

Stasiek Machej,
Stasiek Kania,
Poldek Keller,
Hania Brachaczcula,
Grażyna Małyрка,
Emil Madecki.

Małokóńczanie, kierzi fórt śpiywajóm, abo kiejsi śpiywali:

Irka Golasowsko,
Czesiek Golasowski,
Marysia Machejka,
Teoś Machej,
Halina Kellerka,
Andzia Pynkalka,
Janka Wynglorka,
Stasiek Brożyna,
Ela Ganczarka,
Helyna Gałuszkula,
Zofija Czyżino,
Wanda Białkula,
Marysia Brożynka,
Janka Chmiylka,
Wanda Kajsturka,
Jadzia Kolóndrzino,
Zygmunt Kolóndra,
Helynka Kowalsko,
Wanda Kulino,
Rudek Kula,
Zofija Matuszkula,
Irek Miłón,
Kasia Malinowsko,
Mónika Holiszka,
Agnieszka Pilorka,
Justyna Płaczkowa,
Dorota Żertkowa,
TómeK Sochacki,
Aneta Kubicula,
Adam Oczadły,
Wiesia Wołoszynka - Oczadlino,
Janka Orlino,
Aniela Stokłosino,
Grażyna Palino,
Zdzisiek Pala,
Róža Szlauerka,
Pieter Wojacki,
Stasiek Pachuta,
Urszula Wyrzgónka.

27. Hawiyrz (Tómek Sochacki)

Stasiek wczas rano stanył, na godzinach pół pióntej wybiło,
Podziwoł sie jak kole niego se leży zónka Danka rostomiło,
Gymbe nad laworym se umył, pómału sie w izbie łoblyko,
W kuchyni Danka mu rychtuje kónsek buchty a śwyże, ciepłe mlyko.

Do taszki mu dała krómke chleba, w papiór wórszt owinyła,
Do flaszki teju nalóła a wyszczek fest przykrynciła,
Stasiek sie szoł eszcze na dziecka do izby kapke podziwać,
Cerze a synkowi dać pusy, pierzinóm jich poprzykrywać.

Biere taszke, do dwiyrzy idzie, krziż starucny s szacunkiym całuje,
Do obrozka Świyntej Barbory cosi szepcze, óna hawiyrzy opatruje,
Isto jóm pyto, coby mu dała szychte szczynśliwie przerobić,
Czorego wóngło całe wagóny na wyrch bezpiecznie wydobyć.

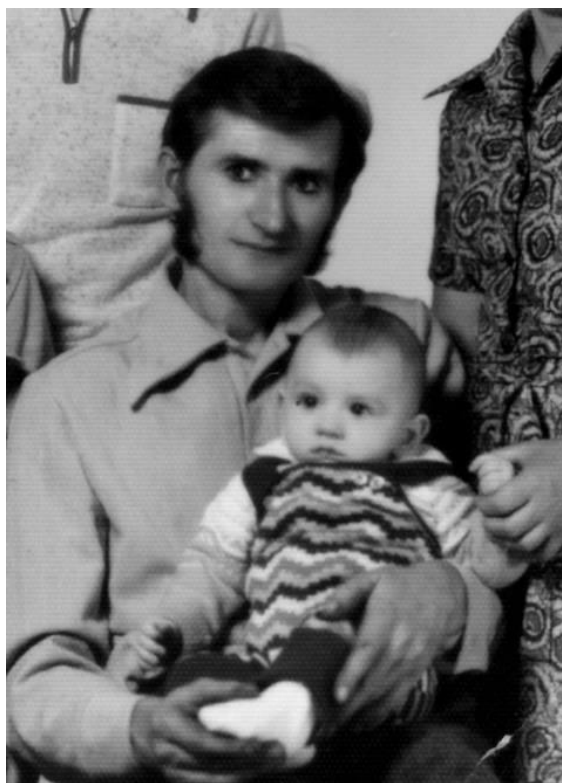
Bo to czorne wóngli jego Foter, Ujec a Starzik fedrowali,
Jak był mały to mu dycki o tej szachcie fórt, a fórt wyprowiali,
Tóz ón už wiedziół kim bydzie, nie rehtorym ani małyryzm,
Yny tym co wóngli spod ziymie wydobywo, kaczyckim hawiyryzm.

Uż szachta go woło jak Matka synka, ón jóm jak babe szanuje,
W szoli "Szczyńś Boże" dycki prawi, na przodku s hajerami fedruje,
Czarne skarby spod ziymie na wyrch fórt skipym wartko posyło,
Coby starce a starzikowi było ciepło, a pod blachóm sie dobrze polilo.

Dycki jak je Barbory świynto, to óna se hawiyrzy ku sobie biere,
Stasiek pore kamratów už pochowoł, w kaczyckim drzewianym kościele,
Ale Świynto Barbora baby a dziecka tych hawiyrzy opatruje,
Krziwdy jim srobić nie do, a jejich modlitwy wysłuchuje.

Jedzie Stasiek zaś na wyrch w szoli, śwyży luft na gymbie czuje,
Srandy a błozna kamratów zaś jako co dziyń wysłuchuje,
Bo terazy jim je do śmiychu, ale jak tómpła skała na ścianie,
To wszyscy sie ganc poboli, a sztygar zaczón rzykać różaniec.

Stasiek prziszół do chałupy s szychty, babe po licach całuje,
Dziecka ścisko, łobiod jy, hawiyrski ancug na jutro rychtuje,
Bo jutro je Barbórka świynto tej Pani, kiero go opatruje,
Óna go na dole chróni, a ón do nij dycki rzyko, jak Matke jóm szanuje.

28. Mikołoj (Tómek Sochacki)

Mikołoj siod przy piecu, rynce a nogi ogrzywo,
Dziwo sie, że už ogiyn pod blachóm dogorywo,
Tóż prziszol, jedyn s dioblów, drzewo pod blache wciepoł,
Też kapke sie ogrzoł przy blasze a list Śwyntymu niechoł.

Mikołoj brodym pogłoskoł, na kartke sie podziwoł,
Okulory se na nos wraził biołóm głowóm pokiwoł,
Nie wszyscy byli grzeczni, Jónek s Karlikym dorobiali,
Cały rok byli przeciwni a Tatów nie posłuchali.

Hanka ze Zofijkóm też pómogać Mamie w chałupie nie chciały,
Raczy po polu fórt góniły, a po lesie sie smykały,
Były jednako aji grzeczne dziecka, kiere Mikołoj pochwoli,
Po głowie ich pogłosko, na kolanie se siednynć powoli.

Mikołoj s fotela sie dźwignył, loskóm sie podeprził,
Mantel a czopke se oblyk, przes łokno na pole pozdrził,
Diobły wielkucny miech prziniósły, na pleco mu wciepały,
Wziyny łańcuchy, miechy oszkrabin, a na pole wyleciały.

Podciepy s nich sóm łokropne, przed śwyntym dycki gónióm,
Łod wóngło gymby majóm zmazane, a łańcuchami zwónióm,
Mikołoj też zwóni, zwóneckiym po calutkij dziedzinie,
Ani jednej chałupy, chałupinki po chodniku nie minie.

Diobły dycki dziecka straszóm, gymby jim wónglym mazajóm,
Chwostami walóm, gónióm po izbie, łańcuchami szczyrkajóm,
Przeciwnie dziecka beczóm, obiecujóm, że už bydóm grzeczne,
Mamóm, Tatóm bydóm pómogać a Starzikóm bydóm posleszne.

Na kóniec dziecka Mikołojowi kolynde zaśpiywały,
Diobły se przy nij aji wiesioło pospołu potańcowały,
Śwynty sie dźwigo, ku dwirzóm sie trzeja miarkować,
Eszcze kupa dziecek na dziedzinie trzeja łobdarować.

Mikołoj we śniegu kroczy, gwiozdki na niebie migajóm,
Diobły podciepy przed nim po chałupach straszóm a lotajóm,
Jak už wszyscy dostanóm wynksze a miyńsze prezynća,
To Mikołoj už sie może s dioblami rychtować na Śwynta.

fot. Krystyna Bartosik

29. Tynsknota (Tómek Sochacki)

Stareczka se siedli przy łoknie a na świat sie dziwiałóm,
Czytać gazet, przeglóndać zdjynć už siły dzisio ni majóm,
Wyglóndajóm přes szybe, esi gdo ku nij dzisio nie przidzie,
Siednie se ku nij na chwile, kapke tu s nióm, przerzóndzi, pobydzie.

Pokiel miała siły, to dzieckóm fórt cosi mało wiela pómogala,
Grejar jak miała to dała, wnuki ceróm a synkowi piastowała,
Jak sie její chłop pominól, a óna sama na chałupie zastała,
To eszcze každemu dobre słowo, wajco, a kónszczek miynsa dowala.

Potym jak už nie poradziła se koło siebie nic srobić,
Zaczła jóm rewma kryncić a o losce musiała fórt chodzić,
To jóm dziecka do dómu starców w Cieszynie chned dały,
Bo przeca żodyn ni miól czasu, wszyscy robili a sztudyrowali.

Už pore roków stareczka se tukej w jednej izbeczce miyszkajóm,
Źle tu ni ma, paniczki jóm opatrujóm, tóż nie narzykajóm,
Ros dwa do roka jóm tukej synek abo dziołuchy nawszczywiałóm,
Wnuki eszcze rzadszy, bo przeca swoji wieca fórt wyrzóndzajóm.

Zdjyncia wszystkich mo powieszane na wielkij biołej ścianie,
Už ji aji prawnuki rosnóm, taki sóm małe szykowne ciaciane,
Je rada, że sie jejim dzieckóm darzi, że se chałupy wystawili,
Každy je na swoim, wszyscy sie dziecek a wnuków už też dorobili.

Ros do roka jóm biere nejstarszy synek na jedyn dziyń na Wilije, Starka czako na
to całóm jesiń, rachuje každóm chwile, minute, a godzine, Latoś synek zazwónił,
że po nióm nie przijedzie, bo s babóm jadóm do Zakopanego, A wnuki majóm už
poplanowane, każdy mo napiynte, żodyn ni mo wolnego.

Synek, dziołuchy, wnuki, prawnuki starce zazwónili a powinszowali,
Zdjyncia na kómórke, co jich ani odewrzić nie poradzi chned poposylali,
Starka se siedli przy oknie, na zdjyncia s biołej ściany sie dziwiałóm,
Tóż przeca aspón do mnie zazwónili, tóż przeca o mnie pamiyntajóm.

Do tydnia sie wszyscy na pogrzebie pospołu zeszli, na trówle sie dziwiali,
Szli za nióm po cichu, było widać, że po chodniku cosi se rozmyślali,
Terazy yny zapolić ros za czas świyczke na kierchowie stareczece mogóm,
Śpiychejcie sie starych ludzi nawszczywiać, óni tak wartko odchodzóm...

30. Szkubaczki (Tómek Sochacki)

Haneczka cały rok biołe gynsi na zogrodzie chowała,
Zorka łobilo, kukurzice jim suła, liwa, liwa jich nawolywała,
Wszyndzi za nióm chodżyły, jak szła s pola to jóm witały,
Wiesioło za gaździnóm góniły, ale obcych przeganiały.

Przeszło lato, gónski ostatni zielóne trowki pozjodały,
Wieczory coros rychlij jich do chlywa zaganiały,
Szumne piyrzi už majóm, tóż gaździno jich musi futrować,
Bo bydzie cere na wiosne za siedloka wydować.

Przeca dziołucha musi mieć wiano, zogłowki, pierziny,
A synek od siedloka, traktór a namazane maszyny,
Trzeja cychy narychtować, pięknie, rowno jich pobiglować,
Biołučki piyrzi do nich wsuć, a do tróhli przed wiesielim schować.

Haneczka w kuchyni stół roskłodo, chłop pod blachóm hajcuje,
Dziołuchy piyrzi w miyszkach znoszajóm, Starka warzónke rychtuje,
Za chwile tukej przidóm gaździnki, tóż Starzik se siedli przy stole,
Stareczka go przegónili, poszeł borok przes plac ku stodole.

Ale tam trefił dobrze, bo gazda do sztamperli gorzółke nalywoł,
A Jozef Kokot zaś sie s siedlokiym Jojepóm o babucia zbywoł,
Jednako po pióntym sztamperlu sie jakosi tak urzóndzili,
Że babucia na pól rospółowili, a w wyndzoku uwyndzili.

W kuchyni baby szkubajóm, Haneczka kołoczym, warzónkóm czynstuje,
Dziwo sie jako s miechów piyrzo ubywo, esi sie co nie marnuje,
Cosi dycki pod stół spadnie, ale nejważniejsze je to szkubani,
Wyrzóndzani ze stareczkóm, a jeji starych czasów spóminani.

Jako to było hań downij, kiej na szkubaczki ze swojóm Matkóm chodzowała,
Jako sie co kiej si robiło, a co łód starych ciotek spamiyntała,
Gaździno Tómicula, jak tego wszystkigo łód starki wysłuchala,
To se starodownióm kónczyckóm pieśniczke sama jedna zaśpiywała.

Pieśniczka była tak szumno, że chned wszystki gaździnki se jóm zaśpiywały,
S miyszków piyrzi sie straciło, baby warzónke ze sztamperli pospijały,
Na kóniec gaździno wszystkim gaździnkóm pięknie podziynkowała,
Každy do kapsy eszcze po kónsku buchty a kołocza dała.

Za tydziyń szkubaczki bydóm u Zofije, baby zaś przidóm a siednóm w kupie,
Bydóm śpiywać pieśniczki, srandy a radości bydzie po calutkij chałupie,
Chłopi też sie už rychtujom, bo chłop od Zofije už gorzółke szteluje,
Siednóm se w masztali pospołu, Starzik sie też ogrómnie raduje...

31. Pani Zima (Tómek Sochacki)

Dziecka na prowadziwów zime už calutki grudziyń czekały,
Dycki rano jak s łózek stowały, přes okna śniyg wyglóndały,
Mama jim prawila, że Pani Zima po biołu s nienazdanie przidzie,
Śniegym Świat posuje, wode zmrozi a chwile w zogródce pobydzie.

Przifrunie s piyrszym śniegym, dycki w nocy, mało gdo jóm uwachuje,
Zimnym piyrzim chałupy przikrywo, smreki, sosny mrozym maluje,
Na miedzy za chałupóm Zima śniega dycki wiyncyj nawali,
Bo wiy, że jutro Foter s dzieckami bydóm śnieguloka kulali.

Małe ptoszki siedzóm w gniazdkach, jedyn od drugigo sie grzeje,
Jor, zielóno trowka sie jim śni, Zima o tym wiy, a w duchu sie śmieje,
Nie starejcie sie, zorka obilo Wóm gaździno pod gniazdko nasuje,
A gazda aji kósek szpyrki do dziubanio ze szpajski narychtuje.

Smreki a sosny sie Zimie nisko ku ziymy poklóniły,
Chned sie biołym śniegim jak szumnóm jaklóm przistrojily,
Muszóm być paradne, s chłopcami s dziedziny pospołu kolyndować,
A každyemu gdo kole nich przyndzie, na Nowy Rok powinszować.

Gazdowi jakosi rano zima zabyło, pod blachóm zahajcowoł,
Fórt w izbie było surowo, choć drzewa do pieca dokłodoł,
Hrube fusekle se oblyk, sweter s łowczej wełny sztrykowany,
Baranice, skórkowe rynkawice a kabot stary filcowany.

Dwiyrze do pola odewrził, śniyg w siyni wiesioło tańcuje,
Gazda na placu łopatóm ku chlywu chodnik odciepuje,
Dziecka sie už też pobudziły, na pole wartko wyleciały,
Kulkami sie obciepały, potym we śniegu całe wykoltały.

Po połedniu s Fotrym na miedzy za chałupóm śnieguloka kulaly,
Ciynżko to je robota, ganc sie przy tymu zmordowały,
Na głowe mu dały garniec, rynce s mietel srobiły,
Nos s marekwie, knefle s kamiyni do oczy wóngli wraziły.

Pani Zima eszcze na szybach strzybne kwiotki namalowała,
Starka jak to uwidziała, ogromnie sie uradowała,
Bo se stare hań downe czasy hned pospóminała,
Jak s dzieckami na sónkach s kopca sie spuszczała.

32. Winszowani na Nowy Rok 2020 (TómeK Sochacki)

Rostomili przociele, rok my zaś przeżyli,
Ros było wesoło, ros my sie tropili,
Ale dycki do przodku, bo żywot sie fórt toczy,
Czasym sie śmiejymy, potym sie lzy cispóm do oczy.

Gaździnki, coby Wóm kury godnie jajec nosiły,
S chłopami cobyście sie co nejmiyni wadziły,
Coby Was nie nasrowali, a szykowni byli,
Piwa a gorzółki, w aryndzie fórt nie pili.

Gazdowie, coby Wóm zymeczka godnie obrodziła,
Krowa sie na jor szczynśliwie ociełiła,
Coby baby po Was co nejmiyni ryczały,
Dycki wieczór przed spanim słodkij pusy dały.

Starko, zdrowio, coby Was rewna wieczór nie łómała,
Cobyś se ros za czas wesoło zaśpiywała,
Wnuki cobyście mieli szykowne, by Was szanowały,
Każdy dziyń rano a po połedniu Was nawszczywiały.

Starziku, cobyście sie ze starkóm tak moc nie wadzili,
W zdrowiu, w szczynściu nastympny rok s nami przeżyli,
Cobyście se kole chałupy pómału o losce chodzowali,
A dochtora, szpitola, lyków nie potrzebowali.

Dziecka Fotrów a Matki dycki posłuchejcie,
Starzików a Starki godnie naszczywiejcie,
Cobyście miały we szkole same dobre noty,
A w głowie dycki poukłodane, żodne tam gupoty.

Wszystkim zdrowio, szczynścio, co nejmiyni starości,
Grejcarów pełne pytle, moc śmiychu a miłości,
Bo dycki je ros gorszy ros lepszy, taki żybobyci,
Ros padze deszcz, a potym chned sólńko zaświyci.

S Pón Bóczkiym, też se czasym powyrzódzejcie,
Porzykać nima grzych, tóż o nim pamiyntejcie,
Eszcze ros wszystkigo najlepszego, yny samej słodyczy,
Tego Wóm TómeK, synek stela szczerze s serca życzy!

33. Wyndzok (Tómek Sochacki)

Chned po zabijaczce dycki rok do roka,
Zaglondajóm starzik s ujcym za chałupę do wyndzoka,
Starym mantłym przikryty, cały rok w zogródce przedrzymoł,
Obudził sie jak gazda przedwczora szumnego babucia zabijoł.

We waszkuchni na stole leżóm masne szpyrki narychtowane,
Mynso, szynki a kita wszystko szumne a zapeklowane,
Wónio to po całej chałupie, gaździno kocury przeganio do pola,
Dały by se, aji psy, nic by nie zastało do wieczora.

Starzik całe lato pod stodołóm drzewo s jabłónki suszył,
Wachowoł go coby go żodyn tam stela nie ruszył,
Potym na jesiyn dwie grusze pociupoł, uschniynnte boroki,
Hej, bydzie drzewa na wyndzyni eszcze na dwa roki.

Gazda jak poodbywoł gowiydź, to wyndzok roschajcowoł,
Uż sie s niego kurzi, tóż na starzika zawołoł,
Coby hoki, pół litra a sztamperle wartko narychtowoł,
Starzik uż wszystko niesie, co trzeja przed babami schowoł.

Wyndzok je rosgrzoty, dym sie zaczyno po zogródce snuć,
Mynso wisi na hokach, w polednie uż go bydzie czuć,
Starzik drzewym s jabłónki fórt we wyndzoku chajcuje,
Ty szpyrki, kity a boczki cało dziedzina uż czuje.

Gazdowi kamraci też tyn dym zza lasa poczuli,
Francek s pasieki przilecioł w samiućkij koszuli,
Choć na polu je zima, mrozym co chwila powieje,
Przi wyndzoku a warzónce, każdy sie chłop dzisio łgrzeje.

Wyndzi sie szynka pospołu s kitami, fet s nich okapuje,
Starzikowi to wszystko szumnie wónio, fórt yny przedreptuje,
Szpyrki s kapustóm s zymniokami mu starka nawarzi,
Bo kaj pusa masno, tam sie dycki dobrze darzi.

Wyndzok zaś se bydzie drzymoł, do prziszłego roku,
Mo latoś gazda małych szykowych babućków bes uroku,
We szpajsce we szpyrniku na strychu wiszóm same fajnotki,
Oblizuje sie starka, starzik, gazda s gaździnóm a aji stare ciotki.

34. Starka a starzik (Tómek Sochacki)

Starzik s pola prziszłoł, drzewa prziniósł, pod blache kónsek wciepoł,
Daleko, aż na drugi kóniec dziedziny po to wozym jechoł,
Choć mo osimdziesiónt roków, a czasym nim posmykuje,
To krziwaka ani patyka do chodzynio nie potrzebuje.

Gazety už czyto w brylach, na telewizor sie yny s wieczora podziwo,
Raczy radijo se puści, bo prawi że tam je informacyj prowdziwo,
Na rynkach skóre mo twardóm, łód slónka je fest spolóno,
Rokami ciynżkij piloby, na gospodarce wymynczóno.

Ale gymbe starzik mo gładkóm, wyglóndo jak wybiglowano,
Yny jak je nimocny, to blednie, jak ściana wopnym malowano,
Jodło mu dość tak szmakuje, do dochtora mało chodzi,
Prawi, że żodyn cetlami, ani chemijóm už go nie łodmłodzi.

Stareczka sztworo dziecek na świat wydali a wychowali,
Żodyn jim w tym nie pómóg, dycki na siebie spolygali,
Tu dziecka, tu gospodarka, tu trzeja wszystkim uwarzić,
Trowe wypleć, gowiydź łodbyć, s chłopym ziymnoki posadzić.

Gymbe mo pomarszczónóm, každo brózda to je jakosi starość,
Ale miyndzy tym sóm lica gładki, to zaś je nadzieja a radość,
Bo w całym swoim żywobyciu sie rostomajcie miała,
Ros sie śmioła a tańcowała, potym w kóntku płakała.

Jak mo czas to sztrykuje, starzikowi koszule bigluje,
Przi blasze garcami trzasko, a szumne obrozki haftuje,
Zielinami sie lyczy, co jich na miedzy w lecie nasbiyro,
Suszy jich pod bóntramym, a potym s gorka popijo.

Tak se siedzóm, starka cerujóm, starzik radija posłucho,
Óna mo bryle na nosie, ón do pudła przistawio ucho,
Gazety s tego tydnia, kansikej w izbie potracili,
Tóz starka srobiła krawal, a chned sie powadzili.

Naros gdosi klupie do dwyrzi, dziecka s wnukami przijechali,
Starke a starzika dopadli, wyściskali a wycalowali,
Sóm radzi że jim kwiotki a czekulady zaś poprzynoszali,
Jednako nejważniejsze, że na nich myślóm a o nich pamiyntali.

35. Feryje bes śniega (Tómek Sochacki)

Styczyń sie pómału kóńczy, niby je zima,
A śniega eszcze nie było, a fórt go tukej ni ma,
Dziecka całe feryje w chałupach przesiedziały,
Bo s nieba padze deszcz, a óny na śniyg czekały.

Sónki namazane, skije w szopce s kijami czakajóm,
Miechy foliowe w stodole už też sianym wóniajóm,
Na kopcu trowka zielóno, strómy pónczki puszczejóm,
A ptoki, po niebie lotajóm, jor wszyndzi rosgłoszajóm.

Dziecka w chałupie fórt siedzóm, w gry rostomajte grajóm,
Na to biołe cosi s nieba, całe dnie a noce czakajóm,
Ty nejmiynsze co niedowno od zymie poodrostały,
Isto ani śniega eszcze na polu w żywocie nie widziały.

Ponikiere dziecka s Fotrami do Goralije pojechały,
Jak śniyg uwidziały, przeogrómnje sie radowały,
Toplały sie w nim, jak małe babučky w bagnie,
Zocene jim to było, gdo wiy kiej zaś to spadnie.

Starzikowi to je ganc dziwne, bo śniega dycki nawaliło,
Pół roku było bioło, aż dziepro na jor sie zazielyniło,
Terazy yny siómpi, na placu maras, gumocze zmazane,
Liwy a kaczyce po bagnie chodzóm we wodzie wykoltane.

Starka też narzyko, bo w chałupie fórt smarkajóm, kuckajóm,
Po izbach fórt kichajóm, a jedni drugich zarażajóm,
Cetlami sie futrujóm, pruszki we wodzie rospuszczajóm,
A czosku, miodu, cebule do pusy se dać nie dajóm.

Kiej si mróz jak chycił, to kwiotki na oknach malował,
Každy chrobok a wirus, bo zymie chned sie schował,
Terazy mómy jor w zimie, pómału nie trzeja hajcować,
Bydymy wóngli po chałupach, isto za darmo rosdować.

Latoś ani śnieguloga na miedzy se nie nakulómy,
Bo na niego tego biołego czegosikej ani kapki ni mómy,
Pón Bóczku pytómy Cie, jak jutro wczas rano sie wszyscy pobudzimy,
Niech śniega bydzie aspón kapke, ogrómnje radzi bydymy...

36. Kormik (Tómek Sochacki)

Chned po zabijaczce, jak sie už powyndziło,
Kity a szpyrki do szpajski, do szpyrnika wraziło,
Chlywek sie poukludzało, ściany wybiyliło,
To sie jechało na targ, a kormika kupiło.

Ale nim sie babučka do chałupy, gaździnej dokludziło,
Kupa sie eszcze po chodniku wiecy wydarziło,
Bo gazda s kamratami na targ dycki jechali,
A swoim babóm szumne kormiki pokupowali.

Gazda chned rano stanył, gowiydź poodbywoł,
Pośniodoł, ciepło sie oblyk, na babe sie podziwoł,
Hanka sie pod pierzinóm, na bok przekulała,
Ani pusy ji nie doł, bo tak twardo spała.

Už na gazde jego kamraci do okna w izbie klupióm,
Wiedzóm, że szumne babučki łod siedloka kupióm,
Torg ni ma daleko, każdy miech za sobóm smyczy,
Yny Karel, bo je tłusty szłapie a przy tymu dyszy.

Na targu babučeków je tela, że aż sie w oczach miyni,
Trusioki, kurzynta a kaczyce lotajóm po ziymy,
Górole swoji owce a baróny fórt yny zachwalajóm,
Gazdóm a gaździnkóm gorzolke radzi polywajóm.

Gazda s chłopami dokoła sie fórt rosglóndejóm,
Siedlokóm, Górolóm a Cygónóm gorzolke polywajóm,
Trzeja przeca sie zagrzoć, bo wszystkim je zima,
Ale kormików w miechach jak ni ma, tak nia ma.

Ale mieli szczynści, a Pón Bóczek jich opatruje,
Bo už jich siedlok Górniok do siebie swołuje,
Szumne mo babučki, żyrne, a je co odbywać,
Karel už nie fuczy, už zaczón polywać.

Idzie gazda ku chałupie, babučka do chlywka wkludził,
Po cichu, coby yny Hanki chned s rana nie obudził,
Ale nie wiedziół, że se swojóm gowiydź už poodbywała,
A babučekowi do korytka żranio nakidała.

37. Tej starucnej chałupy pod lasym už ni ma (Tómek Sochacki)

Tej chałupy hanej pod lasym dzisio už ni ma,
Eszcze lónskiego roku, ku ziymi se chyliła,
Oknami na strómy w zogrodzie za dnia zaglóndała,
W nocy drzymała, starucne czasy spóminała.

A miała co spóminać, baji jak jóm stawiali,
Kiej przy gróntach chłopi malte do dziury wlywali,
Ciynżko to była robota, betóniarek było mało,
W kajfsie sie malte łopatami cały dziyn miyszało.

Potym sie betóndeke sbrojilo, forszdami szalowało,
Roboty było przy tymu kupa, a chłopów fórt mało,
Ale fórt gdosi przichodził, póмогою jako umioł,
Bo przeca przocielowi trzeja pómc, każdy to rozumioł.

Jak betóndeka była sucho, to sie jóm wodóm polywało,
Mulorza Wawrziczka sie na rok do murów napytało,
Bo kiejsi hań downi sie chałupe długo stawiało,
Każdego roku po kapce sie cosi dorobiało.

Mulorz był zły, bo chalangrzy szpatnie malte miyszali,
Miasto robić fórt yny piwo pili a s gazdóm wyrzóndzali,
Na rok zaś gelyndry a bóntramy cieśle s buka strugali,
Byli s Góralije, bo jakosik inakszy s gazdóm wyrzónnali.

Chałupa stanyła, familija wielko sie do nij wkludziła,
Starzika, Starke, Fotrów a dziecka, wszystkich przigarnyła,
W przestrónnej kuchni dycki jodło fajnacki wóniało,
Do izbów miesiόνczek a sólńko rade zaglóndało.

Kupa wiesiel, krzcín, a umrzików chałupa widziała,
Ros sie s familijóm śmiola, inkszy ros plakała,
Rada była jak dziecka sie w izbie gałganami bawiły,
A starka, s wnuczkami w kuchni wiesioło rzóndziły.

Tak to było kiejsi, bo Starzicy už downo pomrzili,
Pokiej żyli, to pómału se w chałupce gospodarzili,
A dziecka poszły do świata, w miastach bywajóm,
Chałupy spod lasa už ani se nie spóminajóm.

Tej chałupy hanej pod lasym dzisio už ni ma,
Oto niedowno sie už ganc do reszty zwałiła,
Urosły na tej kupie szumne biołe lilije,
Spóminać bydóm tóm wielkóm, hyrnóm familije.

38. Wirus na dziedzinie (Tómeck Sochacki)

Staszek nieskoro rano sie jakosik dzisio obudzil,
Gymbe wodóm umyl, pośniodoł, s masztale kónia wykłudzil,
Trzeja go zaprzyngnónć do woza, kierym drzewo bydzie wozil,
Obiecoł to ujcowi, przeca už miesiόνć za nim chodzil.

Ale borok chłop w samej koszuli, do masztale polecioł,
Że na polu je zima, dziepro sie dozwiadziol,
Kiej mu lód po rynkach przeszoł, gymba sczyrwiyniała,
Ale kruca miało być jaro, baba w Głosie wyczytała.

Kón už stoi przy wozie, Staszek ciepłóm jakle oblyko,
W nosie jakosik go krynci, ros po drugi a po trzeci fórt kicho,
Ujec go pocieszo, bo to ni ma na wode,
"Staszku uwidzisz, dzisio nawszczywiymy u Szczyrby gospode...

Tóz pojechali po to drzewo do Kaczyc do lasa,
Ale Staszek mo ryme jak pierón a snopel aż do pasa,
Smarko, kicho, szmutychła už je mokro, wirusa isto chycil,
Ledwa żywy sie do chałupy na spadek wieczór wrócił.

Jak wloz do dwiyrzi, to sie na niego baba szpatnie podziwała,
Bo wiedziała że na dziedzinie je wirus, s gazety to kansik wyczytała,
Kozala se mu legnónć, cebule na flostry pokroła,
Przi legierze jich poukłodała na dłasce dokoła.

Lepszy sie už Staszкови dycho, w nosie cebula fest wierci,
Gaździno nalola wrzawego mlyka do gorka do trzi sztwierci,
Do tego miodu kidła a trzi zómbki knoblocha wciepała,
Taki lykarstwo starka starzikowi na wirusa dowala.

Staszek sie pod perzinóm wygrzoł, fest sie pod nióm wytropil,
Ale godnie wirusa przes to w legierze przes godzinie wypocil,
Rano mu eszcze baba syropu na kuckani dwie lyżki do gymby dała,
Cebule pokroła, cukrym zasula a na piecu do polednia niechala.

Rano Staszka do odbywanio už baba oblykala,
Wirusa snoci ni mo, knobloch a cebula zadzialala,
Ale musi terazy dwa zómbki rano a wieczór pojodać,
A cebule jeść dycki, gor jak s babóm bydóm rano śniodać.

Smerdzi knoblochym a cebulóm po calej dziedzinie,
I pierón wirus tego nie zdzierży, warto wyginie,
Ujec go gorzolkóm zabil, choć ciotka mu brónila,
Dzisio zaczła kichać, chned dwa sztamperle wypila...

39. Wiater (Tómek Sochacki)

Po caluśki dziedzinie už tydziń wiater wieje,
Wielkucny orzech u nas przy chałupie, sie tymu yny mieje,
Bo choć go ty wiatry už sto roków chcóm obalić,
To nie poradżóm, do góralije sie lecóm żalić.

Tam majóm brata kiery fest dmucho, po gróniach, po halach,
Łod Istebnej, przez Beskidy, Spisz aż do Podhala,
Ón ze sosnami, smrekami tam w górach fórt sie mocuje,
W jejich gałynziach, szumne pieśniczki fórt kómponuje.

Jak kiery gajdosz jich usłyszysz, bo w nocy spać nie poradzi,
Ty nuty se spamiynto, potym miyndzy palce se jich yny wrazi,
Zagro na gajdach s wieczora, melodiym sosny pamiyntajóm,
Wiater też usłyszol a prziszol, stare smreki sie mu kłaniajóm.

Óny už wiedzóm, że to je kres ich żywota, że jich wiater słómie,
Ani nie wycie jak płacze w lesie, na gróniu stróm po strómie,
Jak se stary dómb, smrek, abo orzech na ziym ze starości legnóm,
To se młode strómki kole nich cicho na trowce, przisiednóm.

Wiater nad tymi strómami fórt góni, pogrzyb jim rychtuje,
Ale młode strómki piastuje, dziyń a noc jich wachuje,
Przidzie gazda a słómane strómy na bóntramy na krokwie przerobi,
Bydzie smrek starucny fórt żył, a s wiatru se błozna srobi.

Hej, wiater se myśloł, że wszystki stare strómy po lesie połómoł,
Ale że baca w Istebnej stawio chałupe, už se ganc zapómnioł,
Nie wszymnył se też, że gazda w Małych Kóńczyc, stodołę postawił,
A dymbowe wrota se do nij od placu a od lasa chned wprawił.

Wpod wiater, zagwizdoł, na krokwiach kóńczyckij stodoły,
Dziwo sie a dómb s krokwie wyrzóndzo i ganc je wiesioły,
Wiater we strzesze bacy s bóntramym se pospołu wyrzóndzajóm,
W nim je smrek starucny, tóż se stare czasy spóminajóm.

Wielkucny, stary orzech wiatrowi sie dzisio už nie śmieje,
Raczy se spóminajóm pospołu hań downij starodowne dzieje,
Kiej stróm s orzecha wyrosnół, wiater go w nocy piastowoł,
A starzik orzech sie śmioł, jak s nim wiater nagrowoł.

Jak słyszycie, że wiater wieje a po ścianach tańcuje,
To wydzćcie, że ón cosi wyrzóndzo, pieśniczke kómponuje,
Bydóm jóm potym gajdosze w Istebnym na gróniu wygrywać,
A w Małych Kóńczyc gaździnki a gazdowie śpiywać.

40. Dziyń chłopa (Tómek Sochacki)

Dzisiaj my mieli na dziedzinie nasze chłopski swięto,
Mało kiero gaździno, dziolucha, starka o tym pamięto,
Uż łód rana my na jaki winszowani, a na puse czakali,
Byli my szykowani, maształ my zamiytli, gowiydź poodbywali.

Ale fórt nic, paniczki swojóm robote se s rana porobiły,
Pośniodały, kónsek buchty sjadły kawóm to popiły,
Potym sie po chałupach po dziedzinie chned poroschodziły,
Tela miały rzeczy, że o figiel obiadu by nie uwarziły.

Godziny w kuchyni cykajóm a chłopi fórt czakajóm,
Że też ty jejich baby za grejcar gańby ni majóm,
Dwa dni tymu, jak było w kalyndorzu jejich szumne swięto,
To każdy gazda o swoji rostomilej gaździnce pamiętoł.

Hanka sie podziwała do gazety, o jakimś swięncie wyczytała,
Hned do Zofijki zaszła, okulory na czytani ji pojechała,
Raczy to eszcze ze dwa, trzi razy pospołu poczytały,
Siadły na ryczkach, a fest sie obie zastarały.

Uż je od połednia, godziny sztwierć na piyńc wybiły,
U Helynki gaździnki w izbie siadły a pospołu radziły,
Jako terazy gazdóm zónść a pięknie powinszować,
A pół litra dobrej gorzółki warto nasztelować.

Jak paniczki uż to wszystko se powyrzóndzały,
To poszły każdy do swoich chałup a chłopów hłedały,
Ale óni uż w aryndzie dwie godziny siedzieli,
A fórt przy szynkwasiu przibywało przoceli.

Po chałupach je éma, cicho, zahajcowane ni ma,
Starki pod pierzinóm leżóm a trzepie jich zima,
Bo starziki w aryndzie piwa, sztamperle stawiajóm,
Cetli wieczór nie pojedli, za to szumnie śpiwajóm.

Chłopi nieskoro w nocy sie do chałup poroschodzili,
Po chodniku eszcze jedno piwo s flaszeczki wypili,
A paniczki se to wszystko wieczór porosmyślały,
Na rok o chłopskim swięncie uż nie zapómniały...

41. Siejmy... (Tómek Sochacki)

Zimy latoś jakosik wubec u nas nie było,
Lyniwe slónko za chmury sie fórt a fórt kryło,
S nich godnie wody na świat z nieba nakapało,
Tóż dzieckóm sie po bagnie s kopca fajnacko klejzało.

Pod kóniec marca sie slónko naros obudziło,
Gazdowi a gaǳzinej do izby zaświyciło,
Ziymeczke hned ogrzoło, chroboki pobudziło,
Blyszczało s całej siły, tóż aji dnia przibyło.

Gazda miół obili posiate eszcze na jesiyni,
Na gróncie pszyniczka, reż a łowies szumnie sie zielyni,
Wziół kónsek ziymi ku nosie, pięknie mu zawóniała,
Rok do roka kupa rodziła, a wielki plón dowala.

Ale gaǳzino stoi na zogónach a ganc je zastarano,
Bo fest kopie kuce ziymi, tak szpatnie je zorano,
Gazda traktór zapolił, brónami dwa razy przejechał,
Trowe, korzyńska a chwasty na miedze na kupe wyciepoł.

Gaǳzino była rada, hned grzóndki kopaczkóm ciupała,
Zorka do nich wsuła, a wodóm po kapce jich polywała,
Gazda palików nabił, siatke przirobił gwozdkami,
Bydzie aspón kapke chróniła zogóny przed sarniakami,

Ale gorsze łód nich sóm myszy a pierónski nornice,
Skysr nich miyni zymnioków sie kulało do piwnice,
Tóż gazda se dokludził takigo psa, kiery myszy wychytuje,
A gaǳzino kocury na nornice w lecie isto poszczuje.

Za dwa tydnie wszystko wzeszło, zogóny sie zielynióm,
Bo tym wszystko rośnie, kierzi sie nie lynióm,
Gaǳzino je rada, bo jarziny pómału schodzajóm,
Jak małe dziecka listki, do slónka wycióngajóm.

Óno jich gloszcze, a Matka ziymeczka piastuje,
Miesiόνczek myszy odganio, pospołu s psym wachuje,
Marekwia, koper, szumne fazole a biołe pietruzieli,
Bydóm tańcować w polywkach, przy każdej niedzieli.

42. Dzisiaj posyłamy z April (Tomek Sochacki)

Gazda z żądźkami wczesnym rano dzisiaj postowali,
Gymbe w zimnej wodzie umyli a hnat pośniodali,
Do łokna się podziwiali, a na polu jest zima,
Tóż już wiedzieli, że się jor z nich srobił Aprila.

Poszedł gazda konia podkuć, próżno jest w hamerni,
Kowalczka nigdzie nie ma, a w piecu się czerni,
Narós jakiś diobół wyskakuje, wógląm wymazany,
Kón ucieko, gazda dryntwy stoi wylynkany.

"Wybaczóm gazdo, ale dzisiaj błozna się robimy,
Jedni, drugich cyganiemy a z nich się śmiejemy",
Gazda nasrany, ale kowalczek w piecu już hajcuje,
Zarozinko gazdoszkowi kóniczka podkuje.

Żądźzino do kónzumu, po śniodaniu się wybrała,
Jakosik się tak stało, że godzinęk przepómniała,
Starzika, co siedziół pod murem o czas się spytała,
Kiwnął głowóm, że wiy, a się zaśmiał, tóż baba się nasrała.

W kónzumie, cukier mółka, wszystko wykupióne,
Sklepikorki stojóm w kóntku pięknie wypyrzcóne,
"Czymu tak tych wiecy na półkach jest niewiele?"
"Tóż paniczko, bo przeca dzisiaj jest niedziela."

Żądźzinka leci do chałupy, leje się jej z czoła,
"Kruca namol, nie zaszłach dzisiaj do kościoła,"
Do chałupy wparzyła, we szpajscie warzónkę wyhledała,
Hnat się dwa sztamperle z nerwów wartko dała.

Wiele razy dzisiaj się wszyscy dali obulikować,
Tóż się przy Aprilu trzeja fest a fest miarkować,
Bo ludzie dokoła, stary czy młody srande się czynióm,
A prowde prawióm yny wtynczas kiej się pomyłóm.

Gazdowie się też z ludzi dzisiaj błozna srobili,
Gorzółki, warzónki a wina wieczór się napili,
Prziszli ludzie rano po mlyko, żodnego w chałupie nie ma,
Narós gazda z łokna woła: "Wiesiołego Aprila!"

43. Wielkanoc (Tómek Sochacki)

Zajónce na zielónej miedzy, wiesioło dorobiajóm,
Świżóm trowke a listki zómbkami pogryzajóm,
Łód wczora sie gaździnkóm klujóm fórt kurzynta,
To je znak że už hned bydom Wielkanocne Świynta.

Kokot na pnioku siedzi, skrzydła se prostuje,
Pieje na całóm dziedzinie a kury fórt zwołuje,
Muszóm nosić wajca, na gniozdach ze słómy siodać,
Bo dziecka hned bydóm pisanki przeszumnje sztrajchować.

Gaździno w kuchyni łód rana ciasto na buchte rychtuje,
Ganc przy tymu je nasrano a chłopa fest regiruje,
W kuchyni je moc roboty, na nic czasu už ni ma,
A Trzeja eszcze upiyc kołocz, potym s wórsztym murzina.

Gazda we waszkuchni warzónke ze starzikiym sztelujóm,
Muszóm wiedzieć na isto że je dobro, tóż fórt jóm prugujóm,
Dwie flaszki starce a gaździnej do bintfela wrzili.
Cosik mało wiela porobili, potym sie hned wytracili.

Bydóm mieć baby czym w śmiegust chłopów czynstować,
Jak jich przidóm poloć, bo tuż tradycyjm trzeja zachować,
Młode dzioluchy bydóm mokre kole chałupy gónić,
A Fotrowie przed śmiegustnikami jich nie bydóm brónić.

Bioły barónek sie pasie na zielónej rajczuli,
Ros za czas sie do swoji Mamy jako dziecio przituli,
Czym wyncyj takich barónków na miedze ze szopy wyskoczy,
Tym bliżyj je do tego wielkucnego świynta - Wielkij Nocy.

Dzioluszki rychtujóm goiczek, maszkami go osdobiajóm,
Potym s nim po dziedzinie chodzóm, pieśniczki śpiywajóm,
Pospołu sie s nimi ludzie po chałupach radujóm,
Bómbónami a ciastkami ty dziecka radzi czynstujóm.

Prziroda sie budzi, wszystko sie zielyni,
Pón Bóczek cały Świat ożywi, miłościóm odmiyni,
Wiesiołego Alleluja! Chrystus żyje! Wszyscy sie radujcie,
Wajcym sie podzielcie, zdrowio, szczynńcio se pospołu winszujcie.

44. Posucha (Tómek Sochacki)

Przełogrómno je latoś na dziedzinach posucha,
Wszystko posiate a posadzóne o wodym woło po chałupach,
Ludzie jarziny, cebule pod wieczór dycki podlywajóm,
Co posiołi a posadzili piastujóm a sie o to starajóm.

Uż miesiόνc ani kapka wody nie spadła s modrego nieba,
A wody do życio a dło urody roślinkóm fest a fest potrzeba,
Cały dziyń siedzóm w suchej ziymy, o wodzie rosmyślajóm,
Wieczór uż sie ku chałupie dziwajóm, gaździnej wyglóndajóm.

Dycki wieczór sie jarziny podlywo, na slónku by jich spoliło,
Było by jich szkoda, bo sie jich całúsci dziyń sioło a sadziło,
Gazda wodę w amprach niesie, do kónwi jóm przelywo,
Gaździnka godnie wody do grzóndków nalywo.

Napiły sie roślinki, slónko sie za chałupe schowało,
Ale tej wody w ziymeczce je fórt a fórt za mało,
Ni ma jak popadane, jak Pón Boczek przirode podleje,
Každy kwiatek sie wtynczas do niego na dziedzinie zaśmieje.

Dzisio cebule s marekwiami zaś wieczór sóm powadzóne,
Kiere były rychlij na zogródce do ziymy posadzóne,
Sałot a ziymnioki sie s nich na głos zaśmióły,
"Pójdziecie i tak pospołu do skrzinek do stodoły!"

Gazda na zogóny psy puścił, coby nornice hleđały,
Pore dziur w grzóndkach gaździnej uż dzisio wykopały,
Myszy uciykły, a psy całę rade, w ziymy se pokopały,
Całe zogóny ziymniokóm gaździnej isto latoś uratowały.

Je tak sucho, że ani trowa ze ziymy nie wylazuje,
Mojiczek lecy kany sie na miedzy pokazuje,
Gaździno jak wołki na ziymnioki trzy tydzie tymu kopała,
To se na suchych pecynach dwie kopaczki slómała.

Starka sie na to wszystko s okna podziwała,
Rynce słożyła a do Pón Bóczka se cicho porzykała,
Coby świat wodóm pokropił, a niech sie na ludzi nie gniywo,
Ale na tych, co o deszcz rzykajóm niech sie czasym podziwo...

45. Sadzyni zymnioków (Tómeck Sochacki)

Na piyszego moja, jako dycki każdego roku,
Sadzili gazdowie po dziedzinach długi wołki zymnioków,
Przi każdej chałupie szumnie zymeczka wóniała,
Jak jóm płóg przeoroł, abo kopaczka skopała.

Gaździno w piwnicy už od zimy drobnioczki wybiyrała,
Przez trzy miesiõnce, sztyry miechy jich uszporowała,
Bo drobioków nie lza ani barzo na obiod oszkrobać,
Ale za to we wołku je jejich plac, tam bydóm kielkować.

Wezas rano Hyniek przijechoł, rowne wołki płógiym narobił,
Wielkucny mo Jozef grónt, tóż kón sie fest a fest nachodził,
Ale sie ta robota a dreptani jim obum wypłaciła,
Bo gazda grejcarami posuł a gaździno nakormiła.

Gazda na tragaczu miechy drobnioków naswożoł,
Co wiela trzeja sadzić zymnioczki synkowi pokozoł,
Bo eszcze tego nie widzioł, a dycki sie tak robiło,
że co szłape sie jedyn zymniok do zymie wraziło.

Całe dopołednie drobnioczki do wołków styrkali,
Yny tela spoczli co wartko w połednie poobiadwali,
Słónko po plecach baby grzeje, gazde po licach hajcuje,
Gaździno kómpotym ze śliwek wszystkich dokoła czynstuje.

Terazy eszcze trzeja zymnioczki ziymióm poobsypować,
Kopaczkami by to szło, ale na co sie tak mordować,
Hyńka z obsypokiym a z kóniym gazda zaś se napytali,
Roz, dwa, trzy cały grónt, wszystkie wołki objechali.

Sadzoki zymeczka przikryła, do spanio ukolybała,
Bydzie sie o nich do jesiyni jak dobro Matka starała,
Pón Bóczek jich roz za czas deszczym kapke podleje,
A gaździno z cerami trowe na klynczkach opleje.

Uż zymnioki zielóne rónczki do slónka wycióngajóm,
Ponikiere sie eszcze bojóm, a w ziymi sie chowajóm,
Ale starka o urode każdy wieczór rzykała,
Tóż gaździno sie na jesiyn szumnych becoków doczkała.

46. Dónga (Tómek Sochacki)

Jakosik sie dzisio po połedniu, fest łód Cieszyna mroczy,
Starzik na niebo poglón do a fórt yny mruży oczy,
Bo choć chmury, jako czorne szyfy nad dziedzinie płynóm,
To promiynie sólńka sie przez nich aji tak przebijóm.

Starka mo strach, raczy sie do chałupy schróńiła,
W izbie po cichu porzykała a grómnice zapoliła,
Bo wiý, że taki chmurska nie prziniesóm nic dobrego,
Tóz zastarano sie dziwo fórt na to czorne niebo.

Spómino se, jak jeja starka Zofija dycki prawila,
A óna jako mało dziolucha sie tymu fest dziwiła,
Że jak padze deszcz a sólńko przy tymu zaświyci,
To na isto czarownica kansik masło klóci.

Z tego szpatnego, czornego nieba chned fest popadało,
Ale sie ani roz nie blyskło a ani nie zagrzmiąło,
Na szutrowej ceście sie kałuże wielkucne porobiły,
Gynsi z kaczcami sie w nich o chroboki pobiły.

Kapki deszcza a promiynie sólńka pospołu tańcujóm,
Możne na niebie cosik szumnego dzisio namalujóm,
Blyszczy sie woda, wszelijakimi kolorami sie miyni,
Modrym, czerwionym, fiołkowym od żółtego aż do zielyni.

Starzik deszcz przeczał w szopce, na orzech sie dziwo,
Jakóz sie tyn starucny stróm, wubec eszcze miywo,
Ale niż sie orzech, obudził a mało wiela zmiarkował,
To už gdosi szumnóm dónge na niebie namalowól.

Nejprzód nad stawym jóm ryby a żaby rychtowały,
Potym w lesie dymby z grzibami szumnie sztrajchowały,
Na kóniec miedza z mojiczkami ji urode dała,
A kónwalija z gynsimi pómpkami jóm domalowála.

Takóm szumnóm dónge Pón Bóczek na niebie powiesił,
A ludzi na Cieszyńskij Ziymi aspón kapke pocieszył,
Coby se na niego w dziyń a w nocy spóminali,
A każdy wieczór do niego na klynczkach rzykali.

47. Pszczółki a pszczelorz (Tómek Sochacki)

Całóm zime pszczółki se w hółu pod lasym spały,
Bo sie lónskiego roku fest z miodym naharowały,
Ale jak na miedzy sie kwiotki szumnie rozmnożyły,
To wszystkie jedna po drugi sie hneda pobudziły.

Nejprzód Królowa stanyła, na świat sie podziwała,
Słónko jóm grzeje po licu, tak na niego czekała,
Hneda larmo w hółu zrobiła, coby pszczoły stowały,
Skrzydła suszyły a miechy na nektar rychtowały.

Wyfurgły. Na miedzy same mojiczki, na żółto malowane,
Miyndzy nimi gynsi pypki, pod trowóm pochowane,
Na jabłónce sie už też pómału kwiotki otwiyrajóm,
Tóż pszczoły pełne miyszki nektaru do hóla zbiyrajóm.

Furgajóm fórt w te a we wte, bzuczy po całej dziedzinie,
Słyhać jich aji w magnoliach we starym mieście Cieszynie,
Wszyndzi kaj yny kwiotuszki do nieba zaglóndejóm,
To pszczółki jich zapylajóm, przy tymu na miód se zbiyrajóm.

Miodym kormióm swoji dziecka, a wszystko to co jim zbydzie,
To se weźnie pszczelorz jak za dwa tydzie tu przidzie,
Ón swoji pszczółki fórt doglóndo, kormi a opatruje,
Hól sprawi, cukru wsuje, pszczelóm familije wachuje.

Jak je hyc abo posucha, wode jim dowo do picio,
Bo wodziczki też potrzebujóm, do miodu a do życia,
Jak szerszynio uwidzi, to hneda go handróm przegóni,
Bo pszczelorz dbó o swoji hóle a przed wszystkim obróni.

Za to mu roz za czas do drzywka, słodkigo miodu dowajóm,
Ale dlo małych pszczólek, dycki se kapke niechajóm,
Ludzie miód radzi kupujóm, bo miód to je samo zdrowi,
Jak go gdo nie spruguje, nigdy sie o tym nie dowi.

Už pszczółki spióm w hółu pod lasym, dzisio sie fest umynczyły,
Nektaru z kwiotków do flostrów kupa nanosiły,
Jutro zaś na wiater wyfurnóm, a narychtujóm miechy,
Bo lipa už zaczyno kwitnónć, to dziero bydzie uciechy...

48. Mama (Tomek Sochacki)

Jak żech yny oczy na tyn świat odewrził,
To na Mamy pieknóm gymbe żech sie nejprzód pozdrził,
Śmioł żech sie do nij, jak mie kolybała,
A Jak mi szumne pieśniczki po naszymu śpiywała.

Wszystkigo mie uczyła, wszystko pokazała,
Jak żech był przeciwny to mie orczyła,
Kiej mi krziwde robili, to podciepy przegnała,
Przed spanim mi szumne pogodki a bojki wyrzónndzała.

Do Pónbóczka mie też słusznje rzykać nauczyła,
Na pozoryndziu dycki w chałupe leżała Biblija,
Piyrso mi o Panu Jezusie cosi mało wyrzónndziła,
Co wiedziała wszystko mi o świecie jako mógła prawila.

Potym mie do szkoły, ku rectoróm na nauke posłała,
Widzioł żech jak se do szatki kapke popłakała,
Bo wiedziała, że ku światu muszym iść, a mie nie zastawi,
A gdosi miyndzy nami hned jakisi mur isto postawi.

Uczyłech sie długo, w Cieszynie, fórt blisko chałupy,
Jakosik żech tych wiecy ze świata nie umioł dać do kupy,
Coch nie wiedzioł, toh sie Mamy pytoł, a óna wiedziała,
Dycki miała czas coby mi o tym cosi powyrzónndzała.

Całe dlugi wieczory my rozprawiali, rzónndzili,
Czasym my sie przy tymu aji kapke powadzili,
Ale Matke żech szanowoł, a jak żech ji rzyk co złego,
Toch ji prziniós kwiotka apón takigo polnego.

Potym sie zaczęła tracić, a z dnia na dziyń słabła,
Fórt yny leżała a mało wiela jadła,
Jednego dopednia oczy na zowdy zawrziła,
Swojich starzików a fotrów isto nawszczywiła.

Mamo, chciołech ci rzyc, że fórt myślým o Tobie,
Choć se tam spisiz w Małych Kóńczyc w grobie na kierchowie,
Mojim dzieckóm pokazujým Twoji zdjyncia coby wiedziały,
Że ni ma na tym świecie nic lepszego od Mamy...

49. Żywot (Tómek Sochacki)

Sagi żeś kiejsi na tyn Świat tukej prziszoł,
Nic żeś na sobie ni miół, yny żeś fest ryczoł,
Do biolej plynki cie Matka hneda zawinyła,
A z cycka cie mlykiym długi czas kormiła.

Z kolybki na kolana Cie fórt przenoszali,
Bawidła do pacek ci jakisi dali,
Po sztyrech żeś po dłaszce w chałupie wandrowoł,
A potym cie kludzili, už żeś aji sól stowoł.

Na szłapach żeś lotoł po polu, Matka cie góniła,
Kaj możesz a kaj ni możesz iść, fórt ci to prawiła,
Co cie spoli a co cie dziubnie, Foter ci wyklodoł,
Ale żeś tymu nie wierził, tóż palec cie fórt boloł.

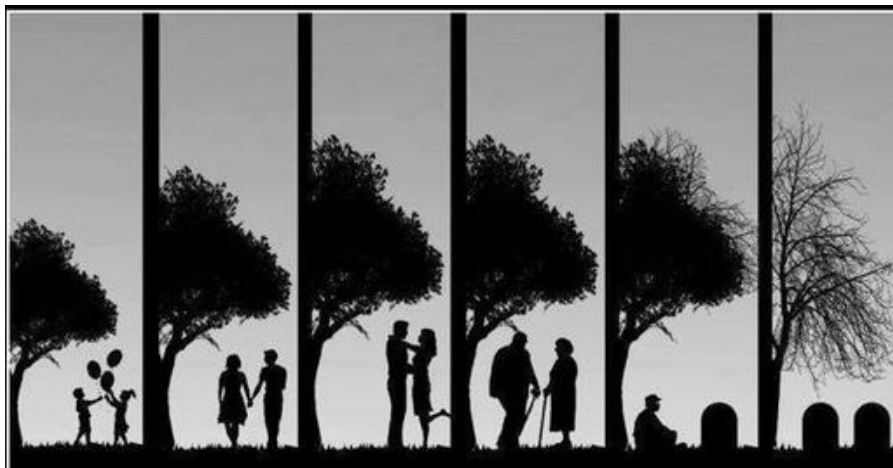
Rzykać cie matka nauczyla, o Pónbóczku wyrzónrzała,
Biblija dycki na stole w chałupie leżała,
Jak ci było siedym, to cie Tatowie do szkoły posłali,
Tam było pisani, historyja, mapy a rachowani.

Jak ci było patnost, to ci sie Zofija z gróntu spodobała,
We stodole na sómsieku ci roz kiejsi pusy dała,
Tyś nie społ do rana, óna też a obu sie wóm zdało,
Że ta pusa to už je miłość, ale fórt cosi za mało.

Rynce żeś matce całowoł, jak żeś szoł na asynt do becyrku,
Łza sie ji po licu skulała, bo ji teschno bydzie po synku,
Yny Foter wiedziół, że z ciebie chłopa tam zrobili,
Choć cie tam fórt gónili, a bajzlu chned oduczyli.

Zofije żeś se wziół za babe, wiesioło było po całej dziedzinie,
Ale żeś zapómniół, że w żywocie uroda wartko ginie,
Tóż jak ci dziecka swoji dziecka do chałupy przikludziły,
To żeś se wszymniół jak wartko czas leci od zimy do zimy.

Żywot je krótki už to wiysz, od kolybki aż do grobu,
Coby był dłuższy, ni ma żodnego ajnfachowego spusobu,
Tóż żyj, Babe, Matke, Fotra a familije szanuj,
Ale w żywobyciu niczego se nigdy nie żałuj.

50. Dziyń Fotra (Tómek Sochacki)

Dzisiaj w tyn czerwcowy dziyń, Fotróm winszujemy,
Ze sercym odewrztym, z gymbóm wyśmiotóm do nich idymy,
Jedni z kwiotkiym, z fałszeczkóm, inksi z bómbónami,
Bydymy jim pięknie dziynkować, swojimi szumnymi słowami.

Za to że nas na chłopów, móndrych, silnych wychowali,
Choć my byli czasym przeciwni, tóż poska nie żalowali,
Roboty nas na gróncie, przy maszynach w garaży nauczylili,
A jak my czego nie wiedzieli, ciyrpliwie wyónaczyli.

Cery też bydóm dziynkować, pusu Ojcu dajóm,
Choć sie Foter zestarzi, samego go nie niechajóm,
Bo dycki jak si jim krziwda robiła, do Taty uciekały,
W silnych Ojcowskich rynkach przed światym sie schowały.

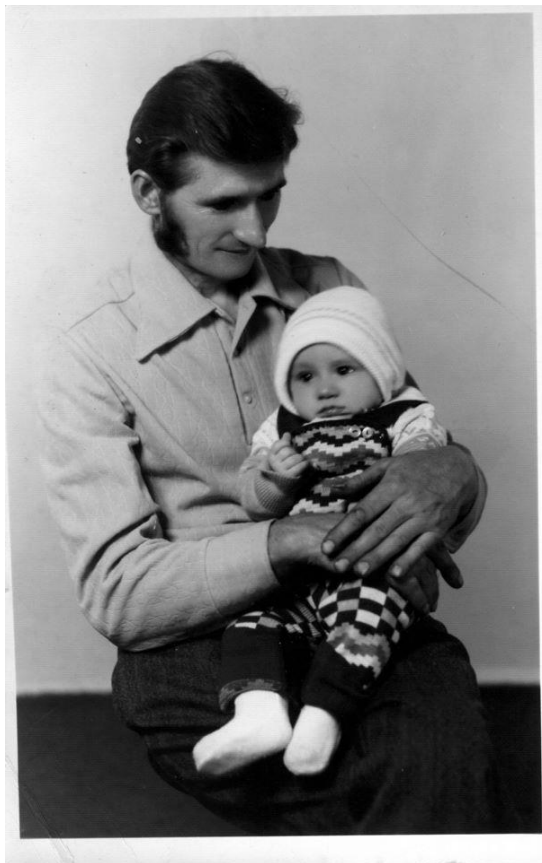
Choć Wasz Foter to už je starczek, ku ziymi sie chyli,
Zdrowi mo annielski a siły każdy dziyń coraz miyni,
To go nawszczywiejcie, nie yny roz do roka,
Bo go tu jutro už może nie być, słabego boroka.

Co miał to Wóm doł, dycki jako poradził,
A choć sie z Matkóm wiele razy powadził,
To jóm cały żywot jako chłop szanował,
Swojóm familije, jako dobry Ojciec opatrował.

Ciynżko robił cały żywot, na szachcie, na gospodarce,
Skiys tego, terazy mo taki zgarowane, twarde palce,
Grejcarów w gospodzie nie marnił, Matce wszystki przinosał,
Jak miał fuche na boku, choć sie mu nie chciało to poszał.

Chalupe pospołu z Matkóm na gróncie postawił,
Wszystkim Wóm dzieckóm pómóg, co yny poradził,
Każdej cerze doł wiano, a synkóm do kapsy grejcary,
Coby sie jego dziecka jakosi w żywocie też miały.

Drogi Fotrze, mogym Ci dzisiaj yny świeczke zaświycić na grobie,
Czasym mi strasznie chybiosz, a teschno mi je po Tobie,
Eszcze sie kiejsi możne kansik przy stole siednymy,
A o żywocie, o chłopskich wiecach se chwile porzóndzymy.

51. Wielko woda (Tómek Sochacki)

Dwa miesiönce w kónsku sie z nieba woda lóła,
Nejprzód jóm zymeczka piła, potym už na gróntach stoła,
Wcisła sie do żabińców, do jezior, studnie nafilowała,
Z potoków rzyki zrobiła, w dolinach jich wartko pognąła.

Gazda z gaździnóm na deszcz dwa miesiönce czakali,
Posucha była jak pierón, tóż wszystko co rosło podlywali,
Na každo do Pónbóczka o porek kapek deszcza rzykali,
A ón prziszół roz po połedniu, że ani sie oba nie nazdali.

Nejprzód wszyscy byli radzi, bo przeca deszcza było trzeba,
Wszystko hneda odżyło, to je jako Manna z Nieba,
Tóż jak už sie jarziny napiły a trowa zazielyniła,
To sie cało dziedzina z pustyni w oaze zmiyniła.

Gazda był rod, trowa kole chałupy jako las, bydzie godnie siana,
Ale cóż z tego, kie deszcz leje od samiućkigo rana,
Gaździno też sie raduje, bo szumnie urosły zymnioki,
Ale salot a kapuste ji zeżrały, ty pierónski ślimoki.

Nie było dnia bez deszcza, coby nie popadało,
Gazda nasrany, bo mu na miedzach gnije szumne siano,
Ale kaczyce a liwy sóm rade, w kałużach sie toplajóm,
Że za kupa wody z nieba leci sie wubec nie starajóm.

Uż sie do piwnicy woda ciśnie, bo rułki przebiyrajóm,
Telkowej wody jako terazy starzik nie pamiyntajóm,
Obuli se gumocze, pómpe do sztekra wrzili,
Na pół dnia sie stareczce z chałupy wytracili.

Na placu maras, wszystko mokre, ludzie slónecka czakajóm,
Do Nieba na karakóny sie ze strachym dziwajóm,
Bo zaś idzie sumeryja, gaździno sie už starajóm,
A starka w izbie grómnice od maszynek zapolajóm.

Deszcza a slónka trzeja, ale ni jako se Wóm zachce,
Pónbóczek to dowo - jedno a drugi po kapce,
Starzi ludzie wiedzóm, że o czas popytać trzeba,
Tóż rzykejcie, to Wóm do Pónbóczek wszystko jako potrzeba.

52. Julian Tuwim Lokomotywa, po naszymu - "Damfula"

Na sztacyjón damfula sie pierze,
Ciynżko, wielkucno, pot sie z nij leje
- Masno oliwa, co maże wszystki wele.
Stanyła a fuczy, paróm fórt ducho,
Ogiyń z wrzawego brzucha od nij fuko,
Buch - ale hyc!
Uch - ale hyc!
Puff - ale hyc!
Uff - ale hyc!
Uż ledwa dycho, szpatnie sie czuje,
A eszcze hajcyrz wóngli do nij suje,
Wagóny do nij ajzybanerzi hneda przikulali,
Wielkucne a ciynżki, ze zielaza a ze stali,
A kupa ludzi je w każdym wagónie,
A w jednym krowy, a w inkszym kónie,
A we trzecim siedzóm sami bachrocze,
Siedzom a żeróm wórszt a kołocze,
Sztwórtý wagón je nafilowany samymi bananami,
Piónty aż sie blyszczy szumnymi klawiyrami,
W szóstym stoi hrozucny kanón, z wielkucnymi kołami!
Kaźde mo zaszprajcowane zieleźnymi klinami!
W siódmym dymbowe stoły, dymbowe odmaryje,
W ósmym słón, żyrafy a jakisi inksze bestyje,
W dziewióntym same babucie, szumne, fest wykormióne,
W dześióntym kiśnie a kufry porzónndnie zabezpieczónie,
A tych wagonów je tela, że jich nie lza porachować,
A už sóm nie wiyam, co by szło do nich eszcze schować,
Ale choć by prziszło tysiόνc silnych chłopów,
A kaźdy by zjod tysiόνc talyrzi zymnioków,
A kaźdy by sie nie wiyam jako naprynżoł,
To by tego nie dźwigli, taki to je ciynżor!
Naroz - cosik zagwizdało!
Naroz - cosik zapiskało!
Para - buch!Koła - w ruch!
Nejrzód pómału, jako mucha na jesiyń ospało,
Ruszyła sie damfula po glajzach niemrawo,
Szkubła wagóny a cióngnie jich jako wół na gróncie za wołym,

Tóż toczy sie, toczy sie koło za kołym,
Jedzie coroz warciejszy, ani hajcyrz nie wierzi,
A bucho a klepie, rampluje a derzi,
A kany? A kany? A kany? Do przodku!
Po glajzie, po glajzie, po glajzie po mostku,
Po góraliji, w tunelu, po gróntach, przez las,
A śpiycho sie, śpiycho sie, coby przijechać na czas,
Do taktu tak klupie a chysko fórt to:
Tak to to, tak to to, tak to to, tak to,
Tak snadnie, tak lachko sie kulo durch przed siebie,
Ni jako damfula, ale chmorka na niebie,
To ni ma sfuczane maszyńsko, kiere ledwa żyło,
Ale plechowe bawidelko, kiere dziecio sturziło,
Tóż skiyl, tóż jako, tóż czymu tak gno,
A co to to, co to to, gdóż jóm tak fest żgo?
Że derzi, że pyndli, że bucho buch - buch?
To wrzawo, bioło para pocisła to w ruch,
To para, kiero z kotła rułkami do tłoków,
A tłoki kołami gibajóm z obu boków,
Tóż gnajóm a cismóm, że cug warto rzynie,
Bo para ty tłoki fórt ciśnie w tej maszynie,
Tóż koła ramplujóm, bucho, klupie se to,
Tak to to, tak to to, tak to to, tak to!...

53. Paweł a Gaweł po naszymu, podle Aleksandra Fredry.

Paweł a Gaweł w jednej bywali chałupie,
Jedyn na wyrchu a drugi dołu, ni obo na kupie,
Paweł, szykowny, żodnymu nie zawadzoł,
Gaweł co nejgorszego dycki wywodził.

Fórt se po izbach dziwoki góny robił
Tukej pies, tu mycek, tu zoglówka dobił,
Gónił, derził, na tepichach fórt a fórt buki stawioł,
Strzełoł z flinty a dorobiłoł, pierónstwa odprawioł.

Paweł to długo znosoł, ale už dali nie poradzi,
Zlazuje do Gawła a pyto go pięknie, nigdy sie nie wadzi:
„Panoczek, bydóm kapke cichszy a miyni ramplujóm,
Bo mi na wyrchu wszystkie szklónki w kuchyni tańcujóm.”

A na to Gaweł mu prawi: „Wolność, Tómku we swoim dómku”.
Cóż Paweł móg rzyc? Co móg prawić? Ani jako mysz nie pisknół.
Poszeł na spadek do siebie a czopke na głowe przycisnół.

Na drugi dziyń Gaweł se eszcze w legierze chrapie,
A tu z powołu cosik mu na nos fórt kapie a kapie.
Wylezie z legiera, rzynie wartko na wyrch, przeganio kocury,
Klupie na dwyrze, zawrzite, tóż dziwo sie do dziury,
A widzi...Cóż tam? Całe piyntro zalote aż do siyni
A Paweł ze sakiym siedzi na łodmaryji.

„Cóż Panoczku robicie?” „Ryby se chytóm, z izbów móm porobióne stawy”
„Tóż dobre, ale mi woda z powołu kapie, do pierzin, do garców a do kawy”.
A Paweł mu prawi: „Wolność, Tómku we swoim dómku”.

Z tej pogodki je takowy morał, kiery se zapamiyntocie:
Tak inksi Was bydóm mieć w zocy, jako z nimi wywodziacie.

Skrómnie przerobił Tomek Sochacki

54. Pieśniczka o końcu świata - po naszymu podle Czesława Miłosza

W tyn dziyń, kiej je kóniec świata,
Pszczoła loto nad kwiotkiym nasturcyji,
Rybiorz sprawuje czyżynieć, kiery sie blyszczy,
Po morzu skokajóm wiesiołe delfiny,
Młode ciyrpki sie chytajóm rynny,
A god mo złotóm skórym, jakóm by miół mieć,

W tyn dziyń, kiej je kóniec świata,
Paniczki idóm po gróncie z parazolami,
Ożralec už pómału spi na kraju miedzy,
Wołajóm na ceście ci, co przedujóm jarziny,
A łódka ze żółtym żagłym rzynie do szumnej krajiny,
Hóśle do luftu szumnie grajóm,
A noc z gwiozdkami otwiyrajóm.

A ci, kierzi myśleli, że sie bydzie blyskać a pieróny bydóm walić,
Fest sie sparzili,
A ci, kierzi czakali jakisich znakóm, że bydóm trómby na sóndny dziyń,
Żodyn nie wierzi, że to na isto už terazy je,
Pokił sólńko a miesiόνczek sól na niebie,
Pokił ćmiyl wlezie do róży wedla ciebie,
Pokił dziecka sie rodzóm jako różoki,
Żodyn nie wierzi, że to na isto už terazy je,

Yny starzik, co mo biołe włosy na głowie, a móg by być prorokiym,
Ale nim ni ma, bo cały żywot robił ganc cosik inkszego,
Wiónże porwózkijm paradajki a prawi:
Inkszego kónca świata na isto nie bydzie,
Inkszego kónca świata na sto nie bydzie.

Skrómnje przerobił Tómeć Sochacki

55. W zogródce (Tómek Sochacki)

W Hanczynej zogródce jarziny wczas rano postowały,
Zielónymi gymbulkami ziały, z listów kapki rosy strzepały,
Marekvia z pietruzielim sie hned chyciły godki,
Esi agryz je barzy kwaśny, lebo wyncyj słodki.

Kapusta jich zwrzeszczała, że yny o gupotach drzistajóm,
Że w zogródce fórt miyndzy jarzinami cosik napochajóm,
Ale sama sie z kelerubami fest wczora powadziła,
Czy terazy je lato abo jor a że isto jesiyń už była.

Ziymnioki siedzóm w ziymi, tym je dycki zima,
Ale na knobloch a na celube żodnej rady ni ma,
Bo jak sie chycóm godki, to wszystkich szczypióm oczy,
Yny gaździno w kuchyni jim to na isto wyboczy.

Groch z fazolami sóm hyrne z wyrchu sie na grzónki dziwajóm,
Ku niebu rosnóm przy paliku, na wiaterku sie hójdajóm,
Yny ze słóncznikiym poradzóm wyrzóndzać, fórt yny o jednym dokoła,
Jak wysoko słónko wisi na niebie, a kogo wyncyj gaździno posioła.

Paradajki z ogórkami ni mogóm być w rzóndku pospołu,
Tóż jednych sie wraziło do szklarnie, a drugi rosnóm we wołkach dołu,
Łóńskigo roku sie o mały figiel pospołu nie pobiły,
A jakómsik nimocóm se miyndzy sobóm liści zaraziły.

Sznytloch je fórt zielyniuški a młody, bo go co chwila targajóm,
Na chlyb abo do wajecznicy go radzi w chałupie wszyscy dowajóm.
Zowiści mu koper, bo ón sie tak na zielóno szumnie nie sztrajchuje,
Bo z niego gadździno yny roz za czas warzi na śmietónce koprule.

Saloty spióm całe dnie, tóż z nimi kurowodów ni ma,
Nie wadzóm sie, nie kwiańczóm, nie ryczóm po inkszych jarzinach,
Ale dziepro jak sie zećmi to roz zaczas gymby otwiyrajóm,
Fórt przeganiajóm ślimoki, a inkszym spać nie dowajóm.

A gaździno se siedzi na sztokerdli a w duchu sie śmieje,
Roz za czas ty swoji jarzinki wodóm po listkach poleje.
Darmo sie wadzóm a myślóm, że co óny to nie sóm,
I tak jich ku obiedzie gazda z gaździnkóm zjedzóm.

56. Ojciec nasz – po naszymu

Fotrze nasz, kiery żeś je w niebie,
Coby było świynte miano Twoji,
Coby prziszło królestwo Twoji,
Coby było jako chcesz na niebie a na ziymy,
Chlebiczka naszego, kierego mómy na każdo, dej nóm aji dzisio,
A przebocz nóm, co my szpatnego zrobili, jako my przeboczómy naszym winowatym,
A nie kludź nas tam, kany mogymy cosik złego zrobić,
Ale nas opatruj od złych wiecy,

Amin.

Skrómnie przerobił Tomek Sochacki

57. Siyrpiyń (Tomek Sochacki)

Lipiec sie przed siyrpniym za strómami schowół,
Eszcze obili na gróntach na złoto posztrajchowół,
Chmory poprzeganiół, letni trójkónt na niebie powiesił,
Siano strzybłym pomazoł tóż gazdym fest pocieszył.

A siyrpiyń prziszół chned z rana, jakisi zaspany,
Kroczył po trowce po rosie kapke zastarany,
Wiedziół, że mo kupa roboty, tam żniwa tukej siano,
Bydzie musiół stować każdy dziyń z gazdóm wczas rano.

Musi wachować coby sólńko fórt na niebie świyciło,
Coby pszyniczka, reż, wszystko obili na polu dozdrziło,
Bo z gazdóm a z jego familijóm bydzie hneda żniwowół,
Żodyn sie przed robotóm nie bydzie nigdzi chowół.

Zorka do płachty z burdaka wiesioło sie kulajóm,
Gazda z synkami na piyntro jich w miechach wynoszajóm,
Kaźde z nich je świynte, na mółke jich młynorz zemiele,
Bydzie z nij świyży chlebiczek, na strzode a na niedziele.

Siano też trzeja rozciepać, wiaterek fórt musi fukać,
Bo potym go trzeja eszcze porzónndnie grabiami poruszać,
Ostropce sie do ziymni postyrko, bydóm jak wojsko stoły,
Zwiezie z nich gazda godnie siana do wielkucnej stodoły.

Syrpiyń na zogrodzie z gaǳzinóm też mo mocka roboty,
Trzeja warzić ku obiadu a na hyc fajnacki kómpoty,
Maliny, rybiźle, jabka a gruszki pospołu sbiyrajóm,
Cosi zjedzóm, cosi zawarzóm, reszte na sok przerobiajóm.

Na zogródcie jarziny szumnie gaǳzince dozdrzywajóm,
Syrpiyń o kapke deszcza z nieba od Pónbóczka pytajóm,
Tóż na isto pokropi, zymeczka sie wody napije,
W zogródcie marekwia, cebula a pietruzieli odżyje.

Syrpiyń sie eszcze na zymnioki, do wołków podziwoł,
Potym sie pod starym dymbym, na miedzy wypoczywoł,
Co miół zrobić to zrobił, roboty fakt było kupa,
Ale sóm rade gaǳzinki a gazdowie po wszystkich chałupach.

58. Zieliny (Tómek Sochacki)

Za staróm chałupóm je miedza, mycki se po nij skokajóm,
Zieliny a kwiotki rostomajte, szumnie nad nióm wóniajóm,
Posioło jich jaro a Matka Ziymia u siebie schowała,
Cale lato jich w dziyń a w nocy jak dziecka opatrowała.

Gaǳzino ze starkóm, jak do aptyki na miedze chodziły,
Zieliny targały, wióńzały a pod bóntramym suszyły,
Na co, kiero je na isto dycki hned wiedziały,
A jak ni, to se w ksióńżkach warto poczytały.

Jak yny kogosi w chałupie jakosik nimoc chytała,
To starka už wodym warziła, zieline nióm zalywała,
Gorski sie to piło, gor dzieckóm gymbami krziwiło,
Ale sie kiejsi nimocnych yny tak w chałupie lyczyło.

Każdej zielinie Pón Bóczek z nieba pobłogosławił,
Do kwiotków a do listków jakisi lykarstwo wraził,
Coby ludzie sie cetlami a żodnóm chemijóm nie truli,
Gdo zielinami sie roz wylczy, tyn to hned zrozumiał.

Baji Ajbisz chróni strzewa, je też fest dobry na kuckani,
Babski Gniyw lyczy żylaki, nyrki a pómogo na jscani,
Basakir je dobry na nerwy a w nocy na dobre spani,
Biedrziniec jak kogosik odymo, na skóre a na odkuckani.

Fortusznik jak boli żolóndek a na wszystkie babski nimoce,
Haniczka na żyły, wilka, zapolynia a na spokojne noce,
Szczyrbek jak gdo mo dyche, czercinieć na wszelki boleści,
Wanieliczki na wszystko inksze, pod strzechóm sie jich kupa zmieści.

Tóz na miedzy sól lyki na wszystko co świeży a boli,
Za darmo, łód Matki Natury tóz korzystejcie do woli,
Jak nie wycie co je na co, w zielniku se poczytejcie,
Abo starej dziedzińskij zieliniorki sie oto spytejcie.

Wiszóm suche zieliny pod bóntramym, na zime czakajóm,
Wtynczas nejwiyncyj ludzióm w chałupie pómogajóm,
Jak jich starka zaparzóm to dziepro ożywajóm,
Nimoce, strach a boleści hneda przeganiajóm.

59. Wczasy (Tómeck Sochacki)

Choć miała Hanka s Jozefym przy chałupie stawy a lasy,
Zachciało sie jim latoś jechać kansikej na wczasy,
Do kancylaryji, co rajzy przedowajóm we strzodym zajechali,
Ale całé dopołedni to trwało, niż sie tam w końcu wybrali,

Oba w gazetach a w ksióńżkach se o świecie kupa poczytali,
Tóz paniczce co wczasy przedowo jedyn przes drugigo mamrali,
Bo tukej je hyc, tam fórt padze, tukej zaś je za zima,
Tam dowajóm dobrze pojeść, a hanej tam fajnego nic ni ma.

Paniczka w kancylaryji jim wszystko o rajzach powykłodała,
Kupa jim tego o całym świecie, o dalekich krajach wyrzónđzała,
Tam miyszkajóm murziny, a tukej ci, co yny w sałaszach bywajóm,
Ci, radzi jedzóm ślimoki, a ci s gliny chałupy stawiajóm.

Gazda s Gaździnóm sóm ciekawi tego świata, tóż posłuchajóm,
Jozef by jechoł baji do Hiszpanije, piękne dzioluchy tam majóm,
Jak se tego Hanka wszymła hned swojego starego oryczala,
Bo óna by kansik do Norwegije, kaj je chlódek rada pojechała.

Terazy jako sie dam dostać, bo autym przeca sie nie do,
Tóż do tych krajin samolotym idzie polecieć pod samo niebo,
Ale Hanka prawi, że o lotaniu we chmorach nie chce ani słyszeć,
Szyfym abo autobusym, to mogymy cosik wyncyj pomyśleć.

Uż jich wieczór zastol, paniczka musi pómału zawiyrac,
Tóż gazdowie musicie jakómsik rajze warto tukej wybiyrac,
Zebrali se do chałupy ulotki, szpargoły a foldery,
Bydóm szpekulować a myśleć o tych wczasach przy niedzieli.

Cały dziyń w chałupie był krawal, jedyn przes drugigo rzóndzili,
O Grecyje a o Hawaje sie obo na kóniec powadzili,
A eszcze gdo mo gowiydź a krowy przichodać odbywać,
Bo przeca kogosik obcego by trzeja puścić do chlywa.

Poszli se każdy w swójóm stróne, Hanka na miedze, Jozef nad wode,
Óna kwiotki, zieliny wóniała, ón sie dziwoł na szumny stowek,
Oba se pomyśleli, że przeca tukej sóm jak na wczasach,
Trzeja yny wyncyj drepsić po gorach, miedzach a po lasach.

60. Chlebiczek (Tómek Sochacki)

Chlebiczku nasz rostomiły, z pieca wycióngnióny,
Opaternie przez starczke rano wypieczóny,
O Ciebie każdy dziyń do Pón Bóczka rzykómy,
Skysr tego wielki reszpekt ku Tobie dycki mómy.

Świnyto je dycki w chałupie jak Cie s pieca wycióngajóm,
Hned Tobóm kuchyń a wszyscy izby szumnie zawóniajóm,
Niż Cie gaździno pokraje, nożym Cie przekrzyżuje,
A same dobre jodło na wyrchu po Tobie smaruje.

Kiej Cie spadnie kónsek na dłaszke, hned to podniesymy,
Jak cosik świnyntego, z reszpektem kruszynke całujymy,
Tak my sóm nauczyni, coby my dycki w dziyń a w nocy,
Chlebieczek jako dar nieba dycki mieli w zocy.

Bo niź w kuchyni na stole zawónio, ciynżko je przy tymu piloba,
Trzeja grónt złorać, zbrónować, zorka zasioć, każdy rok od nowa,
Potym obili zesiyc, wymłócić a zawiyżć na jesiyń do młyńa,
Z mółki dziepro stareczka ciasto na chlyb zaczyniła.

Hań downij baji za wojny rostomajcie bywało,
Stareczka wyrzóndzali że chlebieczka hybiało,
Że jednym sie dzieliła cało wielko familija,
A o głodzie była i miesiόνc calućko dziedzina.

Tóź jak leży na stole, głodu u nas nie bydzie,
A biyda do nas do chałupy na isto nie przidzie,
Tóź dziecka chlebek jedzóm w maślónce moczajóm,
Aji z masłym a z miodym też go rade majóm.

Chlyb był wszyndzi a dycki, mo ón też swoji świnynto,
Na dożynkach o nim każdo gaździno a gazda pamiynto,
Jak sie młodzi żynióm abo wydowajóm,
Chlebieczkiym a solóm jich w chałupie witajóm.

Chlebieczek zaś wónio, starka go s pieca wycióngajóm,
Szumny wyszeł, rumiany, kulaty, tóź sie uśmiychajóm,
Uź dziecka przy stole siedzóm, už na niego czakajóm,
Ale nejprzód niź zjedzóm, to Ojczy Nasz porzykajóm.

61. Stary kachlok (Tómek Sochacki)

Sto roków tymu, go kachlorze starce postavili,
Hned při kuminie, w kóntku we starej kuchyni,
Glinóm wszystkie kachle porzódnie obmazali,
Robota była procno, fest sie při tymu utyłali.

Wszystko było procnie, na milimeter zmierzóne,
Kachle równie podle linijorza w rzóndku ułożóne,
Ani kapki gorzólki, chłopci při tymu nie pili,
Bo przeca by szury kachlok gaździnej polepili.

Na kóniec hrube żeliwne blachy z werku, na wyrch dali,
S przodku dżiwyrka na bantach równo zamóntowali,
Kachlok stanął, tóż gazda rod jak fazol sztamperle rychtuje,
Wypijóm se chłopci, niech sie w piecu dycki dobrze hajcuje.

Gaździno też je fest rada, s pola drzew nanosiła,
W kachloku rozpoliła, bo w chałupie przeca je zima,
Uż łogiń w postrzodku pod blachóm wiesioło tańcuje,
Przełógórnnie dobrze sie w nowym piecu gaździnej hajcuje.

Kocur jak uwiidiół, że sie s kumina dym wydobywo,
Po cichu włoz do kuchyni, uż sie na piecu ogrzywo,
Myszy po chałupie gónióm, od izby do izby po émoku,
A kocur se spi rod jak fazol, na nowym szumnym kachloku.

Gaździno pod blache fórt kónski drzewa wciepuje,
Dobry cug je w kuminie, tóż ani dymu nie czuje,
Po ścianach sie blysko, ciepło od kachloka idzie,
Ogrzeje sie při niymu każdy gdo z pola tukej przidzie.

Jak sie do kachloka wónglym porzódnie przilożyo,
To aji w mrozy do rana w chałupie ciepło było,
A kiej rano starka łogiń pod blachóm słożyli,
To śniodani obiod a wieczерze, wszystko uwarzili.

W trómbie sie piykło nasze cieszyński buchty a kolócze,
Na całym świecie nic lepszego od nich przeca ni mocie,
Stareczka z nij dycki wóniawy chlebek wycióngala,
Łod kierego cało chałupa szumnie łod rana wóniała.

Stoji kachlok w kóntku, we starej kuchyni,
Starka ze starzikiym uż downo tymu pomrzili,
Ale jak w nim ogiń słożysz a go roshajcujesz,
To ciepło hań downych czasów hnet na isto poczujesz.

62. O brzózce a o mietle (Tómeck Sochacki)

Brzóska w zogródce na jor młode gałonzki puściła,
W słónku sie wykómpała, hneda sie zazielyniła,
Do jesieni sie rosrosła, tóż gałynziami ku ziymy tyrczała,
Jak kole nij szoł gazda to go po gymbie a po karku lechtała.

Gazdoszek wziół siykiyrke, chabinki pięknie powyrzazowół,
Potym jich rowno, pod stodołóm przy pnioku poukłodoł,
Kónsek hrubego dymbowego patyka, ze szopki wycióngnył,
Do szpica go siykiyrkóm ociupoł, synki nożym przecióngnył.

Szumniejsze gałonzki powybiyroł a ku sztylowi jich doł do kupy,
Potym zaszoł po kónsek dróta kansik do starej chałupy,
Wszystko pospołu zdrótowół, coby sie to fest dzierzalo,
Bo przy chałupie, na placu sie dycki każdy dziyń zamiatało.

Potym eszcze kónce gałonzek siykiyrkóm na pnioku srownół,
Kapke to miał szure, bo už tego nie robił doś downo,
Eszcze sie podziwoł, esi wszystko je do porzóndku srobióne,
Brzósckowe gałonzki wyrownane a fest drótami słónczóne.

S kónska patyka a s brzóska szumno mietła powstała,
Hned jóm gaździno porwała, w siyni pozamiatała,
Potym starczka nióm liści na placu pod strómym góniła,
Nowo mietła dobrze zamiato, tóż baba sie nie urobiła.

Potym jóm starzik chycił, we chlywie porychtowół,
Jak už wszystko porobł, to jóm do szopki schowół,
Ale starka jóm hneda wziyna, a na sztorc postawiła,
Coby mietła wszystki złe moce, od chałupy przegóniła.

Mietła se aji na wiesielu, mietlorza zwyrtala,
S chłopami a s paniczkami se fest powywijala,
Bo tak to je s tymi mietłami, że okróń zamiatania,
Sóm dobre dło swobodnych chłopców do potańcowania.

Mietła długo zamiatała, ale sie na kóniec zedrzyła,
We swoim żywocie kupa wszystkigo przy chałupie ukludziła,
Zaś sie brzózka zielyni, zaś gazde polechtała,
Bo by se rada na wiesielu, mietlorza potańcowała.

63. Piwo Bracki - nasze tustelański (Tómek Sochacki)

Uż w patnostym wieku sie w Cieszynie dobre piwo warziło,
Przi balandrowaniu a na muzykach dycki sie go piło,
Browarnik widziół, że ludzióm s miasta óno fest szmakowało,
Kozoł go warzić tela, coby Cieszyniokóm nie hybiało.

W siedymnostym wieku, na kopcu, przy zómku browar postavili,
Ale sie przy tymu hneda Ferdynand a miasto powadzili,
Bo snoci ksiónże prawo słómoł, co prawilo o jednej mili,
Przi tej sumeryji, jednako ganc dobrego piwa nawarzili.

W dewatnostym wieku Hasburgowie sie w Cieszynie zjawili,
Jako Rakuszanie, radzi piwo wszelijaki chlastali a pili,
Karol Ludwik sie s architektym pospołu całóm noc radzii,
Hned nowy szumny browar na zómkowym kopcu wystawili.

Zaczli warzić piwo pilznyński, a fórt go było mało,
Bo w całej mónarchiji habsbrskij sie go przedowało,
A hneda o Cieszynie sie w całej Europie rzóndziło,
Bo po aryndach sie cieszyński piwo chlastało a piło.

Potym za "Starej Polski" fórt sie cieszyński piwo s kadzi loło,
Aji za Niymców, choć ludziom tu stela nie było wiesioło,
Po wojnie cieszyński browar sie hned upaństwowiło,
A za kómuny sie po aryndach už nasze Bracki piło.

Bracki od tych braci, co sie w Cieszynie zebrali,
Naozajst sie wszyscy trze śmioli pili a radowali,
Ta radość do piwa przeszła, tustelańskiego Brackigo,
Tóm radość uvidzi każdy, gdo sie do flaszki podziwo.

Bracki sie kiejsi po gospodach godnie do kryglów loło,
Przi niymu była nejwiynkszo sranda a dycki wiesioło,
Chłopi nejlepsze kawały prawili, baby sie tymu śmióły,
Po Brackim gazda dycki gażdzinóm kludził do stodoły...

Kómusikej we Warszawie zawrzić browar sie uzdało,
Ale naozajst jego historyji zno kapke za mało,
Isto Brackigo nigdy nie pił, tymu sie mu w głowie kopyrce,
A flaszki nejlepszego piwa na świecie nigdy ni miół w rynce.

64. Orzechy (Tómek Sochacki)

**Zaś gazda we stodole rychtuje, małe miechy,
Bo prziszoł tyn czas, kiej sie sbiyro na jesiyń orzechy,
Latoś jich na zym, ze strómu fest pospadowało,
Gaździno je rada, bo lóni jich było za mało.**

**W zielónych szupach, abo sagi sie w liściach pochowały,
Cale lato sie grzoły w słónku, na gałynziach spały,
Prziszła Pani Jesiyń, wiatrym jich strzepała,
A listki na strómie na żółto eszce pomalowała.**

**Terazy leżóm w suchych liściach a ganc sóm wylynkane,
Bo nie wiedzóm co sie z nimi eszce dzisio stanie,
Majóm strach, coby jich gdosi bótkiym nie przidepnół,
Abo jako kamiyń do dziury nie ciepność.**

**Gaździno stómpo opaternie, liści rynkami maco,
Pod bótkiym orzecha uczuje, hned sie po niego wraco,
Gazda liści na kupke ku szopce pozgrabował,
Ale wiater mu fukoł, tóż chłop fest nadowoł.**

**Orzechy do miyszka wandrujóm, po zymy sie kulajóm,
Starka ze starzikiym kupke liści macajóm,
Bo ty podciepy sie rade przed ludziami chowajóm,
A pomiynszy liściami jako myszy wywodzajóm.**

**Jak wszyscy poszli obiadwać, wiewiórka przileciała,
Pore orzeszków se do dziury we strómie schowała,
Jednego se hned przy szopce, pod krzokiym wartko zjadła,
Ze sztyry s miyszka starzikowi a starce ukradła.**

**Orzechy fórt lecóm ze stróma, ludzie sie po nich zgibajóm,
Plechy, forszty, szafliki dziyń a noc obijajóm,
Ty co uschły na słónku, starka už wyluskała,
Postrzodki na kachloku pieknie poukładała.**

**Ale sie s plecha tracóm, bo jich starzik próguje,
Co idzie do masztale, to cosik w gymbie żuje,
Ón pamiynto co mu jego starka hań downij prawila,
Że w orzechu je rozumu a pamiynci siła.**

65. Jesiynno depresyj (Tómek Sochacki)

Dycki jak už minie lato, a jesiyn sie zaczyno,
To jakosik nasrano je ta naszo gaǳzino,
Gazda, kokot a kocur raczy ji z cesty zlazujóm,
A krowy każde rano o nij szpekularyujóm.

Uż jak stowo to sie z gazdóm, każde rano wadzi,
O byle co, z każdym w chałupie sie gnijwać poradzi,
Chłop ji prawi, że ji isto ciynżkij roboty hybio,
A starzik, że wolnego czasu ji naozajst nadbywo.

Jak starzika wyrzónczać, starka w izbie słyszała,
To mu dziepro w kuchyni do ucha naryczała,
Że jak sie mu mier-znie, to mu robote wynóndzie,
Tóż chłop sie raczy, obrócił, do masztale póndzie.

Siedli se stareczka przy blasze, piekóm amolety,
Stary pojod, leży, tóż terazy luskajóm orzechy,
A starzik se myśli że go Pón Bóczek isto uratował,
Bo kieby ni orzechy, to by naozajst zwaryjował.

Ale chlōpi tóm jesiyn też czujóm, a chodzóm nasrani,
Jak padze, to snoci nejlepsze na to je polywani,
Jak ku gazdowi starzik, dwa sztamperle prziniesie,
To potym gazdoszek każde humory swoji gaǳzinki zniesie.

Siednie se z nióm w kuchyni, cosi powyrzóndzajóm,
A jak kaj trzeja pomaco, už sie w legierze kulajóm,
Choć padze, na polu je szpatnie, a w izbie je zima,
Chłop dycki wiy, jako je babskij depresyi przyczyna.

Gorszy mo starzik, bo už tela pić nie poradzi,
Tóż cały rozpolóny, rzić pod pierzine wrazi,
Starka je rada, bo ciepło na plecach poczuje,
A už je ganc jako w niebie, jak jóm wymasyruje.

Liści ze strómów lecóm, deszcz po rynnie klupie,
Tóż starka przy kachloku se siedzóm w chałupie,
Warzóm dobry obiod, bo majóm obiecane,
Legier zagrzoty a pleca, zaś pomasowane...

66. Cofani godzin (Tómek Sochacki)

Roz za czas, na całej dziedzinie godziny cofajóm,
Kupa kurowodów wszyscy tustelocy skyrś tego majóm,
Bo jak se gaǳzino zwyknie baji o pióntej stować,
To terazy, coby nie zaspáć musi se fest wachować.

Wczora zygor jako dycki na piynć nasztelowała,
Ale że sie wajzery cofie, na amym zapómniała,
Tóź po nowymu o sztwortej sie z legiera skulała,
Gymbe w laworze umyła, a wartko pośniodała.

Gazda rzić dźwignył, ale mu cosik nie pasowało,
Przeca za oknym je ćmok, a aji godzin je mało,
Wartko sie oblyk, pod blachóm fest zahajcowoło,
Na polu padało, hneda sie do szopki schowoło.

Gaǳzino do chlywa wlaźła, kokota obudziła,
Krowa głowym podniósła, fest sie zahruzila,
Bo sie na isto gaǳzinki, jak ducha wylynkała,
Tóź skyrś tego ji yny pół ampra mlyka dała.

Kury potym cały dziyń chodziły jakisi pitóme,
Kaczyce miasto po ziymi, chodziły po strómie,
Tóź gaǳzinka aż do wieczora se cosi mamrała,
Że do kosza yny pore wajec ze sómsieka wciepała.

Gazda też miół z kóniami wielkucne kurwody,
Owsa żrać nie chciały, ani z ampra pić wody,
Wóz ze drzewym cióngły pómału, zaspane, zamamrane
Za tóm godzine miyni spanio, fest były nasrane.

Cały dziyń wszyscy chodzili do zadku jako raki,
Gaǳzino uwarziła miasto zymnioków buraki,
A gazda też do wieczora jako szewc nadowoło,
Bo se szpatnie dwa litry gorzołki nasztelowoło.

Wieczór gazda godziny do zadku przestawił,
Nacióngnył, a na kastliku przy głowie postawił,
A gaǳzinka se co inkszego w duchu wymyśliła,
Że lepszego budzika jako kokot, isto nigdzi ni ma.

67. Pajónek (Tómek Sochacki)

Mały pajónek sie na wyrch strómu, pómału wyszkroboł,
Przed ptokami sie pod złotym liściym ganc cały schowoł,
Bo przeca tukej na polu je coroz bar-ży zima,
A pierzinek dlo pajónków nigdzi na świecie ni ma.

Ale pani jesiyn sie o nich hneda postarała,
W chałupie cug zrobiła, okna pozotwiyrała,
Tóż do postrzodka pajónek firangóm wlazuje,
Pod stołym sie chowie, kogosik w izbie czuje.

To prziszła gaździno, okna pozawiyrała,
Pod blachóm szperhokiym kapke poždorała,
Pajónek je rod jak fazol, ciepło od pieca czuje,
Taki żywot do jora na ozajst mu pasuje.

Pospołu z pajónkiym do izby mucha wleciała,
Gaździnóm w kuchni fórt a fórt napalowała,
Góni baba po izbach, na muche z handróm poluje,
Pajónek sie tymu dziwo a pajynczyne rychtuje.

Bo už ganc zgłodniol, jak gaździno obiod warzyła,
Ale sie doczkoł, bo mucha do pajynczyny wparzyła,
Hned wszystko co dóma furgo, pajónki wychytały,
Tóż na calučkóm zime do jora cosik podjodały.

Pajynczyny sie nie niszczy, pajónka sie nie zabijo,
Wiy o tym starka, starzik, gazda a przeciwno gaździno,
Pajónki szczynści a zdrowi do chałupy dycki wkludzajóm,
Tym, co jim dowajóm pokój sie darzi a grejcary majóm.

Jak pajónek po rynce chodzi, to kszefty bydóm dobre,
A jak po oblyczkach drepśi, łobili urośnie nadobne,
Ale jak go zmarasisz, to nimoce a nieszczynści przidzie,
A familija bydzie głód cyrpieć, a żyć bydzie w biydzie,

Drzymie se mały pajónczek w pajynczynowej pierzince,
Widzi go stareczka a do rzykanio skłodo rynce,
Bo wiy, że każdego pajónczka Pón Bóczek do chałupy posyło,
Coby we familiji było szczynści, coby sie wszystkim darziło.

68. Na muzyce (Tómeck Sochacki)

Na Cieszyńskij Ziymy dycki tak bywało,
Że jak było po robocie to sie tańcowało,
Bo jak se chłop z babóm wiesioło pozwyrtali,
To sie jedyn na drugigo ani nie gniywali.

Bo tańcowani snoci lycz, rostomajte nimoce,
Baji jak kogosik rewna krynci cale dnie a noce,
Jak gdosik wartko dochtora z miasta potrzebuje,
Niech se poskocze a wyir-zgo, hned sie lepszy poczuje.

Hań downij jak sie kómu pozwyrtać kapke chciało,
To sie do dziedziny na muzyki chodzowało,
Szli tam młodzi chłopcy pospołu z dzioluchami,
Stare ciotki, ujcowie, gazdowie z gaździnkami.

Wszyscy se przy stołach na ławach posiadali,
Jak piwo zaczli łoć, to muzykancio zagrali,
Chłapcy sie na dzioluchy wypyrzóné dziwajóm,
A óny se raczy suknie a bótki oglóndajóm.

Pod ścianóm se siadły stare ciotki z ujcami,
Kapke dali, w kóntku starki ze starkami,
Bydóm yny co trzeci kónsek pómału tańcować,
Bo przeca trzeja młodych na muzyce wachować.

Syncy po piwie už kapke wiyncyj opowogi majóm,
Tóż dzioluchy do tańcowanio jednóm po drugij pytajóm,
Muzykancio cieszynioka naroz tak szumnie zagrali,
Że se stare ciotki z ujcami przy dwirzach pozwyrtali.

Starki ze starzikami mieli młodych wachować,
Ale jak tak grajóm to je grzych se nie potańcować,
Gaździnka z gazdóm każdy kónsek dzisio wywijala,
Tóż ónyemu serce wali, a óna sie sfuczala.

Na muzyke przisзли chłopcy z inkszej dziedziny,
Ale jich nasi syncy hneda przegónili,
Bo byli docyjni a dzioluchy fórt napalowali,
Majóm szynści, że po gymbach eszcze nie dostali.

Hoć je nieskoro, to wszyscy sznelpolke zwyrtajóm,
Muzykancio to widzóm, eszcze warciejszy grajóm,
Uż żodnego nic nie boli, nimoce sóm wylyczóné,
Dochtór nic nie zarobi, nie bydzie miół zapłacóné.

69. Starucno stodoła (Tómek Sochacki)

**Tam kany sie schodzóm łód siedloków pola,
Stoji se miyndzy strómami starucno stodoła,
Sto roków tymu jóm tukej gazdowie postavili,
Jak z tesorzami z Wisel wszystko wyrzódzili.**

**Nejprzód jednako mulorze pilyrze postavili,
Całe dnie przy malcie a przy ceglach robili,
Potym górole sie hneda swoji roboty chytali,
Dyle siykiyrkami pieknie a rowno ciosali.**

**Wiynźbe z hrubych belek na pilyrzach oprzili,
Na bóntramach płotwie rowno gwoździami chycili,
Ciynźki wrota na bantach z przodku powiesili,
A na kóniec deski na ścianach porzódnie przibili.**

**Jak už stodoła stoła, to ji fórt cosik chybiało,
Coby do postrzodka na siano, na słóme nie padało,
Toż dachówki na sóm wyrch chłopi ukłodali,
Jedyn drugimu z drabiny se jich podowali.**

**Wiele fur siana do postrzodka wjechało,
A jak to siano potym aż do jora wóniało,
A kiej sie gaǳzino z gazdóm po sianku kulala,
To yny ta stodoliczka czula a widziała.**

**Kury tam wajca nosiły, dziecka z piyntra skokały,
Łaski, myszy a szczury w sómsieku dorobiały,
Ale wachowały stodoły aji pstrokate kocury,
Poradziły podciepów wysmyczyć z każdej czarnej dziury.**

**Pani jesiyn listki z gałynzi wiatrym otrzepała,
Coby sie stodoła na dziedzine kapke podziwała,
Na ty kopce, s kierych gazda siano w lecie zwożali,
Do sómsieka a na piyntro go procnie ukłodali.**

**Zimny wiater przez deski fuko, pogwizduje,
Na gumnie z resztkami siana zwyrto a tańcuje,
Stodoła żodnej sumeryji a deszcza sie nie boji,
Kierysi rok tu miyndzy strómami na isto postoji.**

70. Andrejki (Tómek Sochacki)

Jak sie dziołuchy dozowiedzieć mało wela chcecie,
Gdo bydzie galanym, a kany go nóndziecie,
To dzisio, na Andrzeja rostomajtymi wróźbami,
Pokoże Wóm to magija starucnymi czarami.

Bo dziosio je tako noc, kiero na isto czaruje
Schowane wieca kiere bydóm, oczóm pokazuje,
Tóż dziołuchy, do izby wieczór kupóm wlazujcie,
A o tych waszych galanach, do rana planetujcie.

Nejprzód dziołuszki przez klucz do wody воск loły,
Ale sie tego wróźnio dycki kapke boły,
Bo jak na wodzie jakigo szpatoka uwidzały,
To sie potym cały rok skyrś tego starały.

Ale starki jim prawily, że uroda wartko ginie,
Choć kupa gryfnych synków chodzi po dziedzinie,
To lepszy chłop dobry, robotny, ale obyczajny,
Jako pijok a lún, byle by yny był szwarny.

Potym bótki ku dwyrzóm jedyn za drugim układały,
Kiere sie chciały wydać, fest sie przy tymu sturkały,
Bo kierej bótek piyrśy do pola zaglónndnie,
Do roka jóm ku ołtorzu do ślubu pociógnie.

Eszcze placki na dłaszke dziołuszki dowwały,
Potym do izby głódnego psa wpuszczwały,
Kierej placek pies zeżrół, ta sie radowała,
Do wydowanie sie pómału, po kapce rychtowała.

Galónzke z jablónki do wody dziołucha wraziła,
Dziwała sie esi do Wilje sie nie opuściła,
Jak zielóne listki sie na nij zazielyniły,
Naozajst przidzie galan z jakisikej dziedziny.

Na kóniec dziołuchy jabka do kosza szkrobały,
Ze szupów miano galana szpekulyrowały,
Przed spanim se każdy zjadła harynka słónego,
Coby se w nocy wyśniła synka szykownego.

W Andrejki dziołuszki wieczór planetujcie,
Co Wóm z tego wyndzie, tego sie bójcie,
Bo każdej je synek w niebie napisany,
Jedyn bydzie podciep a inkszy cacany.

71. Szachta Morcinek (Tómek Sochacki)

W osimdziesióntych rokach w Kaczyckij dolinie,
Kónsek od Olzy, kiero se pómału płynie,
Hawirze szachte głybokóm w zymy wykopali,
Morcinek jóm potym wszyscy dokoła mianowali.

Do szachty autobusy wte a wewte rajzowały,
Hawirzi na szychty noczni a ranni dowożały,
W biurach paniczki na stołkach słusnie siedziały,
Wyplaty a premije dlo wszystkich rachowały.

Na dole hawirze dobre wóngli kopali,
Wózkami a skipym go na wyrch wycióngali,
Každy tym wónglim se fest rod przykładoł,
W cyntralnioku, pod blachóm w chałupie hajcowoł.

Na Morcinku sie wszystkim ganc dobrze robiło,
Wszystki kurowody, hned sie wyrzóndziło,
Dyrektorzi swoich hawirzi radzi posłuchali,
Jako mógli to jim w robocie dycki pómogali.

Przi szachcie był klub, w kierym w balón kopali,
Dobrzy fusbaliści w nim dycki dobrze grali,
Morcinka w Kaczycach fórt dobrze spominajóm,
Bo z jego grecjarów szumnóm dziedzine majóm.

Dzisio po szachcie už mało wiera zustało,
Bo sie roz kómusikej jóm zawrzić ubzdurało,
Ale hawirze, kierzi na nij kiejsi robili,
Szumny pómnik wedle cesty ji lóni postavili.

Smutno je bez tej szachty w kaczyckij dolinie,
Yny Olza jak kiejsi płynła tak se dalij płynie,
Ale możne eszcze kiejsi wszystko sie odmiyni,
A zaś sie bydzie fedrować na kaczyckij ziymi.

Szczynść Boże, Zdarzbóg!

Na wiecznej szychcie na Morcinku zostali:

Leszek Dolatowski, Kazimierz Jachyra, Tadeusz Mikulicz, Józef Mokry, Piotr Makowiecki, Jerzy Paluszcak, Czesław Wierzgoń, Mieczysław Morawiec, Alojzy Walica, Tomasz Łuka, Józef Gołąb, Ryszard Lament, Edward Radziwanowski, Andrzej Foltyn, Tadeusz Bronowski

Cześć ich pamiyni!

72. Paniczka zima (Tómeck Sochacki)

**Zima už w listopadzie do okiyn zaglónała,
Tóż gaździno w kachloku, tym tupłym chajcowała,
Na miedze a na zogródke też sie wtynczas dziwała,
Dycki rano trowe a kwiotki mrozym sztrajchowała.**

**Eszcze sie po lesie przed jesiynióm chowała,
Wieczór zimnym luftym do gymby fukała,
Ledzy kany śniegiym w nocy dziedziny posuła,
Hned z kóminów dym z polónego drzewa poczuła.**

**Wiedziała, że to eszcze ni ma, ganc tyn jeji czas,
Że musi kapke doczkać, że prziszła za wczas,
Bo gaździno pucuje w całej chałupie dłaszki,
Rychtuje sie z gazdóm do wielkij zabijaczki.**

**Tóż se czympla pod strómym a sie tymu dziwała,
Ciyрпиwie na starucnym pnioku pod lasym siedzała,
Kiej pani jesiyn ostatni listek z dymba sprzepała,
To zima už na calutkim bożym świecie królowała.**

**Terazy už mrozym wszyndzi po dziedzinie fukała,
Myszy a chroboki do chałupy do ziymi przeganiała,
Jak yny rynke dźwigła wszyndzi fest śniegiym suła,
Bióło je už chałupa, chlyw, stodoła, rajczula.**

**Starzik na paniczke zime dycki nadowali,
Ale śniyg przy chałupie warto odkidowali,
Potym jak sie przy kachloku yny kapke zagrzoli,
To mu starka warzónki do sztamperla pololi.**

**Dziecka zaś majóm ucieche, jak śniyg uwidziały,
Wartko sie oblykły, hneda pośniodały,
Z chałupy jak z flinty do pola poleciały,
A w biołej pierzince sie cale wykulały.**

**Pod tóm biołóm pierzinkóm zymeczka se drzymie,
Tak se spi a spoczywo už łód kónca jesiynie,
Zima jóm fórt jak dobro cera opatruje,
Kany je śniega mało, to go hneda dosuje.**

**Siedzóm ludzie po chałupach a fest przykładajóm,
Ciepły jor a lato fórt se spóminajóm,
Na paniczke zime ni majóm co nadować,
Dyć przeca eszcze kapke a bydóm kolyndować.**

73. Winszowani na Nowy Rok 2021 (Tómek Sochacki)

Winszujym Wóm na tyn Nowy Rok, coby sie Wóm darziło,
Coby sie Waszej familiji nic złego nie przitrefiło,
Niech we Waszej chałupie chlyb je dycki na stole,
Siana, słomy niech nie chybio w sómsieku we stodole.

Gazda niech se swojóm gaździnke na każdo opatruje,
Jak yny może to niech jóm fórt ścisko a lica całuje,
Niech sie majóm radzi, pospołu robióm, odbywajóm,
A z tej swoji roboty na gróncie, urode a profit majóm.

Niech Wasze dziecka bydóm słószne a Was posłuchajóm,
Starzików, Starki, Ciotki, Ujców dycki w zocy majóm,
Niech sie uczóm, coby z nich ludzie jacysi byli,
Coby robote naszły, czegosik sie dorobiły.

Winszujym Wóm cobyście byli zdrowi, cobyście nie kuckali,
A do sznuptychle, jak rok długi nigdy nie smarkali,
Jydzcie kwaśnóm kapuste, cebule, knoboch gryźcie z wieczora,
Na ozajst nie bydziecie musieć chodzić do żodnego dochtora.

Niech Wóm kury noszóm moc jajec, kurzynta niech sie chowajóm,
A kaczyce z trusiokami sóm żyrne, niech warto przibiyrajóm,
Cobyście pełne amprzy mlyka z chlywa wynoszali,
Krowy coby dycki pod pyskiym, trowe a siano miały.

Coby Wóm babučki rosły a dycki dobrze żrały,
Cyrknijcie jim kapke mlyka, coby nie wymyślały,
We wyndzoku kupa szpyrek, niech gazda uwyndzi,
A niech wónio wyndzóno po całej chałupie wszyndzi.

Niech Wóm Pón Bóczek na gróncie urode pobłogosławi,
Kupe orstwi siana a snopków słomy przez lato postawi,
Cobyście z nim fórt rano a wieczór na każdo wyrzónnali,
A dary nieba od niego wyrzykane na każdo dostali.

Coby na rok było lepszy, jako latoś było,
Coby nas wiyncej przibyło, jako nas ubyło,
To wszystko Wóm Tómek, synek stela winszuje,
A na sylwestra dobróm gorzołke w piwnicy szteluje...

Wszystkiego dobrego na Nowy Rok 2021, niech sie Wóm darzi!

74. Nawaliło śniega (Tómek Sochacki)

Hań downij to były zimy, jak śniega nawaliło,
Żodnego to na dziedzinie ani nie dziwiło,
Bo przeca ciepło a sucho dycki być ni może,
Taki bydzie czas, jako Pón Bóczek rozkoże.

Było aji tak, że jak w listopadzie śniega napadało,
To do kwietnia sie kole chałupy chodniki odśniżyżać,
A żodyn na to biołe świństwo ani nie narzykoł,
Łopatóm giboł, o jor przy kachloku cicho se porzykoł.

Wiele bydzie jutro śniega, tego żodyn nie wiedziół,
Jak sie rano do okna podziwoł, dziepro sie dozwiędzył,
Podle tego sie oblykoł, a obuwoł wysoki bótki,
Dowoł aji pozór, coby galoty nie były za krótki.

Nejprzód gazda śniyg od schódków rano odkidowoł,
Wiater mu do gymby fukoł, tóż przy tymu nadowoł,
Zrobił chodnik ku masztali, aji do stodoły,
Coby sie kury niysć wajca na sómsiek nie boły.

Trzeja aji chodniczek gaździnej do chlywa odkidać,
Bo už amprami w siyni trzasko, hned bydzie odbywać,
A fest by baba na chłopa z rana nadowała,
Kieby sie na placu we śniegu cało wyzolała.

Rosnóm kupy śniega, starzik jich wykidujóm,
Jako sie zagrzoć przy tymu se szpekulyrujóm,
Bo choć sóm zagrzoci a woda jim z gymby paruje,
Na isto flaszke ze sztamperlami hned wykómbinuje.

Tak było hań downij, a dzisio ledwo kapke posuje,
Uż wszyscy klejżóm, każdymu sie naroz auto psuje,
Miasto odkidować, raczy na traktór z płógym czakajóm,
Choć w garaży naozajst wysoki gumocze a łopaty majóm.

Ludzie, tego czegosik biołego, pyty sie nie bójcie,
Na wielkucne kupy go od rana pospołu odkidujcie,
A śniyg leci z nieba, przeważnie po cichu, baji w nocy,
Pón Bóczek go z nieba puszczo dycki kole północy...

75. Starka a Starzik (Tómek Sochacki)

Wszystko wiedzóm, a aji wszyndzi byli,
Nie było takij cesty kieróm by nie kroczyli,
Bo przeca kupa roków už żyjóm na tym świecie,
Tóż poradzóm rzyc, co jim żywot prziniesie,

Stareczka naozajst wszystko poradzóm uwarzić,
Wiedzóm wiele czego trzeja do garca wrazić,
Majóm w głowie na jodło wszystki receptisy,
Tóż na nic jim sóm zeszyty, blajszyfty, długopisy.

Co byście nie potrzebowali Starzik majóm w chałupie,
Pieknie poukładane, w porzóndku, nie na żodnej kupie,
Tych wiecy nowych a starucnych majóm dóna niemało
Przez całe długi roki sie tego nazbiyrało.

Stareczka znajóm wszystki pogodki, starucne historyje,
Wiedzóm jaki sóm w bojkach diobły a kaj jaki bestyje,
Dycki mo dło nas czas, nigdy nas nie przegnała,
Chyba że my byli spurni, a óna sie fest nasrała.

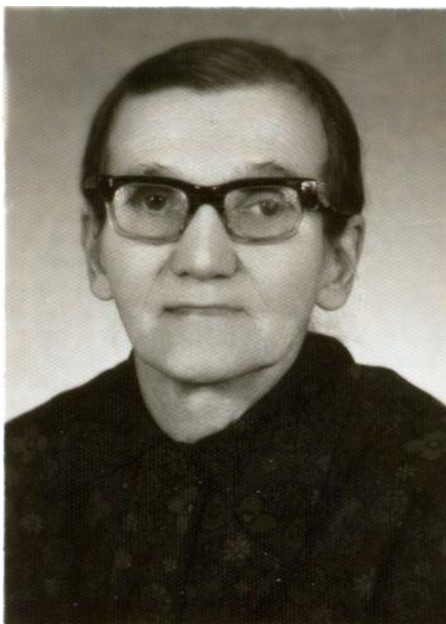
Tó ona piyrso nas rzykać do Pón Bóczka nauczyła,
O Pónu Jezusie, Jego Ewangeliji nóm szumnie rzóndziła,
Dycki mo dło nas czas, kurowody poradzi posłuchać,
Aji jak ji to szuszkómy, po cichu, przez szatke do ucha.

Najlepszy chlyb je tyn, co Stareczka w trómbie piekóm,
Nejbar-ży szmakuje buchta, co jóm ze szpajski prziniesóm,
Jak my sóm nimocni, to zieliny na kachloku uwarzóm,
A jak cosik boli, swojóm maścióm nas hneda namażóm.

Starzik wszystko poradzi sprawić, nic nie wyciepuje,
Wercajg a kładziwo chyci do pacek, jak sie cosik zepsuje,
Wszystko se robi pómału, nigdzi sie nie śpiycho,
Jak co nie poradzi zrobić, to o tym z ksióžnek poczyto.

Starzicy dycki na nas w chałupce z odewrzym sercem czakajóm,
Bo na isto nas nejbar-ży na świecie ze wszystkich radzi majóm,
Ale na wieki tukej nie bydóm, tóż jich nawszczywiejcie,
A jak sie stracóm, to o nich dycki dzieckóm wyrzóndzejcie.

Wszystkim Starkóm a Starzikóm winszujym Bożego Bogosławiýństwa,
zdrowio a niech sie Wóm darzi!

76. "Płyniesz Olzo" po naszymu, podle Jóna Kubisza

Płyniesz Olzo, po dolinie,
Płyniesz jak hań downij,
Fórt ty same na twym brzegu
kwitnóm kwiotki polni.

Twoji wody, eszcze nigdy,
Sie nie zababrały,
A tak samo blyszczóm w slónku,
Jak kiejsi blyszczaly.

Ale ludzie w żywobyciu,
Fest sie už zmiynili,
zwykami a wiaróm Ojcóm,
Róncz už pogardzili

Dómb starucny na Twym brzegu,
Jak szumiół tak szumi,
A wnuk z wyróndzanio starki,
Róncz cosik rozumi.

Na Twym brzegu downym śpiywym,
słowik sie odzywo,
Szumne ty nasze pieśniczki,
Róncz gdosikej śpiywo.

W świyntej ziymi chananejskij,
rzyka Jordan żynie,
w tej wodziczce Izraela
lud broł oczyszczyni.

Tóz z rzykanim żech uklynknył,
ganc slósznie przed Panym
cobyś była Olzo takim,
nóm stela Jordany.

Potym kiejsi, jak po falach,
wiaterek zafuko,
w tym szuszkaniu, starki dzieje,
wnuczek zaś posłucho.

Tóz czympnie se kole Ciebie,
dumać nad przeszłościóm,
Uż żyć bydzie dło swej Ziymi,
robotóm, miłościóm!

Skrómnie przerobił, TómeK Sochacki

77. Ojcowski dom (Chałupa Fotrów) po naszymu, podle Jóna Kubisza

**Chałupa Fotrów to je raj,
Dar fotra niebieskigo,
Chocioż byś przeszoł cały świat,
Nie nóndziesz szumniejszego!**

**Tukej dziecino piyrszy roz,
Matceś swój uśmich dała,
Tukej Pón Bóczkaś zaczęła znać,
Piyrszy roz żeś rzykała.**

**Tukej fotrowe oczy fórt,
Wszyndzi cie wachowały,
Tukej ty młode twoji dni,
Pómału przemijały.**

**A jak už kiejsi wyndziesz styl,
Póndziesz w tyn świat daleki,
Chałupe Fotrów w sercu miyj,
Dziecino už na wieki.**

Skrómnje przelożył TómeK Sochacki

78. Sztrykowani (Tómeck Sochacki)

Starka baji w zimie jak už poodbywali,
To na stolku w kóntku se w cieple siodali,
Jeglice, kulki z niciami z podstola wycióngali,
A cały wieczór, do nocy cosik sztrykowali.

Starzikowi owczok, bo fórt mu je zima,
Gor jak nie zachajcuje, a piecu je cima,
Odzieje go aji wtynczas, jak póndzie do szopki,
Ale go starka oryczóm, jak nie oblecze czopki.

Synkowi szal, długi, zielóno-modro-bioly,
Coby miol jak idzie na słóme do stodoły,
Bo fórt z sagim karkiyem po polu szpacyruje,
A potym narzyko, że go kark poboluje.

Dzieckóm cieple czopki, jak idóm do pola,
Do szkoły, na sónki, a aji do kościoła,
Bo ty stare, kansik w lesie na isto potraciły,
Tak to je, bo fórt gónióm, jako każdej zimy.

Cerze rynkawice, bo tóż fórt narzykała,
Że ji na rynkach skóra popraskała,
A Starka ji przeca od małego prawila,
Trzeja chrónić packi, jak na polu je zima.

Sobie Stareczka zrobili cieplutki fusekle,
W nogi jóm oziómbo, choć w piecu je jak w piekle,
Starzik jóm chcóm po szłapach kapke masyrować,
Że to je lepsze, jako nogi pod pierzine chować.

Wszystkim sie w chałupie gybulka zaś śmieje,
Na mrozie jich starczyne sztrykowani grzeje,
Bo przeca nici sóm z welny, z baróna szumnego,
Tóż ogrzejóm kaj kogo yny, młodego a starego.

Jak starka to wszystko w kóntku po cichu sztrykowała,
To miłość do tego wraziła, wiela ji yny miała,
Tako czopka lebo fusekla, dycki cie w zimie ogrzeje,
A starczyne serce sie skyrs tego z radości zaśmieje.

79. Syn o Cieszynie, podle Czesława Niemena.

Móm tak jako aji ty,
Miasto swoji a w nim,
Nejszumniejszy mój świat,
Nejszumniejsze dni,
Niecholech se tam sztrajchowane sny,
Kiejsi zastawiym czas,
A z ptokami ganc wczas,
Polecym wiela sił,
Tam kaj moji sny,
A cieszyński sztrajchowane dni,
Jak obezdrzić chcesz,
Nadolziański świt,
Tóż hned pódź zy mnóm hanej tam,
Uwidzisz jak przywito szumnie nas,
Cieszyński dziyń.

Skrómnie przelożył Tómek Sochacki

Dedykujym wszystkim Cieszyniokóm

80. Masny czworteK (TómeK Sochacki)

Jak sie yny w chałupie zabijaczka skóńczyła,
To gaździno ze szpyrek szmolca nasmażyła,
Łyżkóm go do bóncłoków potym nakidała,
Wyrszczkiym przikryła, do szpajski schowała.

Taki fet sie dycki przido, baji do stryków,
Ale nejbar-ży gor terazy do fajnych kreplików,
Bydzie jich gaździno w brótfaniji smażyła,
Cały bóncłok szmolca rano do nij wraziła.

Gazda wiy, że je czworteK, że cosi sie rychtuje,
Tóz pod blachóm fest wónglim a drzewym chajcuje,
Bo coby sie po brodzie marmulada kidała,
Trzeja sie chycić roboty od biołego rana.

Szumnie sie z kumina nad chałupóm fachluje,
Skyrs tego sie gaździnce serce fest raduje,
Mólke, wode, wajca w misce wymiyszała,
Ku tymu kapke cukru a gorzołki dała.

Jak se na krepliki ciasto narychtowała,
To se z niego kulki w palcach uszulała,
Potym jich przicisła, styrczyła marmulade,
Takóm ze śliwek, co dziecka jóm majóm fest rade.

Na kóniec jich zawrziła, jeszcze pokulała,
A do wrzawego szmolca pómału wciepowalała,
Uż sie krepliki w brótfaniji skwarzóm,
Na isto sie jako dycki gaździnce podarzóm.

Jak yny ochłódlý, uż po nich wszyscy sióngajóm,
Nic nie wyrzóndzajóm, yny gymbami mlaskajóm,
Brody majóm masne, palce od marmulady,
Nie trzeja żodnymu bómbónów, ani czekulady.

W masny czworteK kreplikami sie każdy futruje,
Wiela ich gdo wcis uż żodyn nie rachuje,
Gaździno sie tymu dziwo, serce sie ji raduje,
Bo każdy dzisio w chałupie se gymbe oblizuje.

81. Przać kómusik - podle Piotra Szczepanika po naszymu

Przać kómusik- jak to je lachko rzyc
Przać kómusik - yny to wyncyj nie
Bo miłość je fest dziwoko
Nie zno dnia, kiery lza przeżyć zaś

Naroz, cały świat je Twojich oczach
Uż nie wiym, esi Ciebie znóm
Chwile - sztrajchowane przeżroczą
W jedno, wartko zmiynio jich czas

Przoć kómusik - jak to je lachko rzyc
Przać kómusik - yny to wyncyj nie
W tym słowie, je barwa nieba
Ale aji ryszawy pył gorskich dni

Eszcze, kole Ciebie moji pleco
A jednako chledómy sie
Możne už nie pójdymy pospołu
Słowa, pómału tracóm swój syns.

Przać kómusik- jak to je lachko rzyc
Przać kómusik - to sie nie pytać o nic,
Bo miłość to je cosik, co nie znómy
Ale chcym wiedzieć, esi wiary styknie mi.

Skrómnie przełożył Tomek Sochacki

82. Klebetnice (Tómek Sochacki)

Zofija dycki rada po chałupach chodzowała,
O wszystkich wszystko hneda wiedzieć musiała,
Jak yny po połedniu kapke poodbywała,
Uż kansik u kogosik w kuchni siedziała.

Kamratek miała godnie, a rzeczy było kupa,
Fórt cosik wyrzónndzały, a nadstawiały ucha,
Fulały, drzistały, bulczały, fanzoliły,
Przez wieczór obrzónndziły ze sztyry dziedziny.

Kaj kiery umrzył, a gdo sie z kim galanił,
Gdo kogo oszydził, a babe ocyganił,
Czymu Haniczka przestała chodzić do kościoła,
A skyrz czego wygorała wielkucno stodola.

Że Staszek zaczón chlastać, bo go baba nasrała
A Marysia pod chałupóm zaś dzisio beczala,
Eszcze że sie chłopi w aryndzie pobili,
A potym pierónstwa po chałupach porobili.

Jak tak tym babóm gymby jak maszynki chodziły,
To sie ludzióm na jynzykach boloki porobiły,
Bo na każdego cosikej rzyc poradziły,
Tóż jechały jynzykami wela miały siły.

Chłopi na swoji paniczki byli fest nasrani,
W chałupie wszystko óni, obiod, odbywani,
A baby jak radija, całe dnie, wieczory,
Że jich ni ma gańba pierónski potwory.

Jak wszystkich obrzónndziły, fest sie zastarały,
Bo na żodnego żodnej rzeczy uż wiyncej ni miały,
Tóż zaczęły drzistać o sobie, a fest sie nasrały,
Bo jedna na drugóm a trzecióm pospołu nadowały.

Zofija uż po chałupach na drzisty nie chodzuje,
Żywobycim inkszych sie nie interesuje,
Bo jak fórt kogosikej żywotym żyjecie,
To boloki na jynzykach sie robióm po świecie.

83. Dziyń paniczek (Tómek Sochacki)

Na ósmego marca dycki už tak bywało,
Że sie wszystkim paniczóm szumnie winszowało,
Kwiatki, czekulady a pusy dostowały,
Za to chłopóm gorzólki godnie polywały.

Od rana sie každo paniczka pyrczy a sztrajchuje,
Po chałupie parfumy sie w każdym kóntku czuje,
Wszystki sie czosajóm, pięknie oblykajóm,
Na chłopski winszowani už yny czakajóm.

A chłopi też sie od rana myjóm, perfumujóm,
W kónzumie kwiatki, bómbóny paniczóm kupujóm,
Každy ogolóny, wyśmioty, ostrzigany,
Żodnyu dzisio ni ma przy pyndziałku gany.

Paniczki každo w izbie na chłopów czakajóm,
Firangami ruszajóm, przez okno zaglónďajóm,
Bo wiedzóm, że dzisio bydóm całe wyboškane,
A za wszystkie czasy przez chłopą wyściskane.

Bo przeca paniczki sóm jako szumne kwiatki,
Matki, Baby, Starki a aji Stare Ciotki,
Cery, Siostry, Prastarki, Kuzynki, Szwagrówki,
Wnuczki, Prawnuczki, Ciotki, a aji Bratówki.

Dzisio wszystkie wiedzóm, że swoji śwynto majóm,
Bo chłopi w izbach, w kuchyni wszystko ukludzajóm,
Ponikierzi aji obiod od rana warzili,
Ze żodnóm paniczóm sie wubec nie wadzili.

Za szumne winszowani, warzónka sie polola,
Śmichu, radości, srandy wszyndzi je dokoła,
Paniczki na dziedzinie dzisio regirujóm,
Jako grofki a królowe dzisio sie poczujóm.

Wszystkim Wóm paniczki nasze rostomiłe,
Winszujym cobyście miały same dobre chwile,
Zdrowio, szczynście a wyncyj radości jako złości,
Cobyście nóm żyły długo we zdrowiu a w miłości.

84. Starczyn żywotek (Tómek Sochacki)

Na rechli we starucnej, dymbowej odmaryji,
Wisi, hanej w izbie, choć starka downo umrzili,
Roz za czas go Matka, na pole wycióngajóm,
Proch a mory z niego klupaczkóm wyganiajóm.

Tyn starczyn żywotek, co go kiejsi nosiła,
Co na nim jeja ciotka szumne kwiotki wyszyła,
Ty, kiere na miedzy za chałupóm widziała,
Strzybnymi niciami jegłami podziubała.

Na czornym zamecie, co kosztował grejcarey,
Coby sie na nim, ty nici odznaczały,
W dziyń w słónku na wszystkich dokoła blindowały,
A w nocy miesiőnczkowi do gymby błyszczwały.

Piyrszy roz go stareczka na muzyke oblykła,
Ale z nij hneda za godzine uciykła,
Bo nie zwykła z chłopcami zwyrtać a tańcować,
Eszcze nie wiedziała, jako w nim balandrować.

Potym w nim była w kościele, tóż słusznie rzykała,
Kiej z niego wylazła na chłopców sie dziwała,
A óni na nióm, a na jeji przeszumny żywotek,
Na kierym był z miedzy każdy jedyn kwiotek.

Żywotek miała wtynczas, kiej sie wydowała,
Jak chłopcowi swoji serce szczyrze darowała,
Na wiesielu w tym żywotku całóm noc zwyrtwała,
Dziepro rano go przed chłopym w legierze ściepała.

W nim krzcila dziecka, wydowała jich a żyniła,
Żywot leciół, tóż sie w nim aji na kőniec zestarziła,
A choć sie jeja gymba po rokach zgrzibaciła,
Dlo żywotka dni, miesiyncy a czasu wubec ni ma.

Starczyn żywotek kiejsi jeja wnuczka oblecze,
Szumny kwiotek z miedzy do chałupy prziniesie,
Możne go niciami do zametu doszyje,
A starczyn żywotek wtynczas zaś odżyje.

85. Karel Gott - být stále mlád (forever young) po naszymu

Czas dali se góni svůj maratón,
Czasym sie czujym starszy jako ón,
Wiele už roków sie yny was pytóm,
A fórt wiym strasznie mało,

Nikiedy sie czujym taki odmłodzony,
Jak synek przed szkolnymi galandrami,
Co sie mu śni że dziolusze może przać,
A o galotach z džinsu,

Tyn synek sie chorpoł a miol wielkucny cel,
Żył a fórt śpiwoł kany yny prziszeł,
Przeca mi z niego kónsek eszce zustoł,
Tyn szumny czas sie mi wróci,

Być fórt młody, to bych fest chciol, być fórt młody,
Nie dziwać sie do żodnych kalyndorzi,
Fórt młodzi, nigdy starzi,
Być fórt młody, sprógujym być, dycki młody,
A choć na gymbie żech sie fest przistarził,
Cheym być fórt młody.

Jak żywot szoł, przeszeł żech kupa cest,
Uż umiym odpowiedzieć kaj jaki test,
A wiym, że żywot ni ma yny czorny a biolý,
Żyje w szumnych barwach,

Jo żech ich eszce ani nie uwidziol,
Żywot obiecował, a nic mi nie dowol,
Móm eszce sny, o pięknej paniczce,
Możne sie mi przitrefi,

Być fórt młody, to bych fest chciol, być fórt młody,
Nie dziwać sie do żodnych kalyndorzi,
Fórt młodzi, nigdy starzi,
Być fórt młody, sprógujym być, dycki młody,
I choć na gymbie żech sie fest przistarził,
Cheym być fórt młody.

Skrómnie przerobił Tomek Sochacki

86. "Jeżeś dziwoko" - "Jesteś Szalona", zespołu Boys po naszymu.

Jeżeś dziwoko, jeżeś dziwoko,

"Miłość sie biere" - słyszym zaś, jak prawisz to,
Prowda dycki była, a miała syns,
Ty dni jak bojka, szumne jak kwiotków sto,
Tyś sie dycki śmiała, przeca wiysz.

"Jeżeś dziwoko" - prawiym ci,
Dyckiś nióm była, pyty skóńcz už śnić,
"Ni ma żeś anniołym" - prawiym Ci,
Jeżeś dziwoko,

Choć sie lónczymy tyś je fórt wyśmioto,
Kiej sie bieresz, wszystko bulo sie,
Jo żech ci przoł, a miolech rod Cie dziwokóm,
Tyś sie dycki śmiała, przeca wiysz.

"Jeżeś dziwoko" - prawiym ci,
Dyckiś nióm była, pyty skóńcz už śnić,
"Ni ma żeś anniołym" - prawiym Ci,
Jeżeś dziwoko.

Skrómnje przerobił Tomek Sochacki

**Kura we chlywie zaś wajca wysiaduje,
Kokot przy niej siedzi, ciyrpliwie jóm wachuje,
Raduje sie barón, mycek a kaźdo jedna kura,
Zaś prziszła Wielkanoc, wiesiołe Alleluja!**

**Kocianki z nij dzioluszki už se pozjodały,
Coby jich karki a mandle wubec nie bolały,
Potym jóm gazda spoli, dymym krowy osmyndzi,
Popiołym kiery z nij zbydzie, grónt posuje wszyndzi.**

**Wajco to je żywot, kurczok sie z niego kluje,
Ganc mokry ze szupy na świat wylazuje,
Ty szupy starzik wziyni, kiejsi do miecha schowali,
Pod grónta jich wkopali, jak chałupe stawiali.**

**Chlebieczek też uż na stole, kole buchty leży,
Ucałuje go każdy, kiery w Pón Bóczka wierzi,
Bo to je jego ciało, Stareczka mi tak prawili,
Dycki go mieć w zocy, tego mie nauczyli.**

Wesołego Alleluja!

88. Kuchyn (Tómek Sochacki)

W kuchyni w szuflodzie, pomiędzy łyżkami,
Leżom se warzechy, pomiędzy nożami,
A na hokach fyrtule wiszom z szyfónkami,
Wedle bagiyniurek pospołu z chochlami.

W biolej odmaryji, pomiędzy talyrzami,
Spióm stare garce wroz z wyrchniczkami,
Na rechli uciyrki, biole, pieknie biglowane,
Kole nich fortuchy, szumnie wyszywane.

Na kachloku knobloch a cebula spoczywo,
Z półki majyronek sie na nich fórt dziwo,
W bóncloku sie biyli szmolec ze szpyrkami,
W szklónce pływie ogórka, pospołu z krzónami.

Na rycze kapolka stoi, co zbyła ze syra,
Kiery gaździno do szpajski, hned rano wraziła,
Bydzie z niego kołocz, syrzoki, lebo śliżki,
Tela dobroty a styknie jedyn garniec kiszki.

Gaździno rada cosik na blasze wartko uszkwarzi,
Z byle czego dobre jodło gazdowi uwarzi,
Stryki z wyrzoscami, babraczke, lebo czoskule,
Co mo na pozoryndziu, z tego cuda rychtuje.

Bo najlepsze jodło to je przeca nasze, tu stela,
Warzi sie go roz dwa, nie trzeja do niego wiela,
Fazole z kiszkom, a ku tymu fajne masne szpyrki,
Bydom Wóm szmakować, jako kita a faszyrki.

Amoletami z marmuladóm, też sie fest najycie,
Jako fusatych gałuszek, dyć dobrze o tym wyecie,
Koprula, fazolónka, ściyrki a bulczónka,
To som najlepsze polywki, ku tymu eszcze wodziónka.

Buchte pomazanóm masłym na kóniec dostaniecie,
Ku tymu kómpot ze śliwek, najlepszy na świecie,
Tako je ta naszo kuchyn, každemu fórt siedzi w głowie,
Ta talijańsko, francusko, niech sie przy nij schowie.

89. Fajermóni (Tómek Sochacki)

Roz do roka fajermóni majóm swoji swiynto,
Na každo cało dziedzina fórt o nich pamiynto,
Bo jak sie cosik stanie, kansik pómc trzeba,
To hned syryna na depie fest ryczy do nieba.

Wtynczas Florian chłopów po chałupach zwołuje,
Bo ón fórt ty kuminy a kachloki wachuje,
Jak yny uwidzi, że kansik cosik gore,
To fajermónów wyganio na ceste, na pole.

Tak jak sóm obleczyni, lecóm, nie mamrajóm,
W depie sie w kómbinezón wartko przeblykajóm,
Auto už zapuszczóne, wszyscy sóm w postrzodku,
Jura, Paweł ze zadku a kómyndant z przodku.

Dzisiaj sie poli stodoła Jozefowi ze szterki,
Wczora załoło piwnice Hyńkowi z pasieki,
Onegda sie dwa auta przy kónzumie strzaskały,
Tydziyń tymu dachówki z chałupy pofurgały.

Jak rzyka wylóła, to bydło ratowali,
Po całej dziedzinie łódkami plywali,
Wszystkim pómgli, żodnego nie niechali,
Tóm pómc ludzie eszce długo spóminali.

Ni ma lepszej imprezy, jako z fajermónami,
W depie szykowne baby, yny klepióm garcami,
Wiesieli, dożynki, kómunia, pogrzyb, urodzinki,
Baby fajermónów nawarzóm, stela gaździnki.

A fajermóni to sóm na každo obyczajne chłopcy,
Robióm na gróncie, chodzóm wczas rano do roboty,
Ale jak yny kómusik pómc wartko trzeba,
To syryna sama ryczy do samiucckiego nieba.

Wszystkim Wóm fajermóni z serca dziynkujemy,
Szczynscio, zdrowio a siły z serca winszujemy,
Niech sie Wóm darzi a Pón Bóczek dycki opatruje,
A syryne zapuści, jak cosik złego uczuje.

90. Zielóny moj (Tómeck Sochacki)

Prziszło moj, dokoła wszystko sie zieliny,
Słónkiem przigrzół, tóż serca ludzi odmiyni,
Bo sóm po tej zimie jakisi twarde, wyziymbióne,
Smutkiem a żywotym už aji fest utropióne.

Tóż zaczął Świat na zielóno pómału malować,
Chłód a ziómb musiał kansik do doliny schować,
Bo widział, że strómki młode listki puszczałóm,
A żodnej pierzinki na noc przeca ni majóm.

Hned sie kole chałupy zielóno zrobiło,
Tóż na zogródke wylazła starka a gaździno,
Flancki, cebule a knobloch hneda posadziły,
pietruzieli, marekwie ziymeczkóm przykryły.

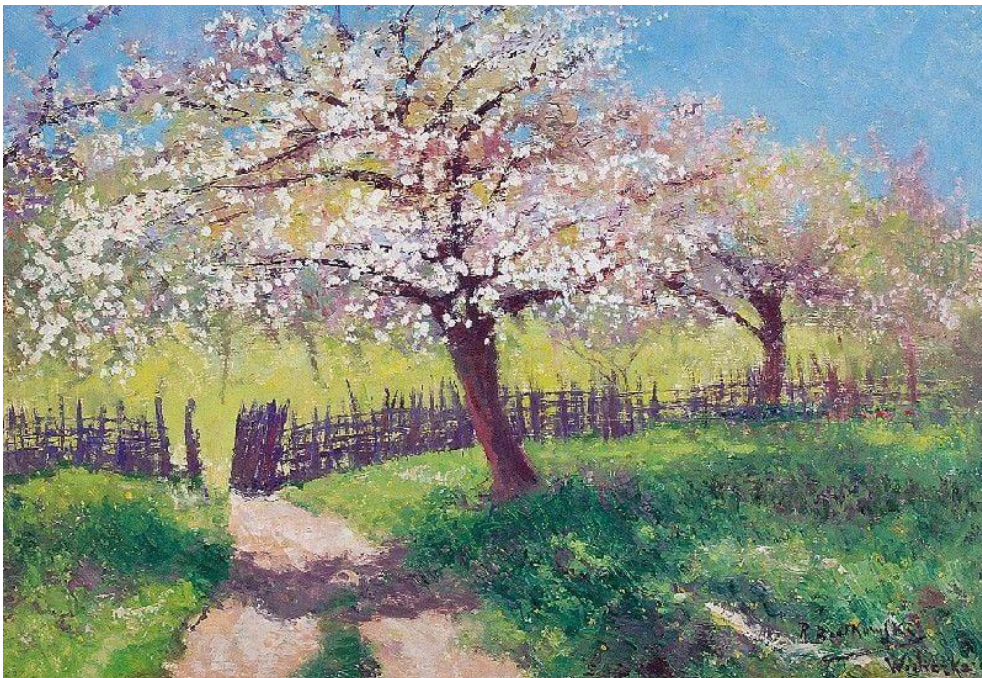
Moj jak to uwiidził był rod, tóż idzie dali,
Ku chlywu, do szopki a potym do masztali,
Krowóm, kuróm a kónióm miedze pokazuje,
A gazda za stodołóm už grodzi rajczule.

Strómy jak moj uczuły, to sie dorzóndziły,
Że zimy naozajst už ni ma, tóż kwiotki puściły,
Hej, bydzie bióło a różowo na całej zogródzie,
Dobrze, bo pszczelorzé už myślóm o miodzie.

Tóż moj do hóli zakłupoł a pszczoły pobudził,
Do szumnych kwiotków na miedzy jich hneda zakłudził,
Kwiotuszkóm sie gymby śmiejóm, słónko na nich grzeje,
Jak nny wiaterek fuknie, to wszyndy jich posieje

Małe ptoszki wylazły, jak tyn moj uwiidziały,
Gniozda se zrobiły do luftu powyfurgały,
W zielónych liściach strómów sie potym pochowały,
Nejszumniejsze pieśniczki od rana śpiywały.

Świat sie zrobił farbisty, wszystko sie raduje,
Aji jak na Zofije czas sie kapke popsuje,
Moj wszystko kole chałupy szumnie zazielynił,
Przirodzie doł żywot, ludzióm serca odmiynił.

91. Wczas rano w czerwcu (Tómek Sochacki)

Dziyń noc przeganio, už spać ji kazuje,
Krótco tukej była, tóż sie fest szprajcuje,
Ale idzie, za strómy sie kansik schowała,
Pod wielkucnym dymbym eszcze podrzymała.

Ptoki, jak yny kapke światła na niebie uwidziały,
To fest rade do Świata pieśniczke zaśpiywały,
Tóm starucnóm, o słónku, co sie pómału budzi,
Co zaglóndo do izby, łechce po gymbach ludzi.

Nejprzód Drozd zaśpiywoł, w malinach schowany,
Potym Rudzik, w Jablónce kapke wylynkany,
Za nim Kos na Orzechu, szumnie popiskuje,
A Świyrgotek hanej w trowie, na isto dziyń czuje.

Kukuczka sie też budzi, tóż na głos zakukała,
Sikorka kansik z krzoków sie naroz odezwiała,
Potym Pierwiosnek a Ziyмба se eszcze zaśpiywały,
Wilga a Szpok kole sztwortej pospołu zajaszczwały.

Dziyń už po miedzy boskym pómału szpacyruje,
Szłapy mo mokre, bo rose pod nimi fórt czuje,
Słónko sie budzi, zza starej trześni wyzyzuje,
Cieplym noc przeganio, niebo na modro sztrajchuje.

Ale noc sie obudziła, kapke sie spamyntała,
Pół nieba na czyrwióno wartko pomalowała,
Słónko už je w jablónce, tóż jak to uwidziało,
Hned całóm rose z trowki na ziymie wyfukało.

Coby dziyń móg gazde z gaǳzinóm pobudzić,
Kokota z kurami na pole wykludzić,
Coby sie gynsi pypмки na miedzy odewrzyły,
A pszczólki mógły robić, wiela majóm siły

Yny kokot na pnioku siedzi zastarany,
Na ozajst dzisio rano musioł być ożrały,
Kie go Kos obudził, dziepro o pióntej rano,
A kwuczka go żduchała fórt a fórt do stowanio.

92. Sranda (Tómek Sochacki)

Sranda musi być, choćby Starke wieszali,
A jedynóm gospode w dziedzinie bulali,
Bo pokił sie gymba człowiekowi śmieje,
To w sercu słónecko duszym mu ogrzeje.

Śmich to je zdrowi, tóż sie chechtejcie,
Żodnymu sie zasmucić nigdy nie dejce,
Od takigo idźcie, do wesołej bandy,
Kiero robi błozna, w nij je kupa grandy.

Lepszy przeca zaśpiywać ku tymu zatańcować,
Jako sie kansik w kumorz przed ludziami chować,
Muzyka lyczy snoci wszystkie ludzki nimoce,
Tóż w duchu se śpiywejcie całe dnie a noce.

Ale nyny srandowne pieśniczki, co rozwiesielajóm,
Ty kiere człowiekowi radość w żywocie dajóm,
Co rozgónióm chmory, a wszystkie sumeryje,
Dyc skyrz nich człowiek wiy, że na isto żyje.

Wica też wyrzóndzejcie, w nich je sama sranda,
Hned sie z nich uśmieje, cało wasza banda,
O Jozefie, Maryśce, gaździnej a gazdowi,
Každy jako poradzi cosik do śmichu opowiy.

A wica sóm przeca o was, sami sie z siebie śmiejecie,
Bo drugich takich srandownych, po świecie nie nóndzecie,
Takownych co ledwa z legiera, sie rano wysmykajóm,
Uż sie na cyrkuśnego siebie we zdrzadle dziwajóm.

Srande lza nónść w każdej jednej ludzkij złości,
W złym słowie, szpatnej wiecy, smutku a zazdrości.
Tóż jak sie poradzicie zaśmioć ze szpatnych wiecy,
To żywot was w kurowodach na isto pocieszy.

Hej sranda być musi, choćby my umiyrali,
Pón Bóczkowi swojóm packe pómału dowali.
Wiele ón zno wiców, wtynczas sie dowiyecie,
Kiej na niebo, za żywota se tukej zasłużycie.

93. Moja Cieszyńsko Ziymio... (Tómek Sochacki)

Szumno Cieszyńsko Ziymio, moja umiłowano,
Na złoto a na strzybno obilim sztrajchowano,
Zielónym stróym szmyrnióno, w gorach pomoczano,
Stowkami a rzykami na modro popisano.

Jeżeś jako młodo dziolucha, kiero sie fórt śmieje,
Na slónku liczka jak kopce slóneczko ci grzeje,
We włosach ci wiater pisko, pieśniczki starucne,
Na rynkach ci stojóm dymby a smreki wielkucne.

W Twoich oczach uwidzym modróń głymboczynie,
Každyutkóm małóm a wielkóm cieszyńskóm dziedzynie,
Jak płaczesz, to zaś padze, abo wiater wieje,
Lebo kónajónczka zwóni na kościele.

Tyś mie dycki do spanio, jak Matka kolybała,
Strómami bojki do ucha na wieczór szuskała,
Slónkiymś mie budziła, po liczku łechtała,
Świyrszczami a ptoszkami do mie wyrzónndzała.

Tyś lud tu stela, z gróntów dycki kormiła,
Ciynżko na chlyb robić wszystkich uczyła,
Coś móglą toś nóń dycki, jako dzieckóm dała,
A nic żeś za to nigdy od ludzi nie chciała.

Tóz ludzie Cie jako Matke, dycki w zocy mieli,
Choć skyrś wojyn a królów godnie wyciyrpieli,
Tyś jich ku piersi cisła, po górach chowała,
W lesie a kansik w dziurze schronić sie dowala.

Z Pón Bóczkiym żeś na isto dycki wyrzónndzała,
Inakszy byś ziymeczko tak nie wyglóndała,
Szczyrze żeś go o krose po nocach pytała,
Skyrs tego żeś takóm pieknóm gymbulke dostała.

Moja Cieszyńsko Ziymio, śmij sie do mie co rano,
Tvojigo pieknego uśmichu, fórt mi jakosik je mało,
A jak už w grobie legnym, tam kansik na kierchowie,
To niech sie mi cosik blynśnie, ale yny o Tobie.

94. Ryczka (Tómek Sochacki)

Stoji se ryczka w kóntku, przy starym kachłoku,
Kole sztokerli, na dłaszcze, dycki kansik z boku,
Wszyscy na nij radzi rzicióm siodowajóm,
Choć stołków je dość, a siedzieć kaj majóm.

Starzik z trzech desek, jóm kiejsi zrobili,
Gwozdkami do kupy kładziwkiym przibili,
Posztrajchowali, jako poradzili,
A do kóntka, w kuchyni hneda postavili,

Starka na nij dycki zymnioki szkrobała,
Orzechy ze szupów na jesiyń obiyrała,
Gaździno kwaki, rzepe do ampra okrowała,
Na ryczce przy robocie w kónktu siodywała.

Starzik jóm broł dycki, pod parze do zogrody,
Kiej sie szoł podziwać, jak sie pasóm krowy,
Po całej zogródce ryczka w lecie góniła,
Jak starka se cosik w polu po kapce robiła.

We chlywie też sie ryczka gaździnej przidała,
Jak krowy wieczór dojiła, to na nij siodywała,
Rzicióm na nióm klapła, kiej była utropióno,
Jak siły mocka ni miała, bo była urobióno.

Gazda też na nij dycki na każdo siodowoł,
Kiej w garaży se wieca pómału sprawowoł,
Po ciynżkij pilobie, na ryczce spoczywoł,
Jak mu siły prziszły, to dziepro odbywoł.

Na ryczce aji dziecka rade siodywały,
Jak starczynych pogodek wieczór posłuchały,
Na nij sie bawulkały, a po nij skokały,
Kupa uciechy a draki przy tymu dycki miały.

Dzisio na ryczce už żodyn, ani nie siaduje,
Gazda sie na nowym fotelu, raczy ulyguje.
Yny starzik na ryczce czasym se spoczywo,
Przez okno z waszkuchni na tyn świat se dziwo.

95. Kiej ranni stowajóm zorze...

**Kiej ranni stowajóm zorze,
Tobie ziymia, Tobie morze,
Tobie śpiywo żywioł wszelki,
Chwolym Cie Pón Bóczku Wielki.**

**Człowiek, co bez żodnej miary,
Dostoł Twoji dobre dary,
Coś go stworzył a uchrónił,
Tóż czemu by Cie nie chwolił.**

**Róncz oczy, rano przeszmyróm,
Puse w rzykaniu otwiyróm,
Do Pón Bóczka co je w niebie,
A hledóm go kole siebie.**

**Wiele z nas poumiyrało
Co wczora spać polygało,
Kupa sie zaś pobudziło,
Pón Bóczka bydzie chwoliło.**

Skrómnie przelożył Tómeck Sochacki

96. Wrzesień (Tómek Sochacki)

Gdosik kozół słónku tak wczas rano nie stować,
Dziepro kole szóstej cały świat posztrajchować,
Tyn gdosik piyrszy listek ściepoł dołu na trowe,
Potym drugi, trzeci, sztworty starzikowi na głowe.

Dziecka wczora wieczór nieskoro polygały,
Ale za to dzisio wszystkie wczas rano stowały,
Bo jich tyn gdosik z legierów na zym pościopował,
Niejedyn szkolnik na niego fest wtynczas nadował.

Ale gazda z gaździnóm go pięknie przywitani,
Bo hned jak yny prziszol, zymnioki wykopali,
Potym rzepe a jarziny też z gróntu skludzili,
Wszystko do piwnice, do carków wrazili.

Czym dłuższy był na świecie, tym wiyncyj malował,
Wszystko było farbiste, sóm tego wachował,
Czyrwióne, złote, strzybne, sine a brónzowe,
Strómy jak jich szmyrnół, były ganc jak nowe.

Potym nitki po miedzach, na strómach porobił,
Babim latym caluékóm dziedzine ozdobił,
Rosa sie na nim pięknie, jak strzybło śwyciła,
Snoci nic szumniejszego na tym świecie ni ma.

Pospołu z nim prziszły aji piyrsze chłody,
Uż ludzie nie wlazujóm tak wartko do wody,
Ponikierzi aji pod blachóm se zahajcowali,
Patykami do kachloka wieczór przikłodali.

Eszcze pómóg gazdóm ostatni siano skludzić,
Zielinóm, kwiotkóm co lyczóm w słónku sie obudzić,
Jabka ze stróma strzepoł, jagody doobiyroł,
Wielkucne kosze grzibów po lasach pozbiyroł.

Na koniec sie tyn nasz wrzesień jesiyni pokłonił,
Dniu zebroł a doł nocy, ciepłe lato przegónił,
Jednako gazda z gaździnkóm sóm radzi jak fazole,
Wszystko je poskludzane w carkach a we stodole.

97. Oda do babraczki (Tómek Sochacki)

Rostomiło babraczko, naszo umiłowano,
Wielkucnóm bagiyniorkóm na talyrz nakidano,
Kapustóm kwaszóno, zymnioczkami zdojóno,
Szpyrkami ze zabijaczki godnie pomaszczóno,

Coby Cie zrobić gaździno sie moc nie utropiła,
Zymnioczki do wody wciepała, a hned jich uwarzyła,
Potym zaprożke na patelni z kapustóm usmażyła,
Zymnioki we wielkim garcu puczkiym popuczyla.

Do zymnioków szpyrki, kapuste z zaprożkóm wkidała,
Wielkucnóm warzechóm to wszystko w garcu miyszała,
Každyemu na talyrz kidła, zbytek wyrchniczkiym przykryła,
Dziwo sie a w wielkim garcu už Cie babraczko moc ni ma.

Wszystkim żeś pusy umastóm, kapustkóm pomazała,
Starzikowi fusy, dzieckóm nos ubabrała,
Downo Cie isto familija na łobiod ni miała,
Bo jako kocury, Cie z talyrzi pięknie wylizała.

Jak se Cie człowiek pojy, to jakby włoz do nieba,
Do szczynścio už mu nic do kónca dnia nie trzeja,
Szpyrka, zymnioczek, kapusta mu w brzuchu tańcuje,
Potym mu zacznóm wiercić, też to hneda poczuje.

Po Tobie naszo babraczko, fest sile dycki mómy,
Na gróncie przy każdej robocie do nocy sie zabijómy,
A jak lygómy do spanio, to sie nóm blynśniesz po nocach,
Szpyreczka, zymnioczek, kapustka, fórt szpacyrujóm po oczach.

Teschno nóm je po Tobie, jak Cie długo ni ma,
W strzewach je ganc próžno a w sercu je zima,
Ale jak yny gaździno szpyrek na blasze usmaży,
Możne Cie babraczko zrobi, tóż my sóm ganc radzi.

Babraczko rostomiło, dzisio Cie na obiod jymy,
Pusy, fusy a brody se Tobóm zaś pomaszczymy,
Bachorze se Tobóm porzónndnie hned nafilujymy,
Kiej Cie w gymbulkach mómy, to wiymy że żyjymy!

98. Eszcze wczora... (Tómeck Sochacki)

Eszcze wczora przeca tukej z nami byli,
Pospołu my przy blasze obiod uwarzili,
Do srandy my drzistali, a cosik rzóndzili,
Ze dnia na dziyń sie hneda z chałupy stracili.

Eszcze wczora przeca z nami wyrzóndzali,
Tyn zygor na ryczce w kóntku sprawowali,
Drzewo na gnotku siykiyreczkóm ciupali,
Pociepany wercajg we waszkuchni niechali.

Eszcze wczora nas ku swymu sercu puczyli,
Liter, cyfer, rachowanie, przy stole uczyli,
Sklodać rynce, pieknie wieczór klynkać do rzykanio,
Dzisiaj rano nóć jich fest w izbie chybiało.

Eszcze wczora my społym zielónóm trowke siykli,
Przed jich poskiym do corka zaś wartko uciykli,
Wszystko dóma nas robić hneda nauczylil,
Dzisiaj w nocy sie jakosik po cichu wytracili.

Eszcze wczora, u nas byli dóma na nawszczywie,
Na małóm ciéke, kurczoki sie podziwać we chlywie,
Dycki cosi nowego z dziedziny drzistali,
A terazy sie kansik w trówle pochowali.

Eszcze wczora my przy płocie wartko piwo pili,
O babach, o robocie jako dycki rzóndzili,
Kapke my sie pośmioli, potym narzykali,
Dzisiaj už go ni ma tukej w kupie z nami.

Eszcze wczora my na muzyce wartko zwyrtali,
Srande fest robili, warzónke chlastali,
Fajnie se siedziało wszystkim po grómadzie,
Terazy yny klepsydra wisi hanej przy farze.

Na tych, co s nami ni ma se dzisiaj spóminómy,
Świyczke w oknie różnymy, w duchu porzykómy,
Dzisiaj eszcze żyjemy, jutro pomrzeć mogómy,
Na isto sie jednako kiejsi uwidzimy.

99. Cieszyński ciastka (Tómek Sochacki)

Uż tak ze dwa tygodnie, jeszcze przed Świyntami,
Wóniało w każdej chałupie, drobnymi ciastkami,
Gaździnka se jich w trómbie piykła wieczorami,
A hneda pochowała, do szpajski przed dzieckami.

Nejprzód orzechy zemleła, a do ciasta wciepała,
Z tego rożki upiykła a w pudrze obzolała,
Potym z inkszego ciasta kólek narobiła,
A dobróm marmuladów pospołu jich zlepiła.

Na drugi dziyń gaździnka sie hóli chyciła,
Z masła, rumu, orzechów se mase zrobiła,
Kapke adwokata do postrzodka wraziła,
Na kóniec każdego na waflu pięknie postawiła,

Potym ocelowe forymki - orzeszki narychtowała,
Ciasta do każdej jednej łyżkóm nafilewała.
Mase z mletych orzechów, masła, jajec zrobiła,
Na kóniec wszystki orzeszki masóm polepiła.

Miyndzy tym napiykła gwiozdki, serduszka, strómkki,
Lukrym cukrowym polola, pięknie z jednej szklónki,
Kruhkich ciastek dwa plechy wieczór ukulała,
Każdymu na wyrch orzecha lebo migdał dała.

Potym na cały plech ciasto z orzechów wkidała,
Na wyrchu polywóm z żółtek to rowno pomazała,
Jak sie to upiykło, na kónski porzazała,
Na każdy kónszczek orzech jako ozdobe dała.

Napiykła też zozworków, kokosków strzapatych,
Ciastek ganc suchych, plaskich a takich kulatych,
Recepisy na to wszystko od Stareczki miała,
Co to kiejsi spisała, w podstolu schowała.

Ciastka na Godni Świynta we szpajsce czakajóm,
Dziecka a gazda jednako fórt po nich sióngajóm,
Nasze cieszyński, tu stela, stół we Wilije zdobióm,
Radości na Godni Świynta wszystkim zaś narobióm.

100. Cieszyńsko abeceda (Tómeck Sochacki)

Cieszyńsko abeceda z kastlika roz zhórczała
I cało sie na kónski wszyndy rozkopyrtała
W legierze, pod ryczkóm, na dłaszcze rozciepane,
Leżóm se tam maluczki literki, postyrkane

A o AMPER se zakopło, złómało klepeta
BY wparziło do BANIOKA, pierónsko trómpeta
CY se CIAPŁO do fazoli z przeogrómnym gruchym,
DY do DWIYRZI fest sturziło, wielkucnym wańtuchym

E zgaściło ELETRYKE bo do sztekra rżnyło
FY w FAZOLACH, hanej w garcu kansik sie straciło
GY wleciało tu do GORCZKA w kawie sie topląło
HY skónczyło w kolyboku a sie w nim HÓSIAŁO

I do starczynej IZBY wparziło znienzadanie,
JY jako JEGŁA Jónka po rzici podziubało,
KY po gładkich delinach sie wartko KLEJZAŁO
LY jako LUFTINSZPEKTÓR, w pierzinach leżało

ŁY do ŁYŻNIKA trefiło, styrczóno miyndzy łyżkami
MY fest MIODULI popiło, leży pospołu z handrami
NY w NUGŁOKU siedzi, żółte nugle mamląło.
O nejbar-ży kulte, sie pod ODMARYJ wkulało

PY na PLECH z kołoczym wpadło, posypke szmatlało
RY pod RYCZKE kansik wlażło w émoku sie schowało
SY w SZPYRCZOKU jako hok se wisi ze szpyrkami
TY TYRCZY z wielkigo kosza miyndzy ziymniokami

U sie fest zaszmatlało we starym UCIYROKU
WY przez okno poleciało, leży przy WYNDZOKU
Y starce w talyrzu pływie, mało go nie zjadła
ZY ostatni wystrzeliło a pizło do ZDRZADŁA

Jak sie už wszytcki literki dość pobawulkały
To sie zaś do abecedy pięknie poskładały
Z nich bydymy robić słowa, co starzików ciesząc
Drzistać, rzóndzić, fulać prawić, naszóm szumnóm rzeczóm

